

Tricktyveri i beboelse

En miljøkriminologisk undersøgelse af tricktyveri i beboelse i
Midt- og Vestjyllands Politikreds

Gruppe 2
Kim Koch
Louise Toft Højgaard
4. Semester Kriminologi, juni 2018
Aalborg Universitet
Vejleder: Kim Møller
Antal ord: 28.644

Forord og motivation

Denne afhandling er udarbejdet i perioden fra februar til juni 2018 på Aalborg Universitet i forbindelse med 4. semester på kandidatuddannelsen i Kriminologi.

Med afhandlingen har vi valgt at beskæftige os med en aktuel kriminologisk problemstilling, der på ny er blevet en stigende problematik for Midt- og Vestjyllands Politi. I den forbindelse har vi arbejdet med en miljøkriminologisk undersøgelse af tricktyveri i beboelse, og herfra etablerer en forståelse og indsigt i en landsdækkende kriminalitets tendens.

Vi vil gerne i forbindelse med disse forord udtrykke en stor tak til vores vejleder Kim Møller for hans konstruktive og motiverende vejledning gennem dette afsluttende forløb. Ligeledes vil vi gerne takke personalet ved Det Kriminalpræventive Sekretariat og Efterforskning og Analyseenheden, som dannede det indledende fundament for denne afhandling. Slutteligt vil vi takke begge familier der i vist omfang har ydet støtte og tålmodighed gennem dette forløb.

Motivation for denne afhandling har sit ophav i forbindelse med tidligere praktikforløb hos Midt- og Vestjyllands Politi, hvor vi begge indgik som praktikanter i samme afdeling. Her blev vi introduceret til den kriminologiske problemstilling. Dernæst blev det vores ambition at foretage en kriminologisk undersøgelse af tricktyveri i beboelse. I den forbindelse erfarede vi at der ikke eksisterede megen funderet viden relateret til det kriminologiske fænomen. Dette motiverede os til at undersøge hvilke strukturelle- og situationelle faktor der er fremmende ved tricktyveri i beboelse i Midt- og Vestjyllands Politikreds.

Abstract

The purpose of this master thesis is to create an environmental insight of distraction burglary. Distraction burglary have previously been a crime trend in Danish society, but now the Central and West Jutland Police have experienced an increase of reports of the criminological phenomenon. In addition, there have been cuts and reprioritization of the Danish Police in form of for example, border control and therefore the police have not had the opportunity to provide a targeted effort in the field of distraction burglary. This suggest that the knowledge, the police possesses of distraction burglary as a criminological tendency, is partly inadequate. Furthermore, there is not much research focused on this type of crime within a Danish context. This current criminological issue is difficult to understand as there are no studies or work methods within a Danish context the police can gain evident experience from. Thus, Central and West Jutland Police have demanded the need of a scientific research that primarily focuses on distraction burglary. Furthermore, to establish a judiciously investigation that potentially would serve as an insight and understanding for the criminal phenomenon which we intend to do. There is a possibility that distraction burglary will constitute to be an important part of the prevention work in future police work, but this is unknown.

This master thesis acknowledges that a given residential environment and its associated structure are not passive actors when a criminal act exists. These may have an important impact on criminal behavior, in which an environment and structure create prerequisites for crime. While the dynamics of crime itself stem from the decision-making process that a potential offender undergoes based on the structural environment. The reason for this approach is based on respective international research on distraction burglary which is individual-oriented, and therefore this master thesis takes an innovative environmental and structure-oriented approach instead. Thus, this study serves as a prestudy within a Danish context.

The empirical part of this master thesis consists firstly from a quantitative data material, which has initially created a realization of distraction burglary within Central and West Jutland Police area. The quantitative data emphasizes quantifiable knowledge, which then contributes to qualitative field observations in neighborhoods that has experienced distraction burglary. Thus, the methodology for this master thesis relates to the criminological method of crime analysis which provides guidelines for

how to process quantitative and qualitative material and how this emphasizes further study. The qualitative empirical is expressed through environmental criminological theories that create an understanding of reality when crime exists. Here crime is seen as result of routine activities and situational conditions on the present situation through situational forces. This depends on the calculated offender through these theories are perceived as a rational individual who assesses the benefits of the criminal act. The calculated offender undergoes a decision-making process based on the structural environment and the victim itself. Therefore, it is necessary to examine structural and situational factors that may exist when distraction burglary occurs.

Our results have shown that there may be a reason to investigate this crime trend from an environmental and structural perspective. Likewise, with other respective research it is well established when distraction burglary occurs it involves vulnerable environments and structural factors, but this also refers to the victim itself. The victim of distraction burglary is an elderly female of vulnerable character who dwells in environments and structure that also is characterized as vulnerable. Therefore, distraction burglary can be perceived as an ageist and sexist offence based on quantitative and qualitative empirical through criminological theory. But also, a victim's quality of life and additional lifestyle can be important variables when distraction burglary occurs.

In conclusion the structural environment does have a significant meaning when distraction burglary occurs, but this depends on the structural and situational factors a place gives a potential distraction burglar. The offender undergoes a decision-making process where they assess the given structural and situational factors. This indicates that each distraction burglary case is unique because of the structural environment and the factors that follows. This master thesis gives one understanding and insight about a current criminological problem within the Danish society.

Indholdsfortegnelse

Tro- og loveerklæring	7
1.1 Indledning	8
2.1 Problemfelt	11
2.1.1 Figur 1: Danmarks statistik – Tricktyveri i beboelse.....	11
2.1.2 Figur 2: Midt- og Vestjyllands Politi – Tricktyveri i beboelse.....	12
3.1 Problemformulering	14
3.2 Problemstillinger.....	14
3.3 Tricktyveri i beboelse – En definition	15
4.1 Litteraturreview	17
4.2 Tricktyveri i beboelse – Struktur og situationel.....	18
Steele, Brian. Thornton, Amanda. McKillop, Clarie. Dover, Helen (2001). The Formulation of a Strategy to Prevent and Detect Distraction Burglary Offences Against Older People.	18
Thornton, Amanda. Hatton, Chris. Malone, Caroline. Fryer, Tamsin. Walker, David. Cunningham, Joanne. Durrani, Nazia (2003). Distraction burglary amongst older adults and ethnic minority communities.	19
Kongstad, Annalise. Kruize, Peter (2012): Tricktyveri i beboelse.	20
4.3 Tricktyveri i beboelse - Samfundsgruppen ældre kvinder.....	20
Lister, Stuart. Wall, David. Bryan Jane (2004). Evaluation of the Leeds Distraction Burglary Initiative.....	20
Lister, Stuart. Wall, David (2006). Deconstructing distraction burglary: an ageist offence?.....	21
4.4 Figur 3: Oversigt over Litteraturreview	22
4.5 Opsamling.....	24
5.1 Datamateriale	25
6.1 Metodiske overvejelser	28
6.2 Forskerrolle i politimæssig kontekst.....	28
6.3 Crime analysis.....	30
6.4 Observationer	33
6.5 Undersøgelsestilgang og miljøkriminologisk design	34
7.1 Teori	39
7.2 Rutineaktivitetsteori.....	39
7.2.1 Figur 4: Illustration af nødvendige forhold for en kriminel handling	40
7.3 Situationel kriminalitetsprævention.....	42
7.4 Opsamling af metode og teori.....	44
7.5 Kritik af teorier.....	46

8.1 Polsas data	49
8.1.1 Figur 5: Illustration af gernings måned fordelt mellem kommuner og antal sager.....	50
8.1.2 Figur 6: Illustration af ugedage for tricktyveri i beboelse.....	51
8.1.3 Figur 7: Illustration af tidspunkt for tricktyveri i beboelse.....	52
8.1.4 Figur 8: Illustration af udsatte byer for tricktyveri i beboelse.....	53
8.1.5 Figur 9: Illustration af hyppigste handlingsforløb for tricktyveri i beboelse.	54
8.2 Karakterisering af den typiske sag	54
8.3 Kvalitative observationer	57
8.3.1 Figur 10: Illustration af boligtyper	58
8.3.2 Figur 11: Illustration af nærområdet for den udsatte bolig	59
9.1 Analyse.....	61
9.2 Første delanalyse.....	61
9.2.1 Handlemuligheder	61
9.2.2 Institutioner	64
9.2.2.1 Figur 12: Illustration af skiltning i et af de observerede miljøer	65
9.2.3 Bolig og struktur for tricktyveri i beboelse.....	68
9.2.3.1 Lejligheder	69
9.2.3.1.1 Figur 13: Illustration af mindre synlig hoveddør fra vejen og ind til selve boligen	72
9.2.3.2 Ældrebolig.....	73
9.2.4 Hjælpe midler	76
9.2.4.1 Figur 14: Illustration af synligt hjælpehåndtag ved hoveddøren	77
9.2.4.2 Figur 15: Synlig rollator ved hoveddøren til tricktyveri ramt bolig	80
9.2.4.3 Figur 16: Illustration af brosten lagt rampe ved en ældrebolig, der er en del af strukturen.....	82
9.2.4.4 Figur 17: Illustration af metalrampe ved ældrebolig.....	82
9.2.5 Nabohjælp	84
9.2.5.1 Figur 18: Ramt bolig for tricktyveri i beboelse med afmærkning af Nabohjælp.....	87
9.3 Anden delanalyse.....	89
9.3.1 Navneskilte	89
9.3.1.1 Figur 19: Synlighed af navneskilt både på dørtelefon og postkasse ude foran etageejendom.....	92
9.3.2 Pyntegardiner og feministiske træk	93
9.3.2.1 Figur 20: Illustration af synlige pyntegardiner	93
10.1 Diskussion	96

11.1 Konklusion.....	100
12.1 Litteraturliste.....	102
12.1.1 Bøger, rapporter og artikler.....	102
12.1.2 Internet.....	105

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at samtlige gruppens medlemmer egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Vi er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<http://www.studerende.aau.dk/Eksamenssnyd+ +hvordan+undg%C3%A5r+du+det%3F/>

Vi er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står vi inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden

1.1 Indledning

Ifølge David Garland er der sket en udvikling i samfundet, der bevæger sig væk fra det moderne paradigme og hen mod et senmoderne paradigme. I den forbindelse opstår der en ny måde, hvorpå kriminalitet anskues i hverdagslivet. Kriminalitet anses ikke længere som en afvigelse eller en uventet hændelse, men som en rutinemæssig del af samfundets bevidsthed. Dermed er kriminalitet blevet normaliseret i samfundet og en risiko, som både lovovertræder og offer skal vurdere. Lovovertræderen anses ikke længere som et sygt individ, men som en kalkulerende, rationel aktør, der vurderer fordelene ved den kriminelle handling (Garland, 1996: 446 + 450-452; Garland, 2001: 180-184, Cohen og Felson 1979). Ligeledes har staten og dens centrale aktørers rolle gennemgået en udvikling, der indebærer, at omkostningsperspektivet ved kriminalitetskontrol har fået en større betydning. I henhold til Garland er det vanskeligt for staten at kontrollere og forhindre kriminaliteten i samfundet alene, idet nogle opgaver kræver mange ressourcer, hvilket resulterer i nedprioritering af andre opgaver (Garland, 1996: 451-453; Garland, 2001: 188-190; Cullen et al., 2014: 469; Downes et al., 2016: 245-246). Dermed får befolkningen en større rolle i forhold til kriminalitetsforebyggelse end tidligere, hvilket ifølge Garland indebærer at foretage præventive tiltag for at mindske risikoen for at blive udsat for kriminalitet. Garland argumenterer for, at befolkningen påtager ansvaret grundet en indirekte påvirkning af staten igennem medierne. *“These campaigns, which involve extensive mass media advertising or else the mass leafleting of households, aim to raise consciousness, create a sense of duty, and thus change practices”* (Garland, 1996: 452). Det øgede fokus på omkostningsperspektivet gør, at staten forsøger at dele ansvaret for kriminalitetsforebyggelse med befolkningen. Ligeledes bliver den danske befolkning oplyst om det kriminelle fænomen gennem medierne, hvor der i ny og næ bliver rapporteret om ældre borgere, der har været udsat for tricktyveri i beboelse. Både TV MIDTVEST og Dagbladet Holstebro-Struer har bragt artikler omkring ældre kvinder, der bliver udsat for tricktyveri i beboelse. Artiklerne blev publiceret henholdsvis d. 05-02-18 og d. 31-05-18 og beskriver hvorledes nogle ældre kvinder er blevet snydt af gerningsmænd (Tv midtvest, 2018; Dagbladet Holstebro-Struer, 2018). Dermed er det kriminologiske fænomen ikke ukendt for befolkningen og derfor en del af hverdagslivet for både offer og gerningsmand.

“The groups that suffer most from crime tend to be the poorest and the least powerful members of society and will usually lack the resources to buy security or the flexibility to adapt their routines or organize effectively against crime” (Garland, 1996: 463).

Garland pointerer, at denne udvikling har konsekvenser for de svageste i samfundet, der ikke har ressourcerne til at foretage disse præventive tiltag. Disse personer vil ifølge Garland ikke kunne ændre deres hverdagsrutiner, der kan mindske risikoen for at blive udsat for en kriminel handling. Specialet anser, at de svageste i samfundet kan være ældre kvinder, hvilket vil stemme overens med den antagelse den potentielle gerningsmand har omkring et egnet mål. Ifølge forskningen har tricktyve en antagelse om, at ældre enlige kvinder er et nemt offer for tricktyveri i beboelse og dermed et egnet mål (Steele et al., 2001; Lister et al., 2006). I henhold til Garlands antagelse om de svageste i samfundet, vil det være vanskeligt for de ældre kvinder at ændre deres hverdagsrutiner. Ifølge Cohen og Felson (1979) er ændring af hverdagsrutiner er essentielt, hvilket ligeledes gør ældre kvinder til et egnet mål for tricktyveri i beboelse.

Garland anser ikke det utænkeligt, at der kan forekomme en socialiseret udgave af den situationelle kriminalitetsprævention, hvor de fattigste i samfundet vil få tildelt kriminalitetsprævention, der kan øge sikkerheden mod kriminalitet (Garland, 1996: 463; Garland, 2001: 183; Clarke, 1980).

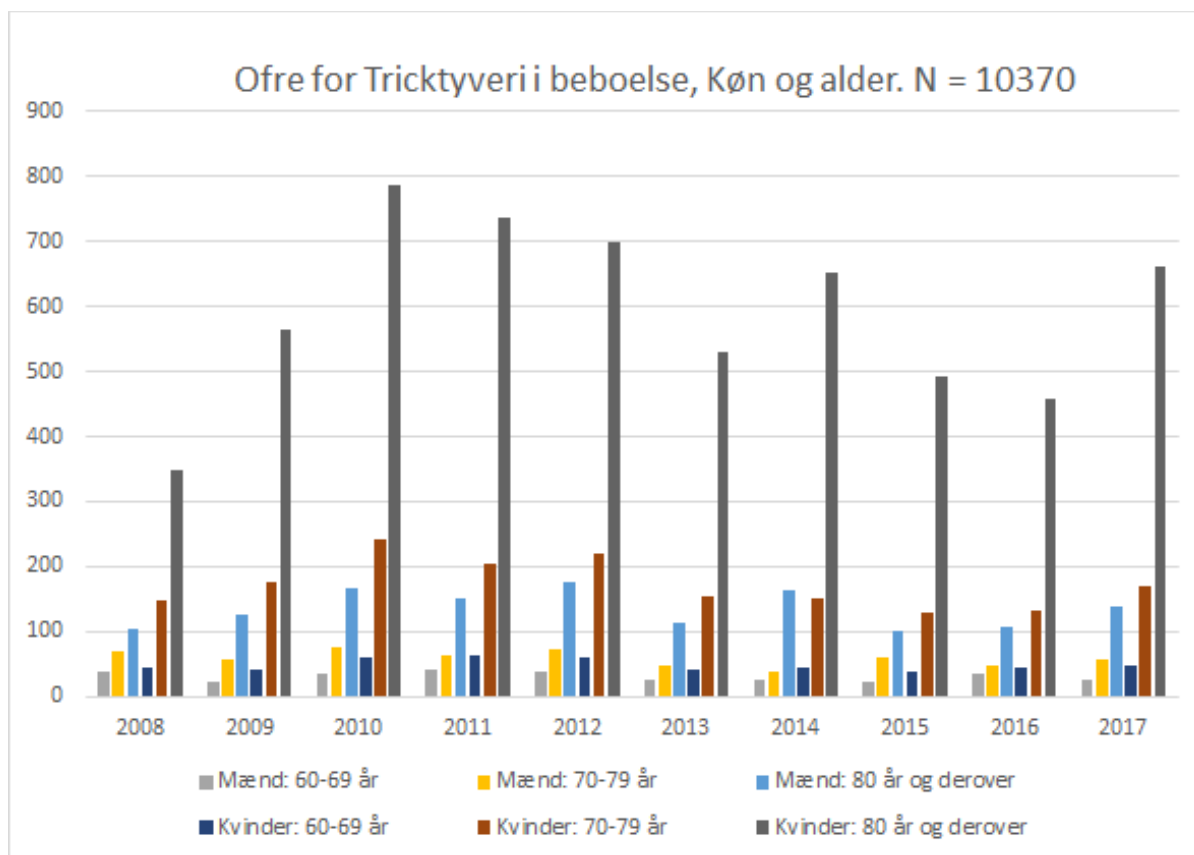
Garlands samfundsudvikling eksisterer ligeledes i Danmark, hvor politiets arbejdsopgaver må prioriteres grundet manglende ressourcer. Dette kommer ligeledes til udtryk i Balvig et al. rapport *Politireformen år to*, hvor borgere der har set politiet patruljere lokalt, er faldet fra 49,9 procent i 2002 til 25,1 procent i 2008 (Balvig et al., 2009: 38). Denne udvikling indikerer, at omkostningerne ved kriminalitetsforebyggelse har indflydelse på fordelingen af politiets ressourcer, hvilket Balvig et al. rapport ligeledes anskuer. Politiet, der i henhold til Cohen og Felson, er kapable vogtere er dermed ikke længere en lige så hyppig del af bybilledet som før (Cohen og Felson, 1979). Ifølge Cohen og Felson er fraværet af kapable vogtere en faktor, der skal forekomme for at kriminalitet eksisterer, samt at offer og gerningsmand deler tid og rum.

Dertil er politikredsene blevet lagt sammen og den lokale landbetjent/lokalstation er forsvundet i Danmark. Denne samfundsudvikling kan tilskrives at have en indflydelse på, hvorfor tricktyveri i beboelse i Midt- og Vestjyllands Politikreds er steget. Ifølge Balvig et al. er der fra 2006 til 2008 sket en signifikant stigning i andelen, der mener, at kriminaliteten i lokalområdet er steget: I 2006 mente 21 procent dette var tilfældet, mens det i 2007 var 27 procent, og i 2008 er det næsten hver tredje (Balvig et al, 2009: 18). Dertil viste Balvig et al. undersøgelse, at der var et signifikante fald fra 2006 til 2008 i andelen, der oplever at have adgang til nær- eller lokalpoliti. De nye og større politikredse har formodentlig påvirket borgernes opfattelse af politiets nærhed. Det fremgår i undersøgelsen, at fire ud af fem har et dårligt eller slet intet personligt kendskab til politibetjentene i lokalområdet (Ibid: 40). Denne samfundsudvikling kan være en af årsagerne til, hvorfor der er sket en stigning af tricktyveri i beboelse i Midt- og Vestjyllands Politikreds, idet fraværet af kapable vogtere har en indvirkning på miljøet.

Specialets problemformulering vil blive besvaret gennem den indsamlede empiri og teori, der giver indsigt i, hvilke strukturelle- og situationelle faktor der eksisterer, når tricktyveri i beboelse forekommer i Midt- og Vestjyllands Politikreds. Dertil vil analysen være opdelt efter de to problemstillinger, der vil give forskellige aspekter til det kriminologiske fænomen og besvare problemformuleringen. Analysen vil tage afsæt i empirien og teorien, der vil konkretisere, hvilke strukturelle- og situationelle faktor der er fremmende ved tricktyveri i beboelse. Dertil vil der blive inddraget eksisterende forskning ved relevans. Den anden delanalyse vil tage udgangspunkt i forskningsargumenterne vedrørende det egnet mål og den kvalitative empiri. Dertil vil der i diskussionen være opstillede alternative tolkninger på resultaterne, hvilket vil anskue andre aspekter af det kriminologiske fænomen. Afslutningsvis vil der i konklusionen være en opsamling på argumenterne fra analysen, hvilket vil besvare specialets problemformulering.

2.1 Problemfelt

2.1.1 Figur 1: Danmarks statistik – Tricktyveri i beboelse

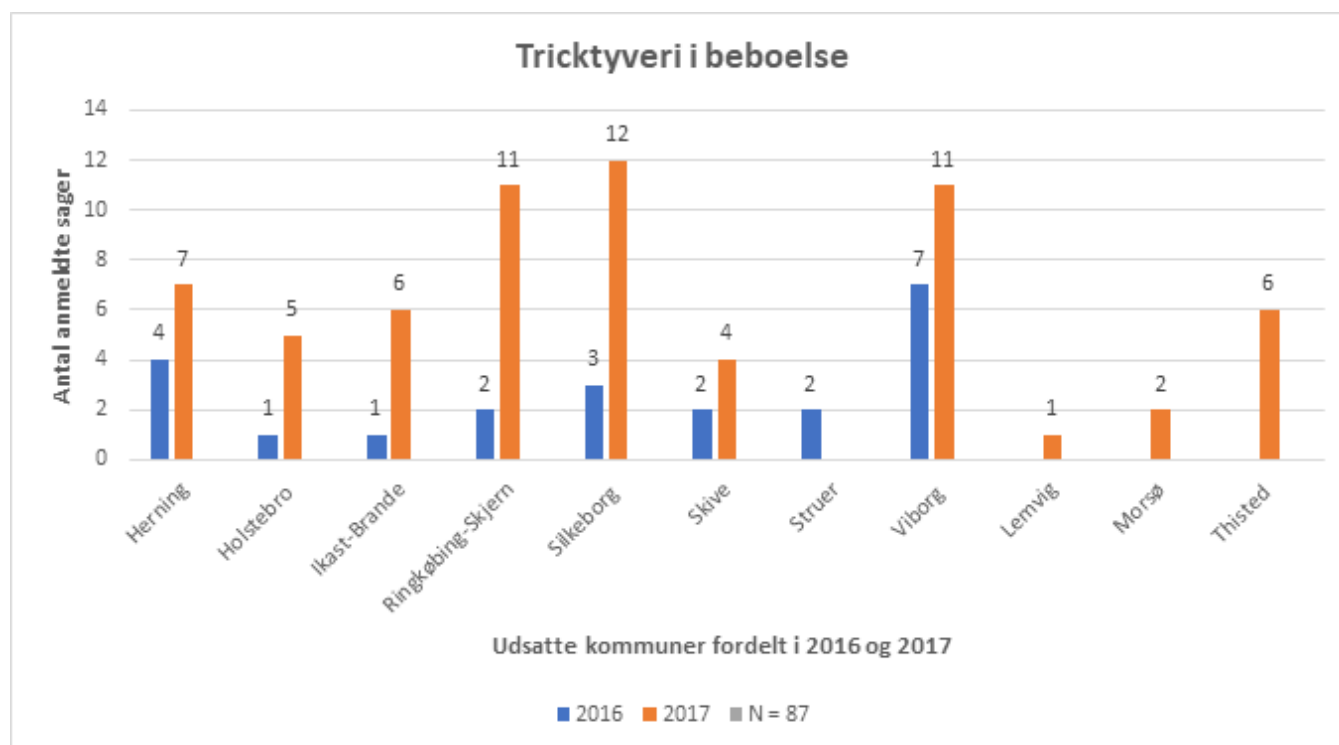

Kilde: Danmarks Statistisk

Ifølge figur 1 er antallet af anmeldelser af tricktyveri i beboelse på nationalt plan steget siden 2008, hvilket understøtter at det kriminelle fænomen ikke er ukendt i samfundet (Danmarks Statistikbank, Tricktyveri i beboelse, 2008-2017). Dertil illustrerer figur 1, at ældre kvinder er mere udsat for tricktyveri i beboelse end ældre mænd.

Ligeledes oplever Midt- og Vestjyllands Politikreds en stigning i anmeldelser af tricktyveri i beboelse, hvilket figur 2 illustrerer.

2.1.2 Figur 2: Midt- og Vestjyllands Politi – Tricktyveri i beboelse

Kilde: Polsas

Figur 2 viser, at i Midt- og Vestjylland har der været en markant stigning af tricktyveri i beboelse. I 2016 var der 22 sager, mens i 2017 var der 65, hvilket indikerer en stigning på ca. 300 procent.

Denne stigning har resulteret i, et ønsket om større indsigt i tricktyveri i beboelse fra Midt- og Vestjyllands Politi. Dertil har der grundet nedskæringer og omprioriteringer hos politiet i form af for eksempel grænsekontrol ikke været en målrettet indsats på området (Folketingets retsudvalg, 2016). Dette har gjort, at politiet mangler viden for til at kunne foretage kriminalpræventive tiltag. I henhold til Cohen og Felsons (1979) er manglende kapable vogter et element, der skal forekomme for, at en kriminel handling skal finde sted. Denne antagelse og prioriteringer hos politiet kan muligvis være årsagsgivende til den kriminalitets problematik, som Midt- og Vestjyllands Politi har med tricktyveri i beboelse.

Dertil forefindes der ikke undersøgelser omkring tricktyveri i beboelse, der er brugbare for kredsen og dets behov. Det Kriminalpræventive Råd har foretaget en undersøgelse omkring tricktyveri i beboelse, men denne er afgrænset til Københavnsområdet. Den er derfor vanskelig for Midt- og Vestjyllands Politi at anvende i henhold til et struktur- og situationelt perspektiv (Kongstad og Kruize, 2012). Tricktyveri i beboelse er en udfordring for Midt- og Vestjyllands Politi og andre politikredse, idet det er en stigende, kriminel problematik. Denne nye problematik, som Midt- og Vestjyllands Politikreds står over for, er vanskelig at løse, da der ikke forefindes undersøgelser og arbejdsmetoder, som kredsen kan benytte. Dermed opstår behovet for en dybdegående undersøgelse af problematikken i kredsen. Specialet vil anskueliggøre det kriminologiske fænomens omfang, hvilket vil give Midt- og Vestjyllands Politi viden, der kan anvendes i det efterfølgende kriminalpræventive arbejde.

Ligeledes anskues det gennem det empirisk materiale og international og national forskning, at ældre kvinder er en særlig udsat samfundsgruppe for tricktyveri i beboelse. Dette aspekt anskues ligeledes i figur 1, der dokumenterer en overrepræsentation af ældre kvinder, der er egnet mål for tricktyveri i beboelse (Se figur 1: 11). Dertil er der en overrepræsentation af ældre kvinder i det kvantitative datamateriale fra EAE, hvilket er i henhold til forskningen og figur 1. Disse omstændigheder giver nye aspekter til problematikken og er derfor væsentlige at anskue og forstå, for at specialets undersøgelse kan være brugbar for Midt- og Vestjyllands Politi.

3.1 Problemformulering

Hvilke strukturelle- og situationelle faktor er fremmende for tricktyveri i beboelse?

Specialet anser at ordvalget; *faktor* indeholder en bred vifte af betydninger og derfor er det vigtigt, at præcisere hvad ordet faktor dækker over. Specialet anskuer, en kriminologiske problemstilling hvor der forekommer flere omstændigheder, der skal være opfyldt før dette påvirker eller bidrager til et bestemt resultat. Resultatet er eksistensen af tricktyveri i beboelse, hvor det stigende kriminologisk fænomen anses som værende aktuel i Midt- og Vestjyllands Politikreds. Inden for miljøkriminologisk sfære antages delvis forskellige tilgange til hvorledes kriminalitet etableres gennem elementære forudsætninger og situationelle betingelser, hvilket henleder til struktur og miljø. Specialet anser *faktor* som en fællesnævner for disse udlægninger, og hertil rettes fokus mod årsagsforklaringer og vilkår, der er fremmende for tricktyveri i beboelse.

3.2 Problemstillinger

Specialets problemformulering vil blive besvaret gennem to problemstillinger, der vil tage forskellige udgangspunkter og anskue problemformuleringen fra forskellige vinkler. Problemstillinger er kreeret på baggrund af den viden, datamaterialet fra Polsas (Politiets Sagsstyringssystem) fra Midt- og Vestjyllands Politi har skabt. Datamaterialet vil være et udtræk fra Polsas fra EAE hos Midt- og Vestjyllands Politi, og der vil kun være kvantitative data fra Midt- og Vestjyllands politikreds. Dertil vil det anvendte datamateriale være sorteret efter gerningskoden 75580, da denne kun omhandler tricktyveri i beboelse. Datamaterialet vil være fra januar 2017 til december 2017, hvor der i Midt- og Vestjyllands Politikreds har været en stigning i anmeldelser af tricktyveri i beboelse (Se figur 2: 12). Figur 2 illustrerer, at kommunerne Ringkøbing-Skjern, Silkeborg og Viborg har haft størst stigning i procent af tricktyveri i beboelse fra 2016 til 2017. Der er derfor foretaget endnu en afgrænsning af datamaterialet på baggrund af dette, og det vil dermed være disse tre kommuners anmeldelser, der udgør en del specialets empiri. Dertil har gennemlæsningen af hele datamaterialet dannet et generelt billede af, hvilken type offer, type bolig og tidspunkt, der gør sig gældende, og dette vil blive præciseret

senere i afsnit 8.1 *Polsas data*. Dette gør, at afgrænsningen af datamaterialet stadigvæk forekommer repræsentativt og er generaliserbar i forhold til hele Midt- og Vestjyllands Politikreds. Dertil er få anmeldelser ikke foregået inden for beboelse, men har alligevel fået tildelt gerningskoden 75880, hvilket vi anser værende en fejlkilde. Dermed har der været en selektiv proces i forbindelse med valg og fravalg i anmeldelser i det formaterede datamateriale.

Ydermere opfylder det formaterede datamaterialet ikke det statistiske kriterie med 80 procent, idet det kun indeholder lidt over 50 procent af hele datamaterialets anmeldelser. Trods dette anser vi det logisk, at det formaterede datamaterialet er repræsentativt, da det afspejler hele datamaterialet. Dermed giver datamaterialet samme indsigt i tricktyveri i beboelse for hele Midt- og Vestjyllands Politikreds.

Den første problemstilling skal anskueliggøre, hvorfor der forefindes en overrepræsentation af anmeldelser af tricktyveri i beboelse i bestemte boligstruktur og hvilke forudsætninger og faktor, der gør sig gældende. Den anden problemstilling er kreeret på baggrund af en overrepræsentation af anmeldelser fra ældre kvinder i datamaterialet. Hvorfor er denne samfundsgruppe mere udsat end andre for tricktyveri i beboelse hos Midt- og Vestjyllands Politi? Begge problemstillinger vil opdele og udgøre analysen i specialet og dermed besvare problemformuleringen.

1. Hvilke miljøer og strukturer er mest udsat for tricktyveri i beboelse, samt hvilke faktor og situationelle betingelser forekommer der?

2. Hvilke faktor anskuer, at der forefindes et egnet mål i de observerede miljøer?

3.3 Tricktyveri i beboelse – En definition

Tricktyveri i beboelse adskiller sig fra andet indbrudsrelateret kriminalitet, idet den kriminelle og offeret har direkte kontakt. Det er gennem denne kontakt, at den kriminelle får snydt sig ind i beboelsen for derefter at stjæle offerets ejendele. Dermed adskiller tricktyveri i beboelse sig fra almindeligt indbrud. Lister et al. definerer tricktyveri i beboelse som;

“Distraction burglary is distinguishable from other forms of burglary because offenders engage directly with victims in order to deceive them and gain entry to their dwelling (...) offenders typically seek to avoid victim contact by entering dwellings unnoticed, often when their occupants are away or asleep” (Lister et al., 2004: 5).

Denne definition af tricktyveri i beboelse er lignende det danske politis definition hvor; *“Tricktyveri fra beboelse er, når en gerningsmand stjæler ting fra dit hjem efter at have snydt sig til at komme ind (...)”* (Politi, 2009, Tricktyveri i beboelse). Ligeledes definerer det engelske indenrigsministerium (Home office) tricktyveri i beboelse som; *“Any crime where a falsehood, trick or distraction is used on an occupant of a dwelling to gain, or try to gain, access to the premises to commit a burglary (...)”* (Lister et al., 2004: 5).

Ifølge Thornton et al. skal man være varsom med denne overordnede definition af tricktyveri i beboelse, idet der forefindes mange forskellige variationer og distraktioner, som den kriminelle foretager sig for at snyde sig ind (Thornton et al., 2003: 51). Vi anerkender Thornton et al. kritik, og der vil blive taget højde for den i anvendelsen af datamaterialet og den videre analyse. Dertil tillægger vi samme definition og forståelse af tricktyveri i beboelse som ovenstående, og det vil være specialets udgangspunkt.

Ifølge Lister et al. er der tre former for tricktyveri i beboelse. Den første gruppe er, når den kriminelle anvender; *“recognisable symbols and tokens of trust - uniforms and/or credentials – that convince victims of the bearer’s credibility”* (Lister et al., 2006: 4). Denne anvendte taktik af den kriminelle gør, at der ikke vækkes opsigt, det er ikke *‘out of the ordinary’*. Den anden gruppe er kriminelle, der tilbyder gode tilbud på produkter eller servicer, og det er disse, som distraherer offeret. Den kriminelle skal være dygtig til at skabe fiktive historier, argumenter og sælge den fiktive vare til offeret for at kunne distrahere. Den tredje gruppe er kriminelle, der banker på dørene og beder om hjælp f.eks. til at låne telefonen eller toilettet.

Specialet vil ikke bearbejde, hvordan den kriminelle har snydt sig ind i ofres bopæl og vil derfor ikke beskæftige sig med disse tre grupper. Gennemlæsningen af datamaterialet indikerer, at disse tre

grupper også kan anvendes til at kategorisere de anmeldte tricktyverier i beboelse sager hos Midt- og Vestjyllands Politi.

4.1 Litteraturreview

Dette afsnit skal anskueliggøre hvilken forskning, der eksisterer omkring tricktyveri i beboelse, både nationalt og internationalt. De forskellige forskninger vil give en indsigt i den eksisterende viden, der forefindes på området og hvilke konklusioner det har medført. Denne tilgang er ifølge Chris Hart vigtig idet;

“(...) the literature is important because without it you will not acquire an understanding of your topic, of what has already been done on it, how it has been researched, and what the key issues are” (Hart, 1998: 1).

Litteraturreviewet skal anvendes til vidensindsamling omkring specialets kriminologiske problemstillinger og give indsigt i, hvilke tilgange og resultater, der er anerkendte i forskningen, og hvor der eventuelt forefindes mangler.

Afsnittet vil blive opdelt i to afsnit, hvor forskning vedrørende tricktyveri i beboelse vil være det første afsnit og have relevans til den første problemstilling i specialet. Det andet afsnit vil omhandle forskning, der har haft fokus på samfundsgruppen ældre kvinder i forbindelse med tricktyveri i beboelse. Dette gøres for at skabe en overskuelig og brugbar oversigt over den eksisterende viden på de to områder - dertil vil forskningens argumenter og konklusioner blive anvendt i analyseafsnittet. Der vil være forskning, der anskuer viden omkring begge problemstillinger, og derfor vil disse blive placeret i det afsnit, hvor forskningens ekspertise er mest indsigtsfuld.

4.2 Tricktyveri i beboelse – Struktur og situationel

Steele, Brian. Thornton, Amanda. McKillop, Clarie. Dover, Helen (2001). *The Formulation of a Strategy to Prevent and Detect Distraction Burglary Offences Against Older People*.

Dette studies empiriske datamateriale, der er foretaget af efterforskningsbetjente og forskere, er meget anerkendt i Storbritannien og anvendt i senere studier vedrørende tricktyveri i beboelse. Dets unikke kvalitative datamateriale adskiller dette studie fra tidligere på området, idet det er foretaget afhøringer og interviews af gerningsmændene bag tricktyveri i beboelse. Ligeledes anskuer dette studie et miljøperspektiv på problemstillingen, samt et unik indblik i gerningsmandens rutiner og hvilke faktor, der ligger til grund for udvælgelsen af ofre. Igennem studies statistiske arbejde bliver der identificeret demografi og hvilke boligformer, der har størst sandsynlighed for at blive udsat for tricktyveri i beboelse.

I studiet bliver der udformet, på baggrund af datamaterialet, en kriminalitetsforebyggende strategi, hvor fokus vil være på, hvordan man forhindrer tricktyveri i beboelse og ligeledes, hvordan ældres livskvalitet kan forbedres:

“1. Older people not keeping unnecessary sums of money in the home. 2. Educating older people to make proper use of the door-chain. 3. Educating older people not to admit visitors to their homes unless sure of their authenticity. 4. Persuading older people not to employ or deal with unexpected doorknockers. 5. Implementing social networks around vulnerable older people to reduce their social isolation. 6. Educating key agencies/personnel on the ageing process and late life issues” (Steele et al., 2001: 7).

Studiet er opdelt i 8 kapitler, hvor der forelægges forskelligt indhold baseret på analysen af datamaterialet. De kapitler, der er anvendelige for dette speciales problemstillinger, er kapitel 1-7, og derfor vil disse blive anvendt i specialet. Det sidste kapitel i studiet omhandler, hvorledes studiets datamateriale skal anvendes i en strategi for *The Leeds Initiative*. Disse overvejelser og beslutninger vil

specialet ikke direkte beskæftige sig med, idet strategien er specifikt lavet til byen Leeds og derfor vanskelig at anvende for Midt- og Vestjyllands Politi.

Steele et al, anser i studiet, at disse strategier kan være anvendelige i resten af verden. Vi forholder os dog kritisk til denne antagelse og vil ikke bruge strategiernes argumenter.

Thornton, Amanda. Hatton, Chris. Malone, Caroline. Fryer, Tamsin. Walker, David. Cunningham, Joanne. Durrani, Nazia (2003). *Distraction burglary amongst older adults and ethnic minority communities*.

Rapporten, udformet af Thornton et al., forsøger at anskue, hvad tricktyveri i beboelse er, og hvordan en kriminel får adgang til offerets bopæl. Rapportens datamateriale er fra det engelske Indenrigsministeriums statistikker fra 2001-2002, hvilket er det samme som Lister et al. anvender i *Evaluation of the Leeds Distraction Burglary Initiative*. Deres undersøgelse har dog yderligere datamateriale fra 2003 med. Thornton et al. anvender de resultater og antagelser fra Steele et al. *The Formulation of a Strategy to Prevent and Detect Distraction Burglary Offences against Older People*, til denne rapports argumenter og antagelser.

Rapporten fokuserer på de såkaldte mørketal, der formodes at eksistere omkring tricktyveri i beboelse. Thornton et al. anser, at det hyppigst er i minoritetssamfund, hvor tricktyveri i beboelse ikke bliver anmeldt. Rapporten arbejder videre med tidligere forskningsantagelser omkring, hvilke faktorer der gør sig gældende for, at et individ bliver offer for et tricktyveri i beboelse. Det er især disse antagelser i forbindelse med potentielle risikofaktorer, som Thornton et al. argumenterer at gøre sig gældende, der har interesse for dette speciale. De potentielle risikofaktorer bliver opdelt i to kategorier: *Environmental risk factors* og *psycho-social risk factors*, der giver et indblik i hvilke miljøstrukturelle faktorer, som er til stede ved et tricktyveri i beboelse. Ydermere fokuserer Thornton et al. på forskellene mellem minoritets- og hvides samfund i Storbritannien og drager paralleller til den ældre samfundsgruppe.

Kongstad, Annalise. Kruize, Peter (2012): Tricktyveri i beboelse.

Den danske undersøgelse anskuer tricktyveri i beboelse i Region Hovedstaden. Dette er den første og indtil videre eneste undersøgelse foretaget i Danmark omkring tricktyveri i beboelse. Denne undersøgelse tager udgangspunkt i Region Hovedstaden og har til formål at anskue samfundets reaktion på tricktyveri i beboelse. Dertil fokuserer undersøgelsen på, hvordan offer- og gerningsmandsprofil ser ud og hvilke konsekvenser et tricktyveri har for ofrenes livskvalitet. Ydermere anvender undersøgelsen interviews fra personer over 65 år og datamateriale fra Polsas fra Region Hovedstaden fra 2007 til 2010. Denne undersøgelse anskuer tricktyveri i beboelse gennem et individorienteret perspektiv, hvor der skabes en indsigt i både ofrene- og gerningsmændene profil. Denne undersøgelse giver et unikt indblik i tricktyveri i beboelse i Danmark gennem et individperspektiv, dog kun inden for Region Hovedstaden. Undersøgelses individperspektiv vil være anvendelig for dette speciale, men med det forbehold, at denne undersøgelses empiri er baseret på Region Hovedstaden, og det i nogle tilfælde vil være vanskeligt at foretage sammenligninger. Det er især undersøgelsens geografi-afsnit og tilgang til det strukturelle, hvor det vil være vanskeligt at foretage sammenligninger. Dette antages på grund af, at undersøgelsens tilgang har et makroperspektiv, hvor specialet vil have et mikro/meso perspektiv. Nogle af undersøgelsens konklusioner er dermed ikke generaliserbare, hvilket yderligere understøtter behovet for dette speciale og dets vinkel på tricktyveri i beboelse.

4.3 Tricktyveri i beboelse - Samfundsgruppen ældre kvinder

Lister, Stuart. Wall, David. Bryan Jane (2004). Evaluation of the Leeds Distraction Burglary Initiative.

Undersøgelsen foretaget af Lister, Wall og Bryan er lavet i samarbejde med det engelske indenrigsministerium i forsøg på at forebygge tricktyveri i beboelse i byen Leeds. Undersøgelsen startede i april 2001 og sluttede i april 2003 og havde til formål at reducere tricktyveri i beboelse i *The Metropolitan District of Leeds*. Denne undersøgelse kommer i kølvandet på studiet foretaget af Steele et al. i 2001 omkring tricktyveri i beboelse i Leeds. I Lister et al. datamateriale forekom det, at gennemsnitsalderen for et offer for tricktyveri i beboelse var 77 år. Dertil var 57 procent af ofrene over 80 år og 72 procent var over 75 år. Ydermere viste undersøgelsen, at der var en overrepræsentation af

kvinder blandt ofrene for tricktyveri i beboelse (69 procent). Ligeledes estimerede Lister et al., at tricktyveri i beboelse forekom mellem 4 og 8 procent af alle indbrud i beboelse. På baggrund af disse fund i datamaterialet anså Lister et al., at der skulle foretages en forebyggende indsats mod tricktyveri i beboelse med fokus på ofret.

Lister et al. foretager forskellige strategier i forsøget på at forebygge tricktyveri i beboelse. Dog anskues det, at der sker en stigning i anmeldelsen af tricktyveri i beboelse i sommeren 2002. Denne stigning anses at skyldes det øgede fokus på området hos befolkningen og mere effektivt politiarbejde. Der sker først et fald i anmeldelserne af tricktyveri i beboelse i de sidste ni måneder af undersøgelsen. Lister et al. argumenterer og opstiller forslag til videre arbejde og forbedring af indsatsen på området. Et af disse forslag er i henhold til videre undersøgelser på området;

“other factors beyond age that might also shape the distribution of distraction burglary victimisation (e.g. the spatial dimension, health dimension, household tenure type, etc); such analyses will enable the development of more intelligence-led approaches towards allocating finite crime prevention resources” (Lister et al., 2004: X).

Denne undersøgelse fokuserer udelukkende på det individuelle perspektiv af det kriminologiske fænomen, men anser behovet for andre tilgange til emnet.

Lister, Stuart. Wall, David (2006). *Deconstructing distraction burglary: an ageist offence?*.

Lister og Walls analyse arbejder videre på deres tidligere undersøgelse *Evaluation of the Leeds Distraction Burglary Initiative* og forsøger at sætte de resultater, som undersøgelsen medbragte, ind i en teoretisk rammeforståelse af tricktyveri i beboelse i Storbritannien. Lister og Wall anvender andre forskeres undersøgelser og argumenter i deres analyse for at give en indsigt og forståelse af tricktyveri i beboelse med et individorienteret perspektiv. Analysen giver en indsigt i både den kriminelles vurdering af ofret, og hvorfor det egnet offer bliver udvalgt. Dertil bruges empirisk datamateriale til at anskueliggøre, hvorledes den kriminelle snyder sig ind hos ofret. Ligeledes bliver der argumenteret for, hvorfor det ideelle offer er en ældre hvid kvinde, og hvilke forebyggende tiltag, der kan anvendes. Lister

og Wall argumenterer i analysen, at alder og risiko hænger sammen, og det er denne sammenhæng, som skal forsøges brudt, hvis ældre skal have samme tryghed som andre samfundsgrupper.

4.4 Figur 3: Oversigt over Litteraturreview

Dokumenttype	Materiale	Metode/tilgang	Holdninger/resultater
Rapport	Steele, Brian. Thornton, Amanda. McKillop, Clarie. Dover, Helen (2001). The Formulation of a Strategy to Prevent and Detect Distraction Burglary Offences Against Older People.	Kvalitativ metode Foretaget afhøringer og interviewes af gerningsmændene bag tricktyveri i beboelse	Fokus har været at udforme en kriminalitetsforebyggende strategi og hvordan ældres livskvalitet kan forbedres.
Rapport	Thornton, Amanda. Hatton, Chris. Malone, Caroline. Fryer, Tamsin. Walker, David. Cunningham, Joanne. Durrani, Nazia (2003). Distraction burglary amongst older adults and ethnic minority communities.	Kvantitativ metode Fokuserer på mørketal der formodes at eksisterer omkring tricktyveri i beboelse	Arbejder videre med tidligere forsknings antagelser omkring hvilke faktorer der gør sig gældende for at et individ bliver offer for et tricktyveri i beboelse. Opbygger potentielle risikofaktorer: <i>Environmental risk factors</i> og <i>psycho-social risk factors</i> . Giver indblik i miljøstrukturelle faktorer.

Rapport	Kongstad, Annalise. Kruize, Peter (2012): Tricktyveri i beboelse.	Kvalitative metode - interviews Kvantitativ metode - Datamateriale fra POLSAS Anskuer tricktyveri i beboelse gennem et individorienteret perspektiv.	Undersøgelse foretaget i Region Hovedstaden omkring tricktyveri i beboelse. Opbygger offer- og gerningsmandsprofil gennem rapporten med udgangspunkt i POLSAS datasæt (2007-2010). Har haft til formål at anskue samfundets reaktion på tricktyveri i beboelse.
Rapport	Lister, Stuart. Wall, David. Bryan Jane (2004). Evaluation of the Leeds Distraction Burglary Initiative.	Kvantitativ metode - Datamateriale fra politi database og survey undersøgelse	Undersøgelse omkring tricktyveri i beboelse i Leeds. Gennemsnitsalderen for et offer for tricktyveri i beboelse var 77 år. Undersøgelse konkretiserede en overrepræsentation af kvinder blandt ofrene for tricktyveri i beboelse (69 procent). Bringer forslag i henhold til undersøgelse som kan forebygge tricktyveri i beboelse.
Rapport	Lister, Stuart. Wall, David (2006). Deconstructing distraction burglary: an ageist offence?.	Litteraturstudie	Analyse giver indsigt i både den kriminelles vurdering af ofret og hvorfor det ideelle offer bliver udvalgt. Anskueliggøre ligeledes det ideelle offer - er ældre hvid kvinde - og tilbyder hvilke forebyggende tiltag der kan anvendes.

4.5 Opsamling

Et litteraturreview anvendes til vidensindsamling omkring et område og skal skabe en indsigt i hvilken forskning, der allerede eksisterer. Denne tilgang har givet indsigt i hvilken forskning, der forefindes og hvilke argumenter og konklusioner, der eksisterer vedrørende tricktyveri i beboelse. Reviewet har anskuet, at de fleste undersøgelser er foretaget i Storbritannien på baggrund af udvalgte provinsbyer. Det gør, at alle konklusioner og antagelser forskningen har, er baseret på kvantitativt og kvalitativt data fra Storbritannien. Denne indsigt indikerer yderligere behovet for en undersøgelse foretaget i Danmark, hvor der tages udgangspunkt i data fra Midt- og Vestjylland Politi. Litteraturreviewet fremviste, at der hovedsageligt har været fokuseret på det individorienterede perspektiv i forskningen omkring tricktyveri i beboelse. Denne indsigt indikerer, at der er behov for en miljøorienteret undersøgelse omkring tricktyveri i beboelse.

Idet den eksisterende forskning er baseret på engelsk datamateriale, skabes der en problematik ved anvendelsen af forskningsargumenter og konklusioner. Tidligere skrevet anerkender specialet Garlands samfundsperspektiv og anser dermed, at Storbritannien og Danmark kan sammenlignes i deres samfundsudvikling. Dermed anses den eksisterende forskning som brugbar og har validitet til anvendelse i specialet i de aspekter, hvor der vil forekomme ligheder. Forskningens generaliserbarhed vil i visse aspekter have validitet, mens det kan diskuteres, hvorvidt for eksempel forskningens kriminalpræventive forslag til tricktyveri i beboelse i Storbritannien kan anvendes i Midt- og Vestjyllands Politikreds. De kriminalpræventive forslag er baseret på engelsk datamateriale og kan afvige fra de områder og provinsbyer, der er påvirket af tricktyveri i beboelse i specialets datamateriale. Vi anerkender, at den engelske forsknings datamateriale og specialets datamateriale ikke er komparative, men deler visse ligheder, og disse vil blive anskuet i analysen.

5.1 Datamateriale

Det kvantitative datamateriale indeholder oplysninger vedrørende gerningssted og dets lokalitet, tidspunkt og dato for forbrydelsen samt et resumé af, hvorledes tricktyveriet har foregået. Ligeledes indeholder resuméet delvis den forurettedes køn og en beskrivelse af gerningsmanden. Specialet vil ikke anvende data vedrørende gerningsmanden, idet dette ikke har interesse og relevans for specialets aspekt på tricktyveri i beboelse. Gerningsmandens profil er blevet afdækket og veldokumenteret af tidligere forskning såvel nationalt som internationalt. Specialet vil især anvende data vedrørende lokalitet, tidspunkt og dato, samt forurettedes køn, da dette aspekt vil være sigende i en struktur- og situationel orienteret tilgang til tricktyveri i beboelse.

I forskningen bliver der ofte diskuteret og argumenteret for, at der kan forekomme de såkaldte "mørketal" i forbindelse med tricktyveri i beboelse. Det er Steele et al., der er den første til at bemærke og kommentere på denne fejl i datamateriale vedrørende tricktyveri i beboelse. Ifølge Steele et al. kan årsagerne være;

"(...) police recording inconsistencies sometimes lead to the misclassification of distraction burglaries as fraud or robbery offences, or they are treated as 'non-crime' incidents or merely filed as 'intelligence reports'"(Steele et al, 2001: 16).

Denne fejkilde, som kan være gældende i specialets datamateriale, udgør en problematik i forhold til, at der kan være begået flere tricktyverier i beboelse, eller begået færre. Det er uvist, om nogle anmeldelser fra politiets side har fået den forkerte gerningskode. Disse vilkår i forbindelse med det kvantitative data, vil specialet arbejde ud fra. Dermed er der stor sandsynlighed for, at datamaterialets størrelse er undervurderet.

Ligeledes antager Lister et al., at de mørketal kan være på grund af, at ofre ikke melder forbrydelsen, fordi de er flove over at være blevet snydt.

“The embarrassment that can result from ‘being conned’ within fraud and deceit offences, and the feelings of self-blame that often follow, may suppress victims’ willingness to call the police and engage with the criminal justice system” (Lister et al., 2006: 109).

Denne årsagsforklaring til de eventuelle mørketal er ligeledes vanskelig at få indsigt i, da tricktyveri i beboelse vil blive undersøgt fra et struktur- og situationelt perspektiv. Der vil ikke blive foretaget nogle interviews eller lignende, der kan understøtte denne argumentation fra Lister et al. Dertil antager Lister et al., at ofrene vil være mindre villige til at anmelde tricktyveri i beboelse i sammenligning med andre former for indbrud. Problematikken med at ofrene ikke vil anmelde forbrydelsen, har Steele et al. anskuet gennem interviews med ofre for tricktyveri i beboelse og anser, at der er seks årsager, som gør sig gældende i den manglende rapportering og fejljournalisering:

“1. Victims not appreciating that their property has been stolen, believing they may have lost or mislaid it. 2. Victims are embarrassed at having fallen for the deception and are too ashamed to report the crime (sometimes even to close relatives and friends). 3. Victims sometimes become aware that they are being duped but fear of physical violence prevents them from taking action. 4. Victims do not wish to become embroiled in unsympathetic criminal justice procedures and wish to avoid the trauma of attending identification parades, give evidence in court, etc. 5. Victims sometimes adopt the stance that nothing serious has happened to them and do not wish to inconvenience others by reporting the crime and thereby being the catalyst to creating unnecessary work for the police and other agencies, or to causing worry for their relatives. 6. Victims are afraid they would be subject to threats and intimidation from the offenders if they made a complaint to the police” (Steele et al., 2001:17).

Steele et al. og Lister et al. argumenter og diskussioner er væsentlige pointer at have in mente i forbindelse med dette speciales datamateriale. Steele et al. unikke kvalitative datamateriales indsigt er blevet accepteret og anvendes af det meste af forskningen omkring tricktyveri i beboelse. Dermed accepterer dette speciale også Steele et al. indsigt vedrørende mørketal og årsagsforklaringerne dertil.

Dermed er der stor sandsynlighed for, at der er fejl i datamateriale fra Polsas. Specialet vil arbejde ud fra det kvantitative datamateriale, der er givet og accepterer, at der kan forekomme mange flere tilfælde i Midt- og Vestjyllands Politikreds.

Dertil skal det understreges, at tricktyveri i beboelse i mange tilfælde vil overlappe med andre former for indbrud, og dermed kan der forekomme fejlanmeldelser til og fra politiet (Thornton et al., 2003). Denne antagelse vedrørende datamaterialet har ligeledes været aktuel, og der er derfor foretaget nogle frasorteringer af anmeldelser. Dette er gjort, da det er vurderet, at nogle af anmeldelserne burde være tricktyveri på gadeplan og ikke tricktyveri i beboelse. Den kriminelle handling kan være opstået i detailhandel og disse er derfor sorteret fra det formaterede datamateriale.

Ydermere vil feltobservationer blive foretaget i områder, der ifølge datamaterialet er ramt af tricktyveri i beboelse i Midt- og Vestjyllands Politikreds. Som tidligere forklaret er datamaterialet afgrænset til Ringkøbing-Skjern, Silkeborg og Viborg kommune, og det er i disse, at feltobservationerne vil blive foretaget. Feltobservationer foretages for at give indsigt i hvilke strukturelle- og situationelle faktorer der forekommer ved et tricktyveri i beboelse i danske provinsbyer i Midt- og Vestjylland.

6.1 Metodiske overvejelser

Dette afsnit har til formål at klargøre de metodiske overvejelser, som er blevet foretaget gennem specialet. Først vil specialet blive karakteriseret i forhold til forskerrolle, da dette anses relevant at belyse, idet specialet laves i samarbejde med Midt- og Vestjyllands Politi. Efterfølgende vil *crime analysis* give indsigt i, hvorledes specialets kvantitative og kvalitative datamateriale vil blive behandlet og bearbejdet, og hvorfor denne tilgang er valgt. Dertil vil der komme en gennemgang af hvorledes observationerne er foregået i miljøerne. Derefter vil specialets design blive forklaret og argumenteret for dets relevans, og hvorledes specialet anskuer miljøkriminologi og dets tilgange til kriminologiske fænomener. Ovenstående vil resultere i en løbende argumentation for det samarbejde *crime analysis* og miljøkriminologisk design vil have i specialet, og hvilken indsigt disse tilgange vil bidrage med.

6.2 Forskerrolle i politimæssig kontekst

Problemfeltet anskuer, at den kriminologiske problematik er aktuell i kredsen og medvirker til et behov for en dybdegående undersøgelse af det kriminologiske fænomen. Specialet har til formål at anskue fænomenets omfang og hertil give Midt- og Vestjyllands Politi viden, der kan inddrages i det efterfølgende kriminalpræventive arbejde.

Det er vigtigt at være opmærksom på forskerrollen når et samarbejde med politiet opstår. Lars Holmberg anskuer, at der kan forekomme markante udfordringer, når man som forsker indgår i politiet eller undersøger politiets arbejde (Holmberg, 2014a: 27; Holmberg, 2014b). Hertil skal forskeren være bevidst om dens rolle i dette brede omfang af overvejelser og udfordringer (Holmberg, 2015). I dette speciale er politiet ikke forskningsobjektet, men det er tricktyveri i beboelse, som politiet ønsker indsigt i. Specialets datamateriale er blevet udleveret med forhåbning om ny viden. Dertil anses det vigtigt, at den nye viden er brugbar for politiets praksis. Asta-Stina Sørensen anskuer, at det akademiske felt og det praktiske felt kan have udfordringer baseret på videnskabelige krav og hvordan politiet opfatter sig selv (Sørensen, 2010: 269-273).

“Konsekvensen af dette er blandt andet, at forskningens kvalitet udelukkende bedømmes ud fra videnskabelige kriterier (eller med andre ord den videnskabelige praksis) og ikke ud fra dens relevans for andre professioners praksis” (Sørensen, 2010: 272-273).

Dette anskues, som en udfordring når forskeren befinder sig inden for dilemmaet, men ligeledes skal forskeren forholde sig det praktiske samtidigt med den videnskabelig praksis. Ifølge Sørensen skal forskeren forholde sig i en bredere og mere anvendelsesorienteret kontekst, hvis det skal fange politiets interesse og møde vidensbehovet (Sørensen, 2010: 272). Dernæst skal forskeren være opmærksom på rollen som vidensformidler. Sørensen anskuer, at akademikere opbygger et sprog, som gør det vanskeligt at formidle det til personer uden for den akademiske verden, heriblandt politifolk. Man formår dermed ikke at videreføre et vigtigt budskab (Sørensen, 2010: 273).

“Denne oversættelse af forskningsviden til udviklingsviden forudsætter at akademikeren kan formidle et andet sprog (...) hvilket ikke er en kompetence, der typisk undervises i på universiteterne” (Sørensen, 2010: 273).

Denne rolle som vidensformidler anerkender specialet, og dermed vil undersøgelsen forsøge, at undgå denne problematik som Sørensen præciserer. Endvidere er det vigtigt at imødekomme de videnskabelig krav, et speciale bør indeholde og derfor er der taget hensyn til begge institutionernes krav til specialet. Specialet har imødekommet Sørensen antagelse om, at formidlingen skal ske til en ikke akademisk verden, ved at vælge metodiske redskaber sammenlignelig med politiets. Ligeledes har specialet efterlevet de videnskabelige krav som bringer kvalitet og viden til forskningsfeltet.

Holmberg anskuer, at en undersøgelse risikerer at blive ukritisk, når forskeren kommer for tæt på sit eget genstandsfelt (Holmberg, 2014a: 33). Forskerrollen inden for politimæssige kontekst er i sig selv et dilemma, men det afhænger af, hvor indlejret forskeren er i politiet (Davies, 2016: 156). Matthew Davies anskuer, en typologi hvor forskere kan placeres i 4 kategorier; *“Insider-Insider, Outsider-Insiders, Insider-Outsiders, Outsider-Outsiders”* (Davies, 2016: 156). Dette speciale placeres i kategorien *Outsider-Outsiders*, hvor forskeren er ekstern og hertil ikke direkte forbundet med politiet.

Det gør, at der eksisterer frie tøjler for undersøgelsens retning. Dette har betydet, at politiet ikke har haft nogen indflydelse på specialets resultater og argumenter. Dermed anser vi, at tilgangen til det kriminologiske fænomen er originalt.

Det primære formål har været at foretage en undersøgelse, der skaber forståelse og indsigt i et kriminologisk fænomen. Ligeledes er det et vigtigt element, at specialet er anvendelsesorienteret og formidlingen heraf er forståeligt. Dermed skal viden ikke etablere retningslinjer for politiets praksis og prioriteringer i henhold til tricktyveri i beboelse. Specialet vil bringe en saglig vurdering af det kriminologiske fænomen. Politiet kan hermed selv vurdere resultaterne, og inddrage disse i den præventive indsats i kredsen, hvis dette har relevans for politiet. Dette henleder til, at undersøgelsen skal være anvendelig inde for politiets praksis, hvilket har medvirket til valg og fravalg i henhold til metodiske overvejelser.

6.3 Crime analysis

Specialet vil være inspireret af den generelle metodiske tilgang, som *crime analysis* foretager til kvantitativt og kvalitativt data. Formålet med *crime analysis* er at studere kriminalitet, hvilket ligeledes er dette speciales formål med tricktyveri i beboelse (Santos, 2008: 5). Datamaterialet fra EAE vil blive behandlet og anskuet gennem diverse grafer. Der vil ikke blive foretaget nogle konklusioner på baggrund af disse alene. Denne tilgang er lignende *crime analysis*, hvor der ikke vil forekomme konklusioner eller anskuet hvilke sammenhænge, der kan forekomme i datamaterialet (Ibid: 184). Specialet vil dog argumentere og opstille sammenhænge i analysen på baggrund af datamaterialet og teorien. Ifølge Swedberg er det vigtigt at;

“(...) empirical data should ultimately drive the theorizing process (...). One should start the research process by exploring data, and one should at a later stage formulate hypotheses and systematically confront these with data” (Swedberg, 2012: 8).

Denne fremgangsmåde er foretaget i forbindelse med datamaterialet fra EAE, hvilket har medført en undren og dannet specialets problemformuleringen og problemstillingerne. Det kvantitative

datamateriale har startet *researchen* og er blevet bearbejdet med *crime analysis*, der giver informationer omkring enkle kriminelle hændelser. Dertil kan der opstilles forskellige variabler, såsom tid og sted (Santos, 2008: 185). Dette skaber en indsigt i og etablering af den typiske tricktyveri i beboelse sag. Der er forskellige typer metodiske tilgange i *crime analysis*, der alle har forskellige fokuspunkter og forskellige formål (Wyckoff, 2014: 3). De forskellige tilgange er ens i måden, hvorpå data bliver behandlet og bearbejdet. Specialets fremgangsmåde er mest sammenlignelig med *Strategic Crime Analysis*, hvor undersøgelsen starter med datamateriale fra politiet, hvor der yderligere foretages kvantitativ eller kvalitativ metode til indsamling af ny empiri (Ibid: 4). Dertil er gerningsmandens profil ikke et vigtigt element i *Strategic Crime Analysis*, hvilket ligeledes gør sig gældende i specialet. *Strategic Crime Analysis* giver mulighed for, at det færdige produkt kan anvendes af andre end politiet, hvilket ikke er et formål med specialet, men vil være fordelagtigt (Ibid:5). Dertil har *Strategic Crime analysis* til formål at give viden og support til "*long term strategies*" (Ibid: 5).

Bearbejdningen af det kvantitative data skal skabe en forståelse for det miljø, som politiet arbejder i og med (Santos, 2008: 185). *Crime analysis* anvender en sociodemografisk tilgang, der kan anskue offer- og gerningsmand profil. Specialet vil ligeledes anvende denne tilgang til at anskue datamaterialets offerprofil, der er relevant for den anden problemstilling (Wyckoff, 2014: 5). Dermed kan det kvantitative data yderligere anvendes til at anskue et struktur- og situationelt perspektiv på tricktyveri i beboelse hos Midt- og Vestjyllands Politi. Fordelen med at anvende kvantitative data er, at det er muligt at skabe repræsentativt og generaliserbar til hele populationen (Møberg, M4, Kvantitative metoder 1, 2016: 5). Ydermere giver datamaterialet en kvantificerbar viden omkring tricktyveri i beboelse i Midt- og Vestjyllands politikreds med den hensigt at kunne anvendes i andre politikredse i Danmark.

Crime analysis anvender desuden feltobservationer som en del af et kvalitativ data til at studere kriminalitet. Observationerne vil foregå på et mesoniveau hvor det er afgrænsede boligområder, der vil blive observeret. Disse observationer skal give indsigt i, hvad der er kriminalitetsfremmende ved tricktyveri i beboelse (Wortley et al., 2013: 4-5).

Ifølge Marianne C. Qvortrup Fibiger kræver observation distancering, så der nøgternt kan registreres de faktuelle forhold, der har betydning for de handlingsmønstre, der er til stede (Fibiger,

2000: 73). Det er ligeledes gennem feltarbejdet, at der skal forsøges at afprøve de forudfattede hypoteser og det kvantitative datamateriale, der er konsulteret på forhånd (Ibid:74). Denne tilgang giver en unik indsigt i miljøperspektivet ved tricktyveri i beboelse og er dermed et vigtigt metodisk redskab i specialet. Kvalitativ metode giver en dybere forståelse og indsigt i det, der observeres. Det er en mulighed for at skabe ny viden og dermed give en unik indsigt i det kriminologiske område. Fordelen med at foretage observationer er, at det giver en ekspertise i miljøet og de faktor, der er til stede, og dermed giver det en ekstern validitet af det kriminologisk fænomen.

Ifølge Fibiger vil observatøren; *“lader man sig indskrive i de andres rum, som ændrer sig ved ens tilstedeværelse”* (Ibid:77). Dette speciale foretager ikke et individperspektiv, og dermed vil denne problematik ikke opstå, da det er miljøet, der observeres og ikke et bestemt individ og dens ageren i miljøet. Yderligere nævner Fibiger, at der kan være antagelser omkring den kultur/informant, der skal observeres fra observatøren (Ibid:77). Denne antagelse vil være et element, der skal tages højde for under observationer i de udvalgte områder, da dette kan skabe en falsificeret indsigt i de faktor, der er fremmede ved et tricktyveri i beboelse. Derudover kan den indsigt, som kvalitativ metode giver, være vanskelig at generalisere. Dertil vil observationer være præget af vores fortolkning og forståelse af det visuelle datamateriale. Det kvalitative data alene er vanskelig at generalisere, men ved at anvende relevante teorier og det kvantitative data, anser vi, at argumenterne, på baggrund af observationerne, vil have stor ekstern validitet og formentligt være generaliserbar for andre politikredse med provinsbyer.

Specialets metodiske håndtering af det kvantitative og kvalitative datamateriale er valgt for at gøre det formaterede data genkendelig for Midt- og vestjyllands Politi. *Crime analysis* minder om måden hvorpå EAE bearbejder data ved politiet. Dermed bliver specialets argumenter og eventuelle sammenhænge i analysen anvendelig og brugbar for Midt- og Vestjyllands Politi.

6.4 Observationer

Den kvalitative empiri blev indsamlet i form af feltobservationer, der tog udgangspunkt i det kvantitative datamateriale. Der blev afsat tre dage til at foretage observationerne, hvor den første af kommunerne var Viborg, derefter Ringkøbing-Skjern og til sidst Silkeborg. Observationerne blev foretaget i slutningen af marts og april måned, hvilket ikke var de ønskede måneder. Det ville have været foretrukket at observationer blev gjort i de måneder hvor tricktyveri i beboelse er hyppigst i Midt- og Vestjyllands Politikreds (Se figur 5: 50). De udvalgte områder, der blev observeret, var valgt ud fra det kvantitative datamateriale og den afgrænsning, der er lavet på datamaterialet. Dette indebar at adresserne på anmeldte tricktyveri i beboelse var observationernes udgangspunkt.

Inden observationerne blev der lavet køre ruter for at observere alle udsatte miljøer i de respektive kommuner, og gøre noteringerne og billedmaterialet overskueligt og brugbar for specialet. Dertil blev observationerne foretaget på hverdage, idet figur 6 anskuer at det hyppigst er i hverdagene hvor tricktyveri i beboelse forekommer i Midt-og Vestjyllands Politikreds (Se figur 6: 51). Ydermere blev observationerne foretaget i dagslys, da dette tidspunkt anskues gennem forskning, og det kvantitativ data at være det tidspunkt hvor tricktyveri i beboelse forekommer (Se figur 7: 52).

Observationerne blev struktureret på baggrund af de udvalgte teorier, og de tendenser det kvantitative datamateriale indikerer. Teorierne blev anvendt til at guide observationerne og anskue hvilke strukturelle- og situationelle faktor miljøerne kunne indeholde. Observationerne blev opbygget på samme måde ved hvert miljø, for at sikre at der ikke blev overset noget signifikant i miljøerne. Denne fremgangsmåde vil blive gennemgået i nedenstående.

Vi parkerede altid bilen udenfor det afgrænset miljø for at kunne få en indsigt i hvilke strukturer, der eksisterer tæt på boligen hvor der var anmeldte tricktyveri i beboelse. Dernæst opdelte vi os og begyndte at vandre rundt i miljøet for at få en indsigt i miljøet og hvorledes en tricktyv kunne være blevet påvirket. Vi havde hver især en papirblok og digitalkamera med til dokumentering. Der blev observeret ved den tricktyveri ramte bolig og alle boligerne inden for 50-100 meter, samt hele boligområdet. Efter vandringen i miljøet mødtes vi ved bilen og diskuteret de forskellige fund, for dernæst at vandre i miljøet igen, men denne gang samme. Denne vandring gik ud på at italesætte de strukturelle- og situationelle fremmede faktor vi hver især anså var gældende i miljøet. Denne

gennemgang var især indsigtsgivende og brugbar, idet vi anskuede forskellige ting ved vores egen vandring og sammen observerede vi enkelte gange, nye faktorer. Det var især med henblik på overrepræsentationen af ældre kvinder, der var udgangspunktet i den fælles vandring. Denne indsigt var i nogle af de observerede miljøer afgørende. Den antagelse, som den potentielle gerningsmand har omkring det egnet mål, har præget den anden vandring. Dette er gjort, da både forskning og det kvantitative data anskuer en overrepræsentation af ældre kvinder, og hvorfor den samfundsgruppe er ofre for tricktyveri i beboelse.

Efterhånden som der var foretaget flere observationer begyndte der at blive dannet overordnet strukturelle- og situationelle faktorer, hvilket blev noteret og senere opstillet i grafer. Empirien, der blev samlet under alle observationerne, er efterfølgende blevet opstillet i grafer og indgår i analysen (Se 8.1 Polsas data).

6.5 Undersøgelsestilgang og miljøkriminologisk design

Det er ikke hensigtsmæssigt at vurdere tilgang og design uafhængigt af det spørgsmål, der skal besvares, hvilket indikerer at man skal kigge nærmere på problemstillingerne og dertil overveje mulighederne (Andersen et al., 2010: 67). *"(...) det er ens problemstilling og den eksisterende viden på området, som afgør valget af undersøgelsestype"* (Ibid: 73). Andersen anser, at design og tilgang afhænger ligeledes af standpunkter, det kan drages via udokumenterede og veldokumenterede fænomener (Ibid: 71-73). Hvis et fænomen forefindes relativt udokumenteret, er det relevant at foretage en deskriptiv tilgang, mens et veldokumenteret baner vejen for eksplorative undersøgelser samt kausalstudier (Ibid: 72-73). De Vaus (2001: 8-9) pointerer, at de konkrete problemstillinger og muligheder, der byder sig, tilrettelægger en undersøgelse og dertil opbygges et forskningsdesign. Specialet anerkender De Vaus antagelse om problemstillingernes betydning, men anerkender ligeledes Andersens standpunkter. Dermed foreligger der flere begrundelser for valg af tilgang. På baggrund af problemstillingerne og i henhold til problemfeltet og litteraturreview, påtager specialet sig en beskrivende tilgang, da der estimeres et behov for en struktur- og situationel afdækning af tricktyveri i beboelse. Det kriminologiske fænomen forefindes relativt udokumenteret i forhold til det strukturorienterede perspektiv, og ifølge Andersen; *"hvis et fænomen er relativt udokumenteret, er de*

beskrivende analyser første skridt” (Andersen, 2012: 73). Ligeledes anser Swedberg, at det er hensigtsmæssigt at foretage et *prestudy* før det er muligt at teoretisere, hvilket indikerer et behov for at opnå empiri, der efterfølgende kan teoretiseres (Swedberg, 2012: 17). Det kan antages gennem litteraturreviewet, at der forefindes en overrepræsentation af individorienteret forskning, mens den strukturorienterede forskning har haft lidt opmærksomhed. Det indikerer et brist i forskningen vedrørende tricktyveri i beboelse. Således forefindes der valideret argumentation for en strukturorienteret undersøgelse af et aktuelt kriminologisk fænomen. Denne tilgang vil give indsigt og anskue en ny vinkel inden for forskningen af tricktyveri i beboelse.

Et miljøkriminologisk design er baseret på en enkel erkendelse, at kriminalitet delvis skyldes de muligheder, som et fysisk miljø giver (Clarke, 2009: 1).

“Crime prevention through environmental design is an approach to problem-solving that considers environmental conditions and the opportunities they offer for crime or other unintended and undesirable behaviors (Zahm, 2007: 5).

Dette indebærer, at kriminalitet er delvist forårsaget af det fysiske miljø, men ifølge Clarke, har denne tankegang været kontroversiel blandt kriminologer (Clarke, 2009: 1). Inden for den miljømæssige kriminologi kan det være diskutabelt, hvilke fysiske forudsætninger der motiverer en gerningsmand. Dertil hvilke strukturelle- og situationelle faktor, der skal forekomme ved kriminalitet. Dette skyldes, at et miljøkriminologisk design og perspektiv tager et anderledes udgangspunkt. *“Here crime is the object of interest. The offender is just one element of a criminal event, and how offenders come to be the way they are is of little immediate relevance”* (Wortley et al., 2011: 2). Fokus er på den nuværende kriminalitets dynamik, hvori man undersøger, hvor det skete, hvornår det skete, hvem var involveret, og hvordan det blev udført (Ibid: 2). Formålet med et miljøkriminologisk perspektiv er ikke at rehabilitere gerningsmanden, men at forebygge kriminalitet og forstå de faktor, som kriminalitet harmonerer med (Huisman et al., 2013: 1181). Et miljøkriminologisk design og perspektiv kan estimeres gennem tre præmisser:

Det første præmis er, at kriminel adfærd er signifikant påvirket af arten af det umiddelbare miljø, hvor det forekommer. Miljøkriminologisk perspektiv og design afhænger af princippet om, at al adfærd er resultat af en interaktion, men at miljøet ikke kun er en passiv baggrund for kriminel adfærd. Snarere er det en grundlæggende rolle, der påvirker den kriminelle og former dets kurs. Dermed er kriminalitetshændelser ikke kun resultater af kriminogene individer, men ligeledes forårsaget af strukturelle- og situationelle faktor i kriminogene miljøer. Miljøkriminologi forklarer, hvordan umiddelbare miljøer påvirker adfærd, og hvorfor nogle miljøer er kriminogene (Wortley et al., 2011: 2).

Den andet præmis er, at fordelingen af kriminalitet i tid og rum ikke er tilfældigt. Tværtimod er kriminel adfærd udover tid og rum afhængig af situationelle faktorer, men ligeledes i henhold til kriminogene strukturer. Kriminalitet estimeres koncentreret omkring kriminalitetsmuligheder og andre miljømæssige forhold, som muliggør kriminelle aktiviteter. Ligesom rutineaktivitetsteorien varierer kriminalitet gennem tid og sted, fra provins til provins, fra gade til gade, forskellige tidspunkter af dagen, forskellige dage på ugen og forskellige uger af året. Dette relaterer til *crime analysis*, hvor hensigten er at opstille grafer af relevante variabler i henhold tricktyveri i beboelse og på baggrund af disse identificere og anskue de kriminalitetsfremmende faktorer (Ibid: 2).

Det tredje præmis er, at kriminogene miljøer har en rolle når kriminaliteten udfoldes og dette er en guide til at undersøge, kontrollere og forebygge kriminalitet. Dette udgangspunkt gør det muligt for politi og øvrige forebyggelsespraksisser at koncentrere ressourcer på særlige kriminologiske fænomener og problematikker på bestemte lokaliteter. At ændre kriminogene aspekter af det udsatte miljø kan målrettet reducere forekomsten af kriminalitet på den pågældende lokalitet. (Ibid: 2-3).

Et miljøkriminologisk perspektiv har gennem dets design og præmisser til hensigt at:

“(...) providing advice based on rigorous analysis of the available data (...) environmental criminologists and crime analysts actively engage with law enforcement personnel and crime prevention practitioners to help reduce crime” (Ibid: 3).

Dette anskueliggørelementer i specialet, i forbindelse med miljøkriminologisk design og *crime analysis*, at opnå indsigt i de strukturelle- og situationelle faktor for tricktyveri i beboelse gennem det tilgængelig

data fra EAE. Dertil er det vigtigt, at specialets fund kan være anvendelige inden for politiets egen praksis, hvilket har præget specialet. *“There are three distinct approaches or theories that come under the general heading of “crime prevention through environmental design”* (Clarke, 2009: 1). Clarke præsenterer tre tilgange, som hver afgør, hvorledes et miljøkriminologisk design udfolder sig gennem CPTED, teorien *defensible space* og en mere generel tilgang. CPTED er afhængige af evnen til at påvirke beslutningsprocessen, der går forud for kriminelle handlinger. *Defensible space* påvirker gennem bygningskonstruktioner og arkitektur, mens den generelle tilgang fokuserer på kriminalitet som helhed inden for struktur (Zahm, 2007: 10; Clarke, 2009: 2-3). Der forefindes klare paralleller med CPTED og *defensible space*, hvor disse fokuserer på hjemmørøverier og indbrud. Tricktyveri i beboelse distancerer sig fra disse, da offer og gerningsmand er i direkte kontakt, samt udøver tricktyven hverken vold eller trusler (Clarke, 2009: 2-3; Lister et al., 2004: 5-6, jf: Polsas). Der forefindes delvis relevans i hensigten med CPTED og *defensible space* med påvirkning af beslutningsprocessen og etablering af forebyggende sikkerhedsforanstaltninger. Dette vil blive inddraget i specialets valg af teori. Schberg anskuer, at CPTED er veldokumenteret i international forskning, men i Danmark har man kun i mindre grad dokumentere den gavnlig kriminalpræventive effekt (Schberg, 2013: 10).

“Unlike CPTED, and “defensible space”, this approach is not concerned principally with architectural design and the built environment. Rather, it is a general approach to reducing the opportunities for any kind of crime, occurring in any kind of setting” (Clarke, 2009: 3).

Specialet anser, at den tredje tilgang har bedre validitet, da denne ud fra miljøkriminologisk design og præmisser anskuer reducere af muligheder for alle former af kriminalitet. *“Prevention measures should be directed to the opportunity structure of particular crime and are therefore best found in the immediate environment of the crime”* (Huisman et al., 2013: 1181). Miljøkriminologisk forskning og perspektiv estimerer et behov for at opnå indsigt i de strukturelle- og situationelle faktorer for den pågældende kriminalitet, for derved at foretage en mere direkte og effektiv indsats. Dette speciale bygger på et miljøkriminologisk design i henhold til de muligheder, som et givent miljø tilbyder for en

bestemt kriminalitetsform. Undersøgelsen er centraliseret omkring *crime analysis* metode, hvorpå data bliver behandlet, samt tolkningen af observationerne.

Crime analysis og miljøkriminologisk design operationaliseres gennem et datamateriale fra EAE, og dette empiriske materiale har fra specialets begyndelse formet et grundlag for en erkendelse af tricktyveri i beboelse. I forbindelse med *crime analysis*, vil det empiriske materiale etablere et analytisk udgangspunkt for en undersøgelse af kriminologisk relevans, hvilket Swedberg ligeledes anser for at være essentielt (Swedberg, 2012: 8). Ifølge Swedberg er det vigtigt at empirien kommer først, fordi materialet har potentiale for at drive processen i den rette retning (Ibid). Som tidligere nævnt vil der blive foretaget observationer på baggrund af den kvantitative empiri. Disse observationer ville resultere i kvalitativ empiri. Dertil anses det nødvendigt at konkretisere, hvorledes denne kvalitative empiri skal forstås og bearbejdes.

Gennem det miljøkriminologiske design anskueliggøres det, at kriminalitet delvis skyldes de muligheder, som et fysisk miljø giver. Samtidigt påpeges der gennem præmisserne et behov for indsigt i det strukturelle- og situationelle perspektiv. "*Deduktive studier tager udgangspunkt i teori, som undersøges empirisk*" (Andersen et al., 2012: 73). Specialet vil være præget af et deduktivt studie, hvori det empiriske danner rammen for det teoretiske udgangspunkt. På baggrund heraf opstilles generelle antagelser om virkeligheden (Ibid: 73-74). Ifølge De Vaus: "*(...) a theory testing approach begins with a theory and uses theory to guide which observations to make*" (De Vaus, 2001: 6-7). Specialet anerkender De Vaus antagelse, men har ikke til hensigt at teste teorien, derimod at foretage observationer med afsat i teorien. Teori vil blive inddraget i dette speciale med henblik på at vejlede hvilke observationer, der skal foretages. Dermed konkretiseres det empiriske materiale inden for et miljøkriminologisk perspektiv. Empirien har haft en grundlæggende betydning for det teoretiske valg, hvilket ifølge Swedberg vil guide undersøgelsen i den rette retning (Swedberg, 2012: 8). Dette vil operationalisere det miljøkriminologiske design og *crime analysis*, hvori relevant teori vil fastlægge en forståelsesramme og hertil danne en strukturel- og situationel opfattelse af tricktyveri i beboelse.

7.1 Teori

Dette kapitel vil have til formål at fastlægge den teoretiske ramme for specialets problemstillinger, og på baggrund af analysen besvare specialets problemformulering. Specialet er disponeret gennem miljøkriminologisk design som format, mens *crime analysis* konkretiserer de kvantitative og kvalitative elementer. Inden for miljøkriminologi forefindes forskellige teorier, hvor dette speciale vil inddrage rutineaktivitetsteorien og situationel kriminalitetsprævention. Specialet har til hensigt gennem disse teorier at skabe validitet i undersøgelsen, og med dette anskueliggør hvilke faktor, der er fremmende ved tricktyveri i beboelse. Således vil specialet have et strukturorienteret fokus på tricktyveri i beboelse og hertil skabe en analytisk forståelsesramme for en højaktuel kriminologisk problematik.

7.2 Rutineaktivitetsteori

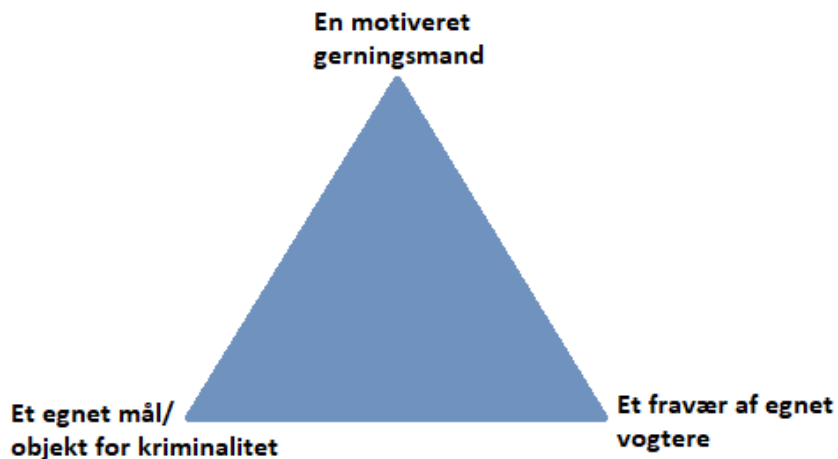
Rutineaktivitetsteorien tager sit udgangspunkt i, at plausibilitet for kriminalitet er forankret i hverdagens rutiner (Cohen og Felson, 1979).

“(...) offenders must converge with suitable targets in the absence of capable guardians (...) the probability of this situation occurring is influenced by our “routine activities” - including our work, family, leisure, and consumption activities” (Cullen et al., 2014: 469).

Ud fra disse påstande opstiller Cohen og Felson to hypoteser; kriminalitet er forbundet med hverdagens rutiner og kriminalitet er et produkt af sammenfaldet af tid og rum (Cullen et al., 2014: 469; Downes et al., 2016: 245-246). Dermed en forklaringsmodel til udvikling i kriminalitet over tid via ændringer i hverdagsrutiner, samt til viktimisering af forskellige befolkningsgrupper på baggrund af deres hverdagsrutiner (Cullen et al., 2014: 469).

Rutineaktivitetsteorien antager ud fra ovenstående hypoteser, at kriminalitet opstår, når motiverede gerningsmænd deler tid og sted med egnede mål og fravær af kapable vogtere (Ibid: 469). Cohen og Felson (1979) argumenter for den enkelte lovovertræders motivation og derfra fokuserer på de muligheder eller elementer, som skal være tilstede for at kriminalitet kan opstå og begås (Downes et al., 2016: 245-246). Ovenstående kan illustreres gennem følgende figur.

7.2.1 Figur 4: Illustration af nødvendige forhold for en kriminel handling

Figur 4 anskuer at der eksisterer tre elementer; motiverede gerningsmand, fravær af egnet vogtere og egnet mål. Ifølge Cohen og Felson er elementerne nødvendige forudsætninger for, at en forbrydelse kan forekomme. Den motiverede gerningsmand skal komme i direkte kontakt med egnet mål i fravær af kapable vogtere (Cullen et al., 2014: 455). Disse elementære forudsætninger medførte ligeledes Cohen og Felsons klare tese, at fraværet af blot ét af disse tre elementer ville være tilstrækkeligt for at forhindre og vanskeliggøre kriminalitet (Downes et al., 2016: 245-246; Cullen et al., 2014: 469). Rutineaktivitetsteorien bygger således på elementære faktor for den kriminelle handling, men selve variationen sker på baggrund af egnede mål og fravær af kapable vogtere. "*Suitable targets have to do with the benefits of crime, while capable guardians have to do with costs*" (Cullen et al., 2014: 454-455). Dermed kan det antages, at egnede mål omhandler et *benefits* perspektiv for det kriminelle individ, hvor denne vurderer, om selve handlingen er gunstig. Hvorimod egnede vogtere, omhandler et *cost* perspektiv i forbindelse med bekostningen ved den præventive forebyggelse af den specifikke kriminalitet (Cullen et al., 2014: 454-455).

Med inddragelse af Garland har dette forklaringskraft, da Garland beskriver en udvikling i samfundet, hvor vi bevæger os væk fra det moderne paradigme og hen mod et senmoderne paradigme (Garland, 2001: 182). Dette paradigmeskifte medvirker ifølge Garland til en ny kriminologisk tankegang

om hverdagslivet som en retning inden for kontrolteoretisk tankegang (Ibid). Dette medfører, at lovovertræderen ikke længere ansues som et sygt individ, men som en kalkulerende rationel aktør, som i henhold til *benefit* perspektivet vurderer fordele ved sin handling (Cohen og Felson, 1979). Dette har ifølge Garland resulteret i, at staten og dens centrale aktører i kriminologiens kriminalitetskontrol har forandret sig. Gennem de senest år er der sket en udvikling i statens tankegang, der indebærer, at *cost* perspektivet af kriminalitetskontrol fylder mere end tidligere. Staten kan således have vanskeligheder ved at forhindre og kontrollere alt kriminalitet i samfundet grundet den udvikling, der har fundet sted. Nogle enkelte opgaver kræver mange ressourcer og medvirker til nedprioritering af andre opgaver, hvilket anskueliggør rutineaktivitetsteorien i henhold til fravær af kabale vogtere og *cost* perspektivet (Garland, 1996: 451-453; Garland, 2001: 188-190).

Med rutineaktivitetsteorien argumenterer Cohen og Felson (1979) for, at der indtruffet en række strukturelle ændringer i menneskelig adfærd, som er fremmende for mængden af kriminalitet i samfundet (Møller, 2013: 199-200).

“People’s daily routine activities affect the likelihood they will be an attractive target or will encounter an offender in a situation where no effective guardianship is present” (Cullen et al., 2014: 8).

Det er disse omstændigheder, som er medbestemmende for, at kriminalitet forekommer, og ofret skal undgå at sætte sig selv i sårbare situationer, hvor muligheden for tricktyveri i beboelse kan opstå. Cohen og Felson opfatter kausaliteten mellem hverdagens rutiner og kriminalitetsudvikling som den klare forståelsesramme for deres teser. Dette bygger på samfundsmæssige strukturelle forandringer såsom kvinders indførelse på arbejdsmarkedet i 1960erne (Cohen og Felson, 1979).

Rutineaktivitetsteorien anskueliggør med dets fokus konkrete faktor, som udgør visse elementære omstændigheder, der er medbestemmende for, at kriminalitet forekommer. I henhold til teorien kan hverdagsrutiner opfattes som en aktuel faktor, der er forbundet med tricktyveri i beboelse, og den kriminelle handling er et produkt af sammenfaldet af tid og rum (Cullen et al., 2014: 469; Downes et al., 2016: 245-246). Rutineaktivitetsteorien har forklaringskraft til at konkretisere hvilke faktor, der gør sig gældende når tricktyveri i beboelse forekommer. Dertil opnås indsigt i omstændigheder, der er

medbestemmende for at gerningsmanden gennemfører handlingen. Specialet anerkender, at samfundsmæssige strukturelle forandringer kan påvirke kriminalitetsudviklingen, men forandringer af rutinemæssige aktiviteter handler ikke udelukkende om strukturer. Strukturelle forandringer i hverdagsrutiner omhandler ligeledes menneskers livsstil. Dermed kan det antages, at måden hvorpå mennesker lever og indretter sig, ligeledes har en indflydelse på kriminalitetsudviklingen i forbindelse med tricktyveri i beboelse (Clarke, 1997: 12-13). Derfor skal livsstil og livskvalitet tages i betragtning, når hverdagsrutiner ansues som faktor for tricktyveri i beboelse, hvilket Steele ligeledes anerkender og har med i sine argumenter og konklusioner (Steele, 2001: 20).

7.3 Situationel kriminalitetsprævention

Situationel kriminalitetsprævention er en meget anerkendt tilgang inden for miljøkriminologi og på sin vis en operationalisering af rutineaktivitetsteorien i praksis (Waard, 2017: 2). Ligeledes med rutineaktivitetsteorien fokuseres der på den kriminelle handling frem for lovbyderen, men her antages et præventivt udgangspunkt på de situationelle betingelser for kriminalitet (Møller, 2013: 201-202; Downes et al., 2016: 248). “(...) but on the present situation in which the crime transpires (...) should focus on making the choice of crime less attractive” (Cullen et al., 2014: 456). Dette indikerer, at den mest effektive måde at forebygge kriminalitet er gennem reducere af mulighederne for kriminalitet i et givent sted, hvilket er relevant at inddrage i samspil med rutineaktivitetsteorien.

Situationel kriminalitetsprævention fokuserer på de situationelle betingelser for, at kriminalitet kan finde sted. Derved baseres det på det strukturelle miljø, som gerningsmanden interagerer sig med (Cullen et al., 2014: 480; Downes, et al., 2016: 231-232). Dette er essensen af tilgangen, gennem korrekt beskyttelse ved hjælp af sociale foranstaltninger skabes en større forebyggende virkning end direkte indflydelse på den potentielle gerningsmand (Waard, 2017: 2). Hensigten er således at manipulere sandsynligheden for kriminalitet og derved påvirke den kriminelle adfærd indirekte (Ibid). Dermed skal kriminalitetsforebyggelsen fokusere på at reducere dannelsen af kriminalitet med henblik på at gøre det mindre attraktivt at begå kriminalitet (Cullen et al., 2014: 457).

Clarke (1980) opbygger to kategorier for, at det kriminalpræventive fokus skal være på den egentlige situation og ikke selve lovbyderen. Clarkes tese er; “an actual criminal act depends on situational

factors” (Cullen et al., 2014: 480). Gennem dette identificer Clarke, at situationelle faktor via kategorierne kunne manipulere den kriminelle handling (Cullen et al., 2014: 480-481). Den første kategori omhandler at gøre det fysisk besværlig for den kriminelle, mens den anden kategori fokuserer på at øge risikoen for at blive opdaget (Cullen et al., 2014: 480-481, 483-486; Downes et al., 2016: 231-232). Den primære hensigt med disse kategorier er at manipulere potentielle lovbyrdes beslutningsprocesser og dertil opnå en præventiv effekt (Møller, 2013: 201).

Beslutningsprocessen består af tre stadier; involvering, fortsættelse og ophør, hvor pointen er, at fortsættelsen og ophøret kan reguleres via to situationelle kræfter (Møller, 2013: 201-202). Ideen bag disse situationelle kræfter er, at der er en vis forudsigelighed i den kriminelle handling, og derved er det muligt, at forholde sig til de samme informationer som tricktyven (Ibid). Disse situationelle kræfter vedrører en fremskydende og regulerende faktor, hvori den regulerende faktor kan medvirke til den fremskydende faktor.

Ovenstående kan illustreres ved, at i det øjeblik en involveret tricktyv konstaterer, at der er foretaget forebyggende indsatser i området, ophører dets intention, da risikoen er for stor (Ibid). Således vil tricktyven fortsætte videre til det næste egnede mål og her vurdere, om den kriminelle handling er mere gunstig. Dette illustrerer, at gennem Clarkes kategorier forefindes en regulerende faktor, hvori øget risici og besværliggørelse af den kriminelle handling kan afværge kriminalitet. Til gengæld har det ligeledes en fremskyndende faktor, hvori kriminalitet flytter hen til næste gadehjørne. Det kan antages, at sikkerhedsforanstaltninger rettet mod tricktyveri i beboelse kan have en præventiv effekt, men det kan ikke udelukkes, at tricktyven tager sit foretagende andre steder hen (Cullen et al., 2014: 486). Sikkerhedsforanstaltninger, der besværliggør og øger risici for den pågældende kriminalitet, kan realiseres gennem mekaniske/tekniske foranstaltninger såsom dørtelefoner, alarmer eller videoovervågning (Cullen et al., 2014: 480-481; Steele et al., 2001: 64). Mens et øget antal af kapable vogtere som sikkerhedsvagter eller ordenshåndhævelse kan øge opdagelsesrisikoen i henhold til rutineaktivitetsteorien, men dette udgør en problematik i forbindelse med *cost* perspektivt (Cullen et al., 2014: 480-481; Cohen og Felson, 1979). I henhold til kapable vogtere anskueliggøre Clarke (1980), at tilstedeværelsen af betjente eller andre medlemmer af offentligheden kunne forhindre, at gerningsmanden vil begå kriminalitet (Cullen et al., 2014: 480). Men ligeledes anskuer Clarke;

"(...) the limits of trying to increase the deterrence achieved by police, but suggests that many other members of the public might provide a presence that would dissuade criminals from offending in a particular situation" (Cullen et al., 2014: 481).

Inden for dette aspekt har Garland forklaringskraft, da denne tanke er blevet brugt som afsæt for hans analyse af kriminalitetskontrol i senmoderniteten (Garland, 2001). Garland antager, at kriminalitetskontrol ikke længere er spørgsmål om, at statens og dets aktører skal undertrykke individuelle kriminelle tilbøjeligheder - dette er reelt opgivet, fordi det er uopnåeligt ifølge Garland (1996). Det nye formål handler om at kultivere borgernes tilbøjeligheder i en retning, som er forenelig med statens målsætninger om at opretholde den offentlige orden. Dette kan ifølge Garland opnås ved at aktivere borgerne som medspillere og tildele dem et medansvar for egen tryghed - dette kalder Garland for *neighborhood watch* (Garland, 1996: 452-453). Med inddragelse af Garland er det relevant at anskue, om der i de udsatte områder for tricktyveri i beboelse forefindes aktive borgere, og dette kan identificeres gennem skiltning af Nabohjælp. Nabohjælp er den danske pendant for Garlands optik, og det er relevant gennem miljøkriminologisk perspektiv og *crime analysis* at være observant for disse nabohjælp skilte.

Før det er muligt at operationalisere teorien i praksis, er det nødvendigt at opnå indsigt i de situationelle faktor, som er fremmede ved tricktyveri i beboelse. Gennem Clarks kategorier og situationelle faktor, er det relevant at benytte teorien for at fastlægge de situationelle betingelser for tricktyveri i beboelse.

7.4 Opsamling af metode og teori

I nærværende afsnit er der blevet argumenteret for valg af design og tilgang, ligeledes med *crime analysis* fremstår det, hvordan en kriminologisk undersøgelse bearbejdes gennem disse metodiske overvejelser. Førnævnte vil resultere i en indsigt i typiske tricktyveri i beboelse og dertil skabe et fundament for videre undersøgelse, som vil resultere i kvalitative observationer. Disse observationer vil

blive foretaget med afsæt i de valgte teorier og hertil benytte teorierne til at analysere de strukturelle- og situationelle mæssige fund.

Teorierne opstiller, hvilke faktor og betingelser der eksisterer i et miljø, hvor der forefindes kriminalitet, men disse teorier har ligeledes forskellige forklaringsniveauer. Specialet anerkender Garlands samfundsperspektiv, og dette indikerer et forklaringsniveau af makroorienteret karakter. Garland har ikke forklaringskraft til at konkretisere, hvad kriminalitet harmonerer med, men hvorledes samfundets skal opfattes som helhed. Garlands samfundsperspektiv danner en baggrund for selve specialet, og præciserer enkelte elementer i teorien, hvilket er forklaret i teoriafsnittet.

Ifølge Cohen og Felson udgør samfundsmæssige udviklinger en væsentlig del i forbindelse med kriminalitet. Denne tese bygger de videre på med deres forudsætninger for, at kriminalitet som helhed eksisterer. Cohen og Felson går dybere ned i kriminalitetsdynamikker, og estimerer kriminalitetsudvikling på et mikroniveau, hvori hverdagsrutiner og aktivitetsniveau er væsentlig, når kriminalitet forekommer. Cohen og Felson estimerer en helhedsforståelse, når kriminalitet eksisterer med dets forudsætninger, mens Clarke opfatter, at øget risici og besværliggørelse kan forebygge kriminalitet. Clarke er mesoorienteret med sin teori, hvori det er karakteren af situationen og det strukturelle miljø, som gerningsmanden interagerer sig med. På denne måde fokuserer Clarke mere på det situationelle i miljøet. Hertil kræves en indsigt i, hvad der påvirker gerningsmanden gennem dets beslutningsproces. Dermed forefindes forskellige forklaringsniveauer med valget af teori og Garland, hvilket har betydning for analysestrategien.

Specialet har gennem dets valg af teori og anerkendelse af Garlands samfundsperspektiv, etableret en konkret analysestrategi for, hvorledes empirien skal bearbejdes i analysen. Tidligere nævnt vil *crime analysis* som metode etablere den typiske tricktyveri i beboelse sag, hvori dette danner nyt empiri til videre undersøgelse. Denne empiri søges belyst af teoretiske værktøjer, hvori fokus vil være på hverdagsrutiner i henhold til miljøet og selve strukturen inden for udsatte boligområder. Cohen og Felson vil benyttes til at anskueliggøre, hvilke hverdagsrutiner der kan antages at eksistere i de udsatte boligområder. Herefter rettes fokus mod det strukturelle og situationelle, når tricktyveri i beboelse eksisterer, idet Clarke anser, at kriminelles adfærd er rationel, og dermed gennemgår potentielle lovovertrædere en beslutningsproces. Hertil estimeres klare, situationelle kræfter, der kan hæmme

eller fremme kriminel adfærd baseret på det strukturelle miljø. Hver teori giver indsigt i, hvilke faktor der eksisterer, når en kriminel handling sker. Dertil skaber teorierne opfattelser af kriminalitet som helhed på mikroniveau og mesoniveau. Dette skal anskueliggøre, hvorledes en tricktyv påvirkes gennem relevante faktor, som er afgørende for at tricktyveri i beboelse eksisterer.

7.5 Kritik af teorier

Som tidligere nævnt anerkender specialet Garlands samfundsperspektiv, og derfor er det relevant at pointere, at Garlands undersøgelser er foretaget for 17 år og 22 år siden, og at undersøgelserne er baseret på tendenser i det engelske samfund (Garland, 1996; 2001). Trods dette anses Garlands teser stadig relevant for det danske samfund, da denne samfundsudvikling ligeledes har eksisteret i dansk kontekst. Dermed har Garlands samfundstanker indgået både i specialets indledning og teorier, da hans optik har validitet i en undersøgelse af tricktyveri i beboelse.

En kritik og problematik vedrørende rutineaktivitetsteorien er, at kriminalitetsudviklingen skal være synlig for befolkningen, før den kan have en indflydelse. I henhold til Garland er kriminalitet ikke ukendt i samfundet, da denne indgår i det moderne samfund, og befolkningen er bevidste om dette gennem mediedækningen (Garland, 1996: 452). I henhold til indledningen kan det antages, at dette har været synlig for den danske befolkning, da der via artikler har været offentligt tilgængelige oplysninger omkring udviklingen af tricktyveri i beboelse i det danske samfund. Dermed har denne udvikling i tricktyveri i beboelse været synlig for befolkningen, og ligeledes med fokus på *cost* perspektivet, som medfører prioriteringer af politiets arbejdsopgaver (Balvig et al., 2009: 38). Specialet antager dermed, at kriminalitetsudviklingen har været synlig for befolkningen, og at denne kritik af rutineaktivitetsteorien ikke er relevant.

I forbindelse med Cohen og Felsons (1979) elementære forudsætninger for fremkomsten af kriminalitet, bliver den motiverede gerningsmand i realiteten taget for givet. Rutineaktivitetsteorien estimerer, at variationen af kriminalitet forefindes gennem egnede mål og fravær af kapable vogtere, og det er disse dimensioner, som udgør plausibiliteten for kriminalitet (Cullen et al., 2014: 469). Teorien er ikke individorienteret med henblik på den kriminelle, og derved kan det være besværligt at forklare, hvad der påvirker en potentiel tricktyv. Dette brist søges belyst gennem situationel

kriminalitetsprævention via den beslutningsproces, som en potentiel gerningsmand gennemgår for at vurdere, om handlingen er gunstig. Den potentielle gerningsmand bliver påvirket hvis den kriminelle handling er gunstig. I specialet, vil der blive sondret mellem disse udlægninger i kontrast med kriminogene individer værende kalkuleret og henlede fokus på de strukturelle- og situationelle faktor for den kriminelle handling.

En kritik af situationel kriminalitetsprævention er, at der forefindes en plausibilitet i, at i visse situationer kan gerningsmanden være fast besluttet og ignorerer de præventive tiltag og dermed gennemfører den kriminelle handling alligevel (Cullen et al., 2014: 486). Dette er delvis forklaret i forbindelse med teorien, hvori der forefindes situationelle kræfter, der er regulerende og fremskyndende (Møller, 2013: 201-202). Den fremskydende relaterer til det, som Clarke (1980) kalder for *displacement*, hvori den kriminelle i nogle tilfælde vil finde et andet attraktivt mål (Cullen et al., 2014: 480, 484). Det kan ikke udelukkes, at hvis der opleves forhindringer i forbindelse med at begå kriminalitet, tenderer den kriminelle til at søge andre steder hen (Ibid) Dette relaterer ligeledes til rutineaktivitetsteorien vedrørende *benefit* perspektivet samt Garlands optik vedrørende opfattelsen af kriminogene individer (Garland, 2001: 182). Dette indikerer en risiko for, at kriminalitet flytter hen til næste gadehjørne, hvor præventive tiltag for den pågældende kriminalitet er mangelfuld, og derved har man fremskudt kriminalitet til et andet attraktivt miljø.

Schberg anskuer, at *displacement* kun findes ved et mindretal af præventive indsatser, og dertil en lille del af kriminaliteten, som forskydes (Schberg, 2013: 8). I henhold til den kvalitative empiri, er det uvist om de få forebyggende indsatser er rettet mod tricktyveri i beboelse eller om det er opstillet af andre årsager. Selvom antagelsen om, at *displacement* almindeligvis er et problem ved præventive indsatser, forefindes der ikke belæg i forskningen, og derfor er *displacement* ikke medtaget i specialet.

Nærværende afsnit anskueliggør, hvilke svagheder der forefindes i valget af teorier samtidig med sondringer omkring teoriernes forskellige udlægninger om kriminalitet. Begge teorier har forskellige udlægninger omkring gerningsmanden, hvori Clarke antager, at gerningsmanden er potentiel og bliver efterfølgende påvirket til at begå kriminalitet. Specialet vil benytte Clarks udlægning vedrørende det kriminelle individ. Dertil vil Cohen og Felson stadig benyttes for at skabe en sondring mellem teorierne. Ligeledes er specialet ikke interesseret i individet, men i kriminogene miljøer, som

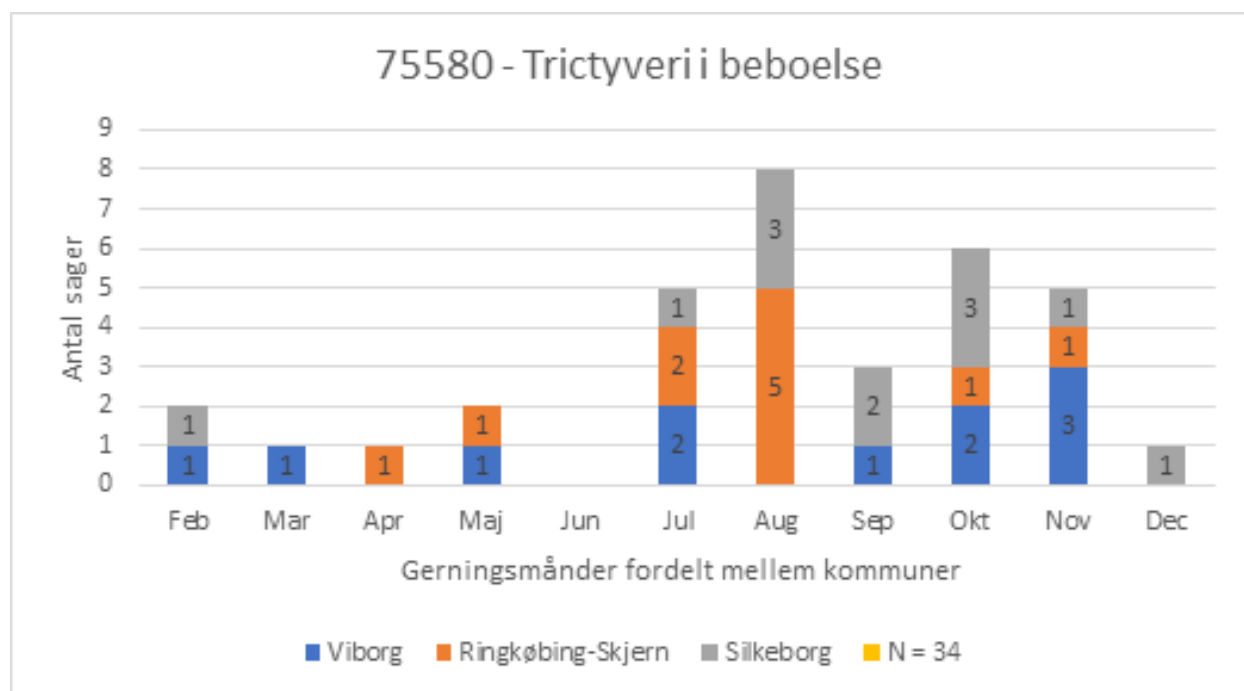
kan påvirke en potentiel gerningsmand, og dette gøres via metodiske redskaber gennem *crime analysis*. Ydermere har teorierne forskellige udlægninger, som medvirker til kriminalitet, hvori Cohen og Felson anskuer elementære forudsætninger for kriminalitet som helhed. Clarke antager, at kriminalitet formes af situationelle betingelser. Disse henleder til en fælles betegnelse, som faktor har på den pågældende kriminalitet og indikerer vilkår samt årsager til tricktyveri i beboelse. Dermed er faktor en fælles betegnelse for teoriernes udlæg om kriminalitet og muliggør en miljøkriminologisk undersøgelse af tricktyveri i beboelse.

8.1 Polsas data

Dette speciale har til formål, gennem *crime analysis*, at undersøge kriminalitet med fokus på tricktyveri i beboelse. Der vil ikke blive foretaget konklusioner på baggrund af disse, hvilket indebærer, at den kvantitative empiri vil ansues gennem grafer. Denne del vil etablere informationer omkring den enkelte kriminelle hændelse. Hvoraf forskellige variabler præsenteres og danner indtryk af den hyppigste form for tricktyveri i beboelse på baggrund af empirien. Specialet har sit udgangspunkt i *Strategic Crime analysis*, hvor specialets undersøgelse starter med det kvantitative datamateriale fra politiet. Herfra dannes grafer, der kan inddrages i den efterfølgende analyse. Bearbejdningen af det kvantitative data vil skabe opfattelser og forståelse af et mønster af det pågældende kriminologiske fænomen. Speciale har til hensigt at indfri dette via miljøkriminologiske teorier. Slutteligt vil dette resultere i en karakterisering af den typiske sag for tricktyveri i beboelse og kvantificerbar viden om det kriminologiske fænomen.

Følgende grafer er søjlediagrammer og formet ud fra det kvantitative datasæt fra Polsas, og der er i alt medtaget 34 anmeldte sager. Disse sager er fordelt på tre kommuner. Disse kommuner er selektivt udvalgt, da de udgør en væsentlig del af de anmeldte sager ved Midt- og Vestjyllands Politi. Dette gør, at afgrænsningen af datamaterialet formentligt vil forekomme repræsentativt og være generaliserbar i forhold til hele Midt- og Vestjyllands Politikreds. Det udvalgte datamateriale opfylder ikke det statistiske kriterie med 80 procent, idet de 34 sager kun opsummerer 52 procent af det samlede antal sager for 2017. Trods dette, anses undersøgelsen stadig at være repræsentativ, da sagerne har associationer med de fravalgte sager. Dermed giver de 34 sager samme indsigt i alle tricktyveri i beboelse sager i Midt- og Vestjyllands Politikreds. Følgende grafer bidrager med forskellige aspekter af tricktyveri i beboelse, og disse har validitet for det kriminologiske fænomen.

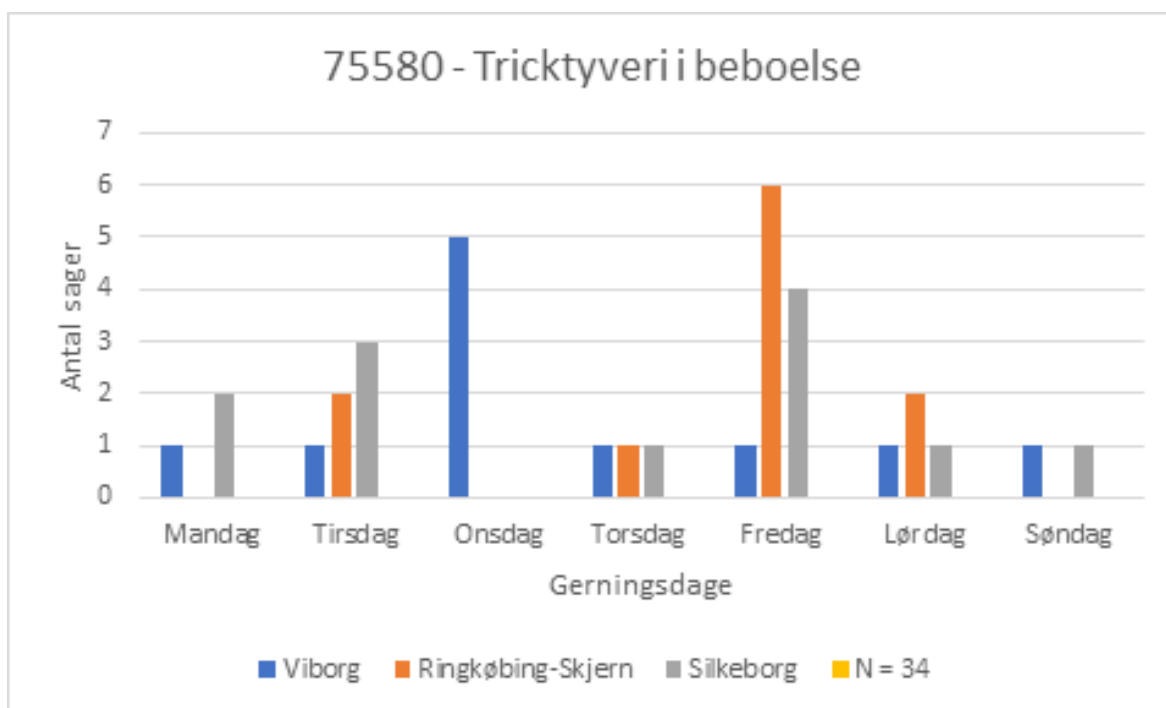
8.1.1 Figur 5: Illustration af gernings måned fordelt mellem kommuner og antal sager

Kilde: Polsas

Figur 5 indikerer, at majoriteten af sager for tricktyveri i beboelse forekommer i juli, august, oktober og november måned. Ringkøbing-Skjern kommune har flest sager i august, hvor Viborg kommune har flest i oktober og november, mens Silkeborg kommune fordeler sig mellem august, september og november.

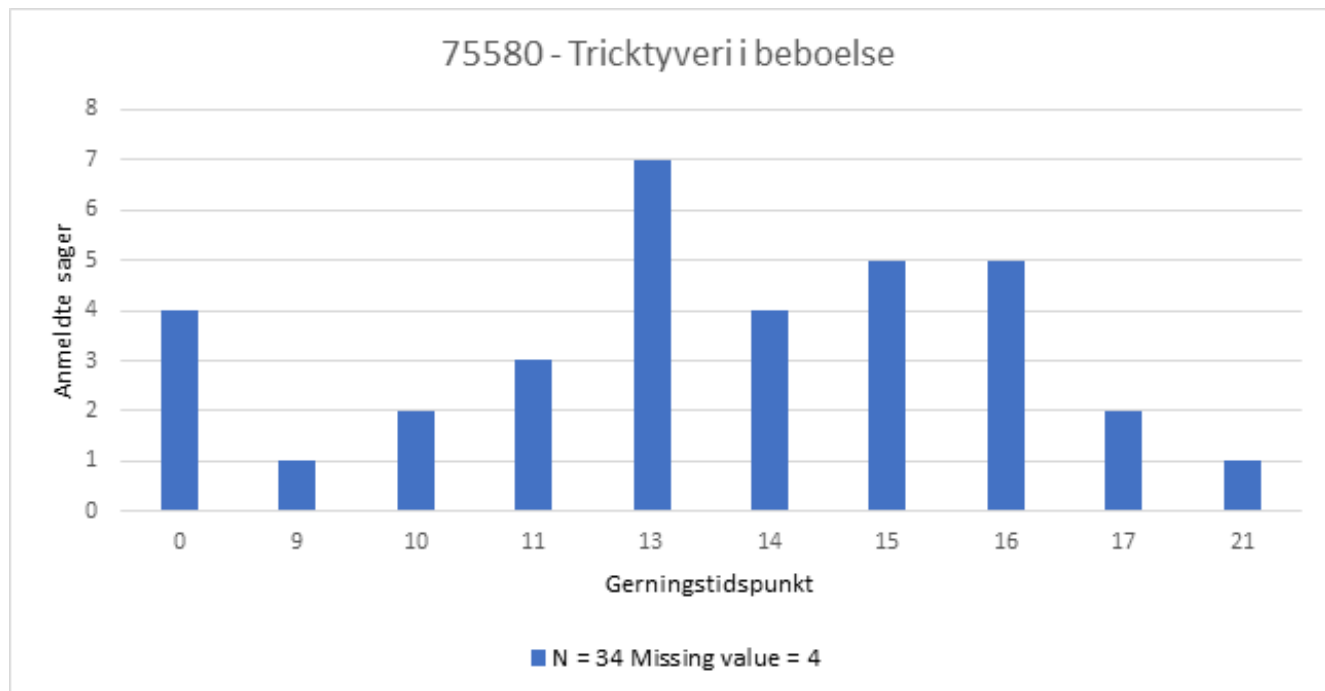
8.1.2 Figur 6: Illustration af ugedage for tricktyveri i beboelse

Kilde: Polsas

Figur 6 illustrerer, at de fleste sager for tricktyveri i beboelse forekommer særligt om fredagen, hvilket udgøre 32 procent af sagerne. I Ringkøbing-Skjern og Silkeborg forekommer det samme mønster, mens Viborg adskiller sig, da størstedelen af sager forefindes om onsdagen, hvilket udgøre 45 procent af sagerne i kommunen.

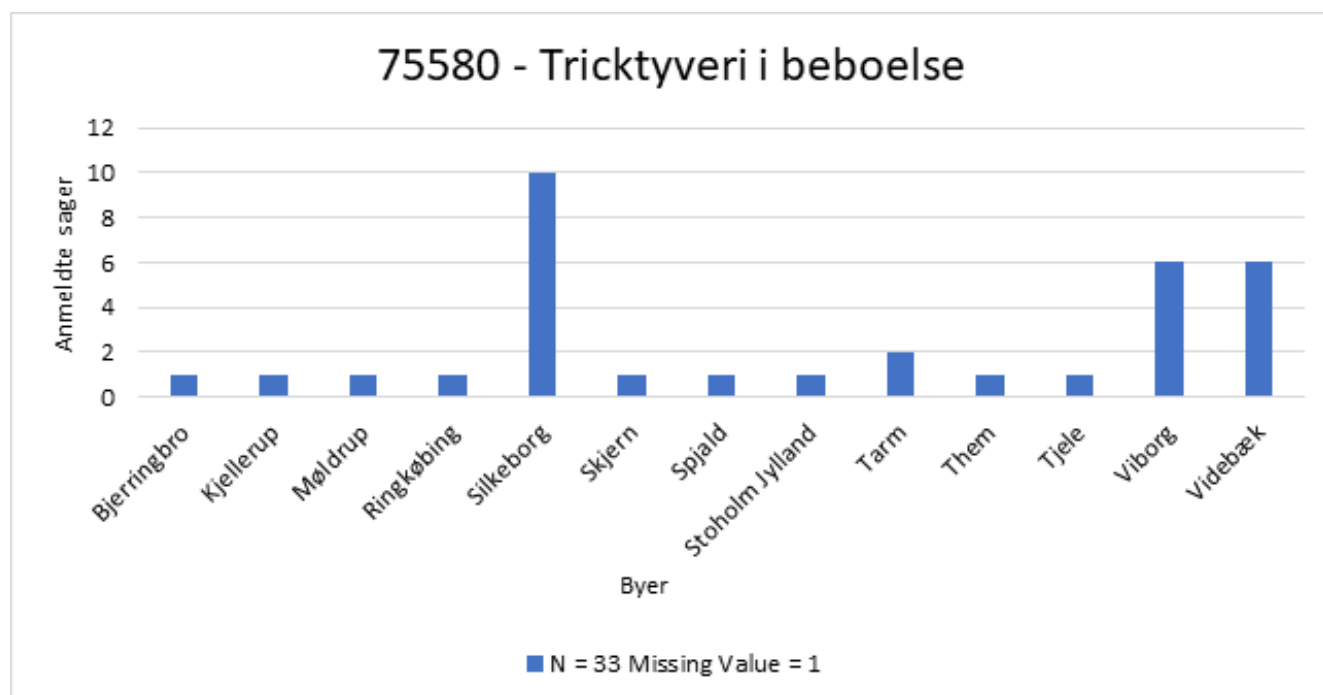
8.1.3 Figur 7: Illustration af tidspunkt for tricktyveri i beboelse

Kilde: Polsas

Figur 7 estimerer, at det hyppigste tidspunkt for tricktyveri i beboelse forekommer i eftermiddagstimerne, hvori disse udgøre 67 procent af det samlede antal anmeldelser. Særligt er det i starten af eftermiddagen, hvor den kriminelle handling forekommer. Det er ikke muligt, at illustrere tidsvariationen af den kriminelle handling, men det kan antages, at forløbet varierer mellem 15 til 45 minutter. Dette skyldes, at nogle af anmeldelserne ikke anmeldes af ofret, hvilket kan associeres med skam, uvidenhed eller mistænksomhed fra hjemmepleje samt familiære tilknytning (Steele et al., 2001: 17).

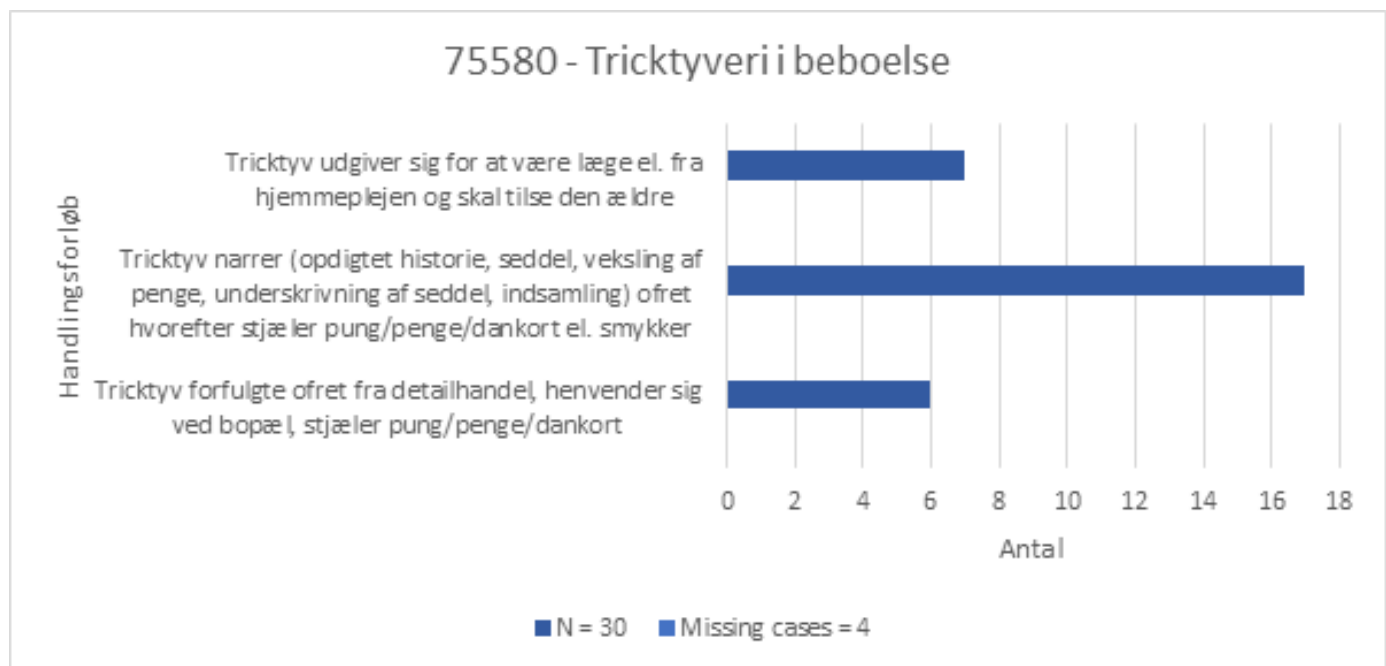
8.1.4 Figur 8: Illustration af udsatte byer for tricktyveri i beboelse

Kilde: Polsas

Figur 8 viser, at særligt byerne Silkeborg, Viborg og Videbæk har været mest udsat for det kriminologiske fænomen. Disse byer udgør sammenlagt 65 procent af de medtaget sager i Midt- og Vestjyllands Politikreds. Videbæk adskiller sig fra Viborg og Silkeborg i størrelse, men er delvis komparativ med nogle af de underrepræsenterede provinsbyer i kommunerne. Det kan antages, at Videbæks beliggenhed tæt ved motorvej har haft en betydning.

8.1.5 Figur 9: Illustration af hyppigste handlingsforløb for tricktyveri i beboelse.

Kilde: Polsas

Figur 9 er udarbejdet ud fra resumeet af anmeldte sager for tricktyveri i beboelse. Få sager er ikke medtaget i figuren, da disse ikke har anskueliggjort handlingsforløbet for den anmeldte sag. Årsagen hertil kan skyldes uvidenhed eller demens fra ofret. Det hyppigste handlingsforløb for tricktyveri i beboelse er, hvor gerningsmanden narrer eller forvirrer ofret med en fiktiv historie eller distraherer ofret med veksling af kontanter samt indsamling eller fremvisning af seddel (Se figur 9: 54). Disse former for handlingsforløb udgør 58 procent af de 30 medtagede sager i grafen.

8.2 Karakterisering af den typiske sag

Det har været til hensigt gennem nærværende grafer at konkretisere den typiske sag for tricktyveri i beboelse. Gennem det kvantitative data af de 34 anmeldte sager kan tricktyveri i beboelse karakteriseres på følgende måde:

Tricktyveri i beboelse forekommer hyppigst i sommer og sensommer i kommunerne Ringkøbing-Skjern, Viborg og Silkeborg (Se figur 5: 50). Hver kommune adskiller sig via pågældende

gerningsmåneder, hvor nogle måneder er mere overrepræsenteret end andre. Tricktyveri i beboelse forekommer i delvis varme perioder af året (Se figur 5: 50). Det kan antages, at der forefindes et større aktivitetsniveau i det offentlige rum, hvor individer tenderer til at opholde sig mere udenfor end indenfor.

De fleste anmeldte sager for tricktyveri i beboelse forefindes om fredagen, som udgør 32 procent af de 34 sager i Midt- og Vestjyllands politikreds (Se figur 6: 51). Ringkøbing-Skjern har denne klare indikator, mens Silkeborg suppleres med tirsdag. Årsagen til dette kan ikke anskues via det kvantitative datasæt, da der ikke kan estimeres noget komparativt mønster i de pågældende sager (Polsas). Viborg er til gengæld atypisk i forhold til de andre kommuner, da onsdag er den klare gerningsdag, hvori denne udgør 45 procent af de 11 anmeldte sager (Polsas). Årsagen hertil kan være vanskelig at anskueliggøre, men det estimeres, at det er den samme gerningsmand, da nogle af sagerne har samme gerningsdato og er foregået på sammen vej (Polsas). Dette betyder, at denne gerningsmand udgør 60 procent af de anmeldte sager med gerningsdag værende onsdag i Viborg Kommune. Dermed forefindes der belæg for, hvorfor særligt onsdag er overrepræsenteret i den pågældende kommune.

Tidsforløbet for tricktyveri i beboelse forekommer typisk i eftermiddagstimerne og særligt først på eftermiddagen, hvilket udgør 67 procent af de anmeldte sager (Se figur 7: 52). Dette kan plausibelt forbindes med offerets aktivitetsniveau, hvori nogle ældre sandsynligt har nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. Ligeledes har det været vanskeligt for den ældre at præcisere det nøjagtige tidspunkt for den kriminelle handling, hvilket indikerer en fejlkilde i datasættet for tidspunktet (Ibid). Årsagen til hvorfor det særligt er eftermiddagstimerne, tricktyveri i beboelse forekommer, er uvist (Ibid). Det opfattes som en plausibel antagelse, at tricktyven er bevidst om, at fraværet af kapable vogtere er størst i eftermiddagstimerne, og hertil formindskes risiko for at blive opdaget (Cullen et al., 2014: 469, 480-486; Downes et al., 2016: 245-246, 231-232). En anden plausibel antagelse, er at tricktyve udgiver sig for at være håndværkere eller hjemmehjælpere, og dermed er det logisk, at de vælger dagtimerne som gerningstidspunkt (Kongstad og Kruize, 2012: 49). Ydermere vil ofret formentlig tendere til at være mere mistænksom i aftentimerne, og hertil gennemskue tricktyvens fiktive historier. Specialet anser tricktyven som et kalkuleret individ, der revurderer de strukturelle- og situationelle faktor. Dermed gennemgås en beslutningsproces om, hvorvidt den kriminelle handling er gunstig. Derudover forefindes

der forskydninger i datamaterialet, da nogle sager bliver anmeldt samme dag, de forløber, mens nogle sager anmeldes dag efter gerningen (Polsas). Gennem gerningsresumeet kan det antages, at nogle sager bliver anmeldt flere dage efter selve gerningen, og dette skyldes delvis uvidenhed og i visse tilfælde demens hos ofret (Polsas).

Ved nærlæsning af resumeerne for de anmeldte sager, kan det antages, at forløbet varierer mellem 15-45 minutter (Polsas). Dette skyldes, at nogle sager ikke altid bliver anmeldt af ofret, men af hjemmeplejen, bekendte eller familie. Dertil har det i nogle sager været vanskeligt for ofret at klargøre forløbet, samt at beretningen om gerningen kommer fra sekundære kilder, hvilket anses som værende kritisk. Ydermere kan denne forskydning af anmeldelse associeres med skam, hvori nogle af ofrene bekendtgør, de ikke valgte at anmelde den kriminelle handling, da de følte skam og dermed ikke ville anmelde det (Polsas, Steele et al., 2001: 17).

Byerne Silkeborg og Viborg opsummerer 47 procent af de anmeldte sager for det kriminologiske fænomen (Se figur 8: 53). Det mest interessante fund i denne figur, er at byen Videbæk som en mindre provinsby udgør majoriteten af anmeldte sager i Ringkøbing-Skjern Kommune. Videbæk udgør 54 procent af de anmeldte sager i den pågældende kommune, og gennem observationer kan det konstateres, at Videbæk ikke er samme størrelse som Silkeborg og Viborg (Ibid). Den plausible årsag til dette skyldes byens beliggenhed i forhold til motorvej og større, trafikerede veje, som går igennem byen. Ovenstående byer udgør sammenlagt 65 procent af anmeldte sager i Midt- og Vestjyllands Politikreds. Det anses som en styrke, at Videbæk kan statueres som eksempel for de mange mindre provinsbyer i kredsen, da Midt- og Vestjyllands Politikreds er den andenstørste kreds i nationen.

Det typiske handlingsforløb for tricktyveri i beboelse er et scenarie, hvor tricktyven distraherer ofret med fiktive historier, og fokus er at sælge den fiktive varer så effektivt som muligt for at aflede ofret (Se figur 9: 54; Lister et al., 2006: 112-113). Det er tydeligt, at tricktyven er dygtig til at skabe fiktive historier eller relationer til ofrets omgangskreds og derved opnå adgang og stjæle værdigenstande (Polsas). Hyppigst er det en pung, kontanter, dankort eller smykker, som bliver stjålet, og årsagen hertil skyldes, at det skal være nemt for gerningsmanden at flygte fra gerningsstedet. Denne majoritet af handlingsforløb udgør 57 procent af de medtagne sager til grafen, og typisk er tricktyven af etnisk herkomst, særligt østeuropæisk, hvilket der ligeledes er belæg for i forskningen (Kongstad og Kruize,

2012). I 23 procent af sagerne benytter tricktyven sig af genkendelige symboler og tillidstegn, der overbeviser ofret om, at gerningsmanden er troværdig (Se figur 9: 54; Lister et al., 2006: 112-113). I disse sager udgiver tricktyven sig for at være enten en håndværker, som tjekker en radiator, hjemmehjælper eller læge, som skal tilse ofret (Polsas; Kongstad og Kruize, 2012: 23).

I henhold til specialets definition af det kriminologiske fænomen har dette relevans for Lister et al., former for tricktyveri i beboelse. Lister et al. erfarer, at fiktive historier og brug af tillidssymboler hyppigst indgår i tricktyveri i beboelse (Lister et al., 2006: 112-113). Gennem disse tilegner gerningsmanden adgang til ofrets hjem, men ligeledes er det essentielt for tricktyven ikke at vække opsigt hos ofret. Denne taktik har forskellige former, som nærværende graf konkretiserer (Se Figur 9: 54). Lister et al. former for tricktyveri i beboelse kan spores i Polsas data, og der forefindes belæg for, at Lister et al. har forklaringskraft omkring handlingsforløbet.

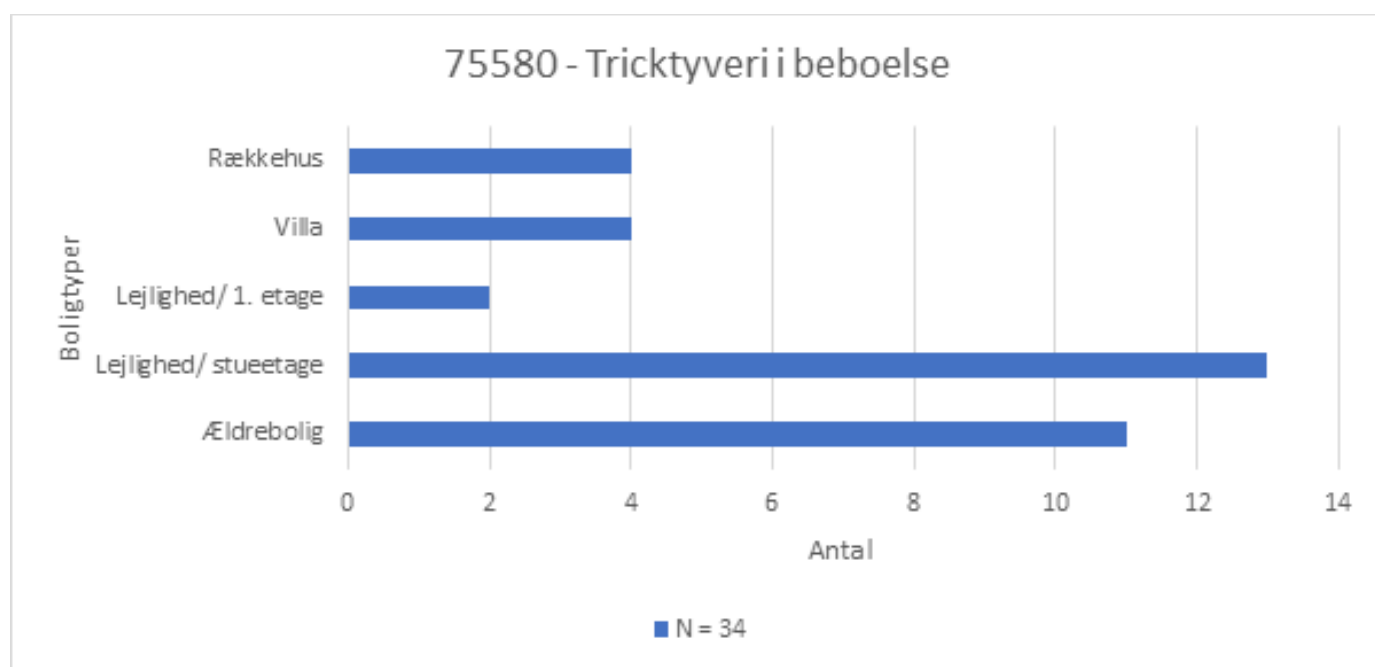
Derudover er det væsentligt at pointere, at køn og alder ikke indgår i det kvantitative datamateriale som selvstændige variabler, hvilket kan medvirke til en svaghed for undersøgelsen (Polsas). Hyppigt i resumeerne bliver ofrets køn, civil- og aldersstatus præsenteret, men det forekommer uvist, hvad den konkrete alder er. Derudover fremgår ofrets livskvalitet med henblik på rollator og kørestolsbrugere, hvilket indikerer individer med fysisk nedsat funktionsevne. Ydermere forefindes der belæg fra forskningen om, at det egnet mål for tricktyveri i beboelse er en hvid ældre kvinde (Kongstad og Kruize, 2012; Steele et al., 2001; Thornton et al., 2003; Lister et al., 2004, 2006). Specialet anerkender disse resultater og fund fra forskningen, men har intention om, at gennem miljøet, at undersøge hvorfor ældre og særligt kvinder er mest sårbare for tricktyveri i beboelse.

8.3 Kvalitative observationer

Ovenstående har haft til formål at skabe indsigt i den typiske tricktyveri i beboelses sag og hertil etablere kvantificerbar viden. Ligeledes har det været muligt, at karakteriser det mønster, der gør sig gældende gennem den kvantitative empiri (Wyckoff, 2014: 3-4). *Strategic crime analysis* har dannet formatet for ovenstående, og igangsat dette speciales undersøgelse med udgangspunkt i det kvantitative datamateriale fra EAE. Dette har medvirket til en kvalitativ indsamling af ny empiri via feltobservationer. Disse har foregået på et mesoniveau, hvor det er afgrænsede boligområder, der er

blevet observeret (Wyckoff, 2014: 4). Disse observationer har givet indsigt i hvad der er kriminalitets fremmende med henblik på tricktyveri i beboelse (Ibid: 4-5). Gennem dette opnås en unik indsigt i de strukturelle- og situationelle faktor ved tricktyveri i beboelse og dermed et vigtigt metodisk redskab. Følgende søjlediagrammer er udarbejdet gennem de observationer, som er blevet foretaget og hertil hvilke faktor der var mest gennemgående ved de udsatte boligområder.

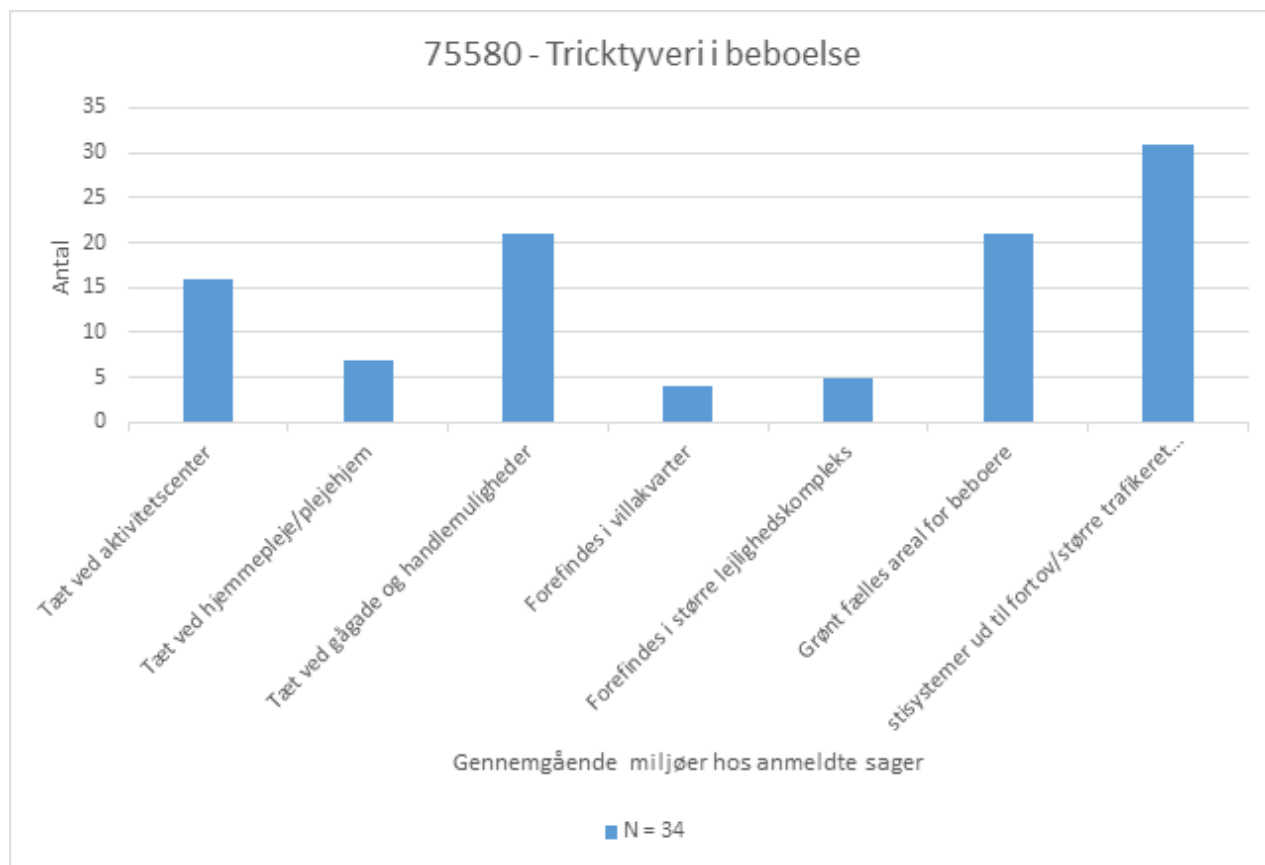
8.3.1 Figur 10: Illustration af boligtyper

Kilde: observationer i udsatte boligområder

Figur 10 viser, hvilke boligtyper der hyppigst forekommer med tricktyveri i beboelse. Særligt ældreboliger og stueetagen ved lejligheder fremstår som den typiske boligtype og disse tilsammen udgøre 71 procent af de anmeldte sager.

8.3.2 Figur 11: Illustration af nærområdet for den udsatte bolig

Kilde: observationer i udsatte boligområder

Figur 11 estimerer, at der eksisterer mange forskellige og anderledes nærområder for den udsatte bolig med tricktyveri i beboelse. Disse påpeger nogle aktivitetsniveauer, som kan have en betydning for ofrets hverdagsrutiner (Cohen og Felson, 1979; Cullen et al., 2014: 469; Downes et al., 2016: 245-246). Egentlig forekommer der ikke noget signifikant ved grafen, da sagerne er meget spredt mellem disse, idet miljøerne ofte indeholder et aktivitetscenter eller lignende og handlemuligheder på tæt hånd (Se figur 11: 59). Det væsentlige ved grafen er, at nærmiljøer hyppigst består af handlemuligheder, aktivitetscentre/plejehjem og stisystemer. De kan indikere mere aktivitet hos det egent mål. Ligeledes kan grønne fællesarealer tendere, at egnet mål befinder sig mere udenfor, men dette omhandler mest åbenhed og orden i selve nærmiljøet.

Figur 10 og 11 illustrerer de observationer, som er blevet foretaget med afsæt i de valgte teorier for specialet. Figurene estimerer, at lejligheder og ældreboliger er mest sårbare for tricktyveri i beboelse, hvilket der ligeledes er belæg for i forskningen (Kongstad og Kruize, 2012: 29). Under observationerne har det været vanskeligt at anskue om en bolig struktur har været en ældrebolig, dette er kun gjort hvis der forekom tydelig skiltning. Det skal påpeges at mange af de observerede boligstrukturer med stor sandsynlighed har været ældreboliger, men de respektive kommuner har været forskellige i skiltning. Men begge boligstrukturer blev observeret i sammenlignelige miljøer og derfor er der belæg for, at ældreboliger er underrepræsenteret i figur 10.

Dette indikerer, at den typiske sag for tricktyveri i beboelse forefindes i bestemte strukturer som lejligheder og ældreboliger. Årsagen hertil kan være flertydig via selve det kriminogene miljø og individ (Se figur 10: 58). Selvom figur 11 ikke illustrerer noget signifikant for typiske boligmiljøer, indikerer grafen stadig, at nogle nærmiljøer giver mulighed for et bestemt aktivitetsniveau og hverdagsrutiner (Cullen et al., 2014: 469). Umiddelbare miljøer kan have en betydning for kriminel adfærd, og dermed kan dette ikke udelukkes fra et miljøkriminologisk synspunkt.

Ovenstående afsnit og grafer er udformet og visualiseret gennem *crime analysis* metodiske tilgang. Den primære hensigt er at præsentere de kvantitative og kvalitative fund og hertil argumentere for afvigende fund i forbindelse med den typiske sag for tricktyveri i beboelse. Ligeledes har både forskning og teorier bidraget til forskellige tolkninger af graferne. Disse har udformet den typiske sag for tricktyveri i beboelse. Slutteligt illustrerer alle graferne, lavet ud fra det kvantitative og kvalitative data, en væsentlig indsigt i det kriminologiske fænomen, som inddrages i analysen.

9.1 Analyse

Analyseafsnittet er opdelt i henhold til specialets to problemstillinger, der vil fokusere på forskellige aspekter af tricktyveri i beboelse. Den første delanalyse vil omhandle hvilke strukturelle- og situationelle faktor, der eksisterer ved tricktyveri i beboelse ved Midt- og Vestjyllands Politi. Denne delanalyse tager udgangspunkt i den kvalitative empiri, samt det kvantitative datamateriale fra EAE. Dertil vil det kvalitative og kvantitative datamateriale blive analyseret ud fra de udvalgte teorier, der vil give en indsigt i hvilke faktorer, der eksisterer ved tricktyveri i beboelse. Delanalysen vil blive opdelt efter udvalgte strukturelle- og situationelle faktor, der i vores optik, har været altovervejende og gennemgående forhold under observationerne.

Den anden delanalyse omhandler, hvorfor ældre kvinder, ifølge forskning og det kvantitative datamateriale, er mest udsat for tricktyveri i beboelse. Denne analysedel vil tage udgangspunkt i forskningens argumenter, og hvorledes den kvalitative empiri kan have forklaringskraft. Dertil vil det kvalitative datamateriale give et miljøperspektiv på, hvorfor denne samfundsgruppe er mest udsat for tricktyveri i beboelse. Afslutningsvis vil der komme en opsamling på analysens argumenter og hvilke faktor, der gør sig gældende ved tricktyveri i beboelse ved Midt- og Vestjyllands Politi.

9.2 Første delanalyse

9.2.1 Handlemuligheder

I henhold til det kvantitative datamateriale og observationer forekommer der oftest tricktyveri i beboelse i miljøer, der befinder sig tæt på handlemuligheder i form af detailbutikker eller gågade (Se figur 11: 59). Dette miljøforhold giver mulighed for den ældre at være uafhængig og holde en aktiv livsstil, hvilket ifølge Cohen og Felson gør, at den ældre kan være mere udsat for kriminalitet. Dertil bliver den ældre tilgængelig og synlig for den potentielle gerningsmand (Cohen og Felson, 1979). Det kvantitative datamateriale understøtter Cohen og Felsons argument med synlighed, idet flere ældre oplever at blive forfulgt hjem fra detailhandel af gerningsmanden, hvilket ligeledes fremgår i figur 9 (Se figur 9: 54). Den ældre bliver både synlig og tilgængelig for den potentielle gerningsmand i detailbutikker og omkring detailbutikker. Dette harmonerer med rutineaktivitetsteoriens antagelse om,

at kriminalitet opstår, når potentielle gerningsmænd deler tid og sted med egnede mål og fravær af kapable vogtere. Handlemuligheder, der forefindes indenfor kort afstand, er en gennemgående strukturel forudsætning i de observerede nærområder. Dette giver gerningsmanden den synlighed og tilgængelighed til den ældre, der skal eksistere for, at kriminalitet forefindes. Disse observerede miljøer indeholder alle gode stisystemer og grønne arealer, hvilket ligeledes fremgår i figur 11. Disse faktor styrker hverdagsrutinerne og er med til at give den korte afstand til handlemuligheder, hvilket ligeledes giver den ældre selvstændighed. Disse hverdagsrutiner kan være vanskelige for den ældre at ændre. Dermed mindskes risikoen for synlighed og tilgængelighed, idet miljøerne gør rutinerne opnåelige. Steele et al. argumenterer ligeledes for, at ældre mennesker har vanskeligere ved at ændre vaner og rutiner, der kan reducere risikoen for at blive et offer. *“Older people often have deep-rooted attitudes and beliefs making it difficult to change life styles and behavioural routines to better protect themselves from becoming a victim of crime”* (Steele et al., 2001: 20-21). Detailbutikker indenfor kort afstand, er en strukturel forudsætning der gør, at den ældre nemmere kan opretholde og bevare hverdagsrutiner. Dermed deler den ældre tid og rum med den potentielle gerningsmand i det observerede miljø.

Clarke argumenterer for, at livsstil ligesom hverdagsrutiner har en betydning for, at et individ bliver udsat for kriminalitet. Livsstil er en anden måde, hvorpå ofret bliver synlig for gerningsmanden, idet det at drikke alkohol i bybilledet eller bruge offentlig transport sent om aftenen, kan højne risikoen for at blive udsat for en kriminel handling (Clarke, 1997: 11-13). Det er dog uvist, om ofrenes livsstil har været en faktor for gerningsmanden, men ifølge Clarke øger det risikoen for at blive udsat for en kriminel handling.

Kongstad og Kruize dokumenterer, at ofrene, i deres respektive undersøgelse, oplever at blive forfulgt fra f.eks. banken.

“En kvinde har været udsat for et tricktyveri i hjemmet, hvor tricktyvene stjal de penge, hun lige havde hentet i banken. Tyvene havde set hende komme ud fra banken og fulgte efter hende hjem til boligen” (Kongstad og Kruize, 2012: 66).

Kongstad og Kruizes undersøgelse i Københavns miljøer indikerer, at handlemuligheder og lignende ligeledes skaber synlighed og tilgængelighed for den potentielle gerningsmand. Kongstad og Kruize antager ikke, at denne strukturelle forudsætning har en betydning for den kriminelle handling i deres undersøgelse. Men deres dokumentering og analyse af fremgangsmåden for tricktyveri i beboelse indikerer, at ofre i Københavnsområdet befinder sig i sammenlignelige miljøer, som ofre i Midt- og Vestjyllands Politi. Flere af de interviewede i Kongstad og Kruizes undersøgelse fortæller om deres hverdagsrutiner og livsstil, hvor en tur i banken eller gågade ofte er nævnt, og det fremstår at være hverdagsrutine for ofre (Kongstad og Kruizes, 2012: 73-75). Dette understøtter antagelsen om, at en tur i detailbutikken eller banken er en hverdagsrutine for de ældre. Denne mulighed forefindes ligeledes, idet handlemulighederne er nærliggende og tilgængelige i de observerede miljøer. De observerede miljøer har gjort det muligt for den ældre at opbygge hverdagsrutiner, hvor en gåtur til supermarkedet, banken eller gågade er en naturlig del af hverdagen. Dette gør, at de ældre er ude i nærmiljøerne og er synlige.

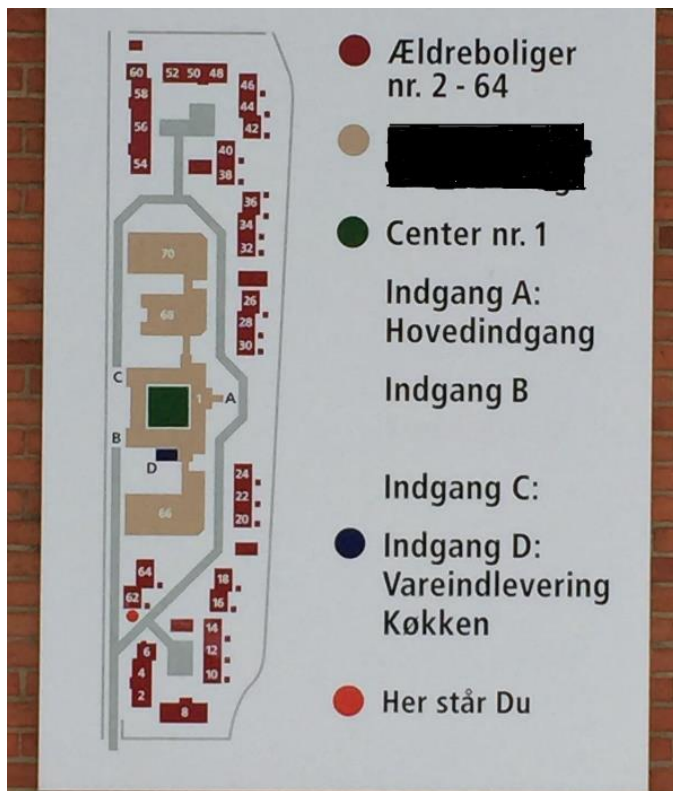
I Steele et al. interviews med dømte tricktyve dokumenteres det ligeledes, at den ældre ofte bliver fulgt hjem efter at have været ude at handle. *"We sometimes follow them back from the Post Office or after they have been shopping. You can see they're struggling so it's worth following them home"* (Steele et al, 2001: 56). Gerningsmanden bliver opmærksom på og påvirket af den ældre i miljøet og efterfølgende beslutter sig for at begå tricktyveri i beboelse. Clarke (1980) argumenterede for, at potentielle forbrydere påvirkes rationelt af omgivelserne eller karakteren af situationen. Det kan antages, at den potentielle gerningsmand bliver i miljøet omkring detailbutikkerne på grund af miljøets muligheder. Den potentielle gerningsmand vælger at vente med at begå den kriminelle handling til, at den ældre er kommet hjem (Cohen og Felson, 1979). Det giver anledningen til at antage, at kapable vogtere inde og eventuelt uden for miljøet omkring detailbutikkerne har betydning. Den potentielle gerningsmand vælger at vente med at begå den kriminelle handling til, der opstår et miljø, hvor der ikke forefindes kapable vogtere. I henhold til kriminalitetstrekanten skal der være et fravær af kapable vogtere før, der bliver begået kriminalitet. Denne antagelse dokumenterer Steele et al. interviews, idet gerningsmanden fortæller, at han vælger at vente med at begå den kriminelle handling til, både ofre og gerningsmand deler tid og rum, der er gunstig for tricktyveri i beboelse (Steele et al. 2001).

Disse observerede miljøer omkring detailbutikkerne har en grundlæggende rolle for at påvirke den potentielle gerningsmand. Miljøet er dermed ikke en passiv baggrund, hvilket Steele et al. forskning ligeledes dokumenterer, og derfor er mange af de dømte tricktyve vendt tilbage til disse miljøer. Årsagerne til dette kan være mange, men overordnet kan det antages, at disse miljøer påvirker den potentielle gerningsmands adfærd, og at miljøet giver muligheder for kriminalitet. Dertil beskriver nogle af gerningsmændene i Steele et al. undersøgelse at; *“I sometimes follow old gimmers (sic) back to their house. We park up outside the Post Office or Age Concern and places like that.* (Ibid: 56). Denne indsigt indikerer, at den potentielle gerningsmand gennemgår en beslutningsproces, hvor forskellige strukturelle- og situationelle faktor påvirker den endelige beslutning. Den potentielle gerningsmand deler tid og rum med den ældre, der ifølge Cohen og Felson er afgørende for, at en kriminel handling finder sted. Miljøet omkring detailbutikkerne giver mulighed for, at den potentielle gerningsmand og den ældre deler tid og rum, og denne situation påvirker yderligere gerningsmanden. Disse strukturelle faktorer med handlemuligheder i miljøet er gennemgående i det kvalitative datamateriale og bliver endvidere dokumenteret i forbindelse med diverse interviews i både international og national forskning. Dermed forefindes der belæg for, at handlemuligheder tæt på specielle boligområder er én faktor, der har betydning for, at tricktyveri i beboelse forekommer i Midt- og Vestjyllands Politikreds.

9.2.2 Institutioner

I henhold til observationerne er der dannet en indsigt i hvilke strukturelle faktor, der eksisterer i miljøerne, hvor der har foregået tricktyveri i beboelse. En gennemgående strukturel forudsætning er, at der forefindes en eller anden form for institution, der relateres til ældre (Se figur 11: 59). Det er ofte plejehjem og aktivitetscentre, der ligger i midten af det observerede miljø. I enkelte tilfælde er det hjemmeplejens hovedkontor, der er samlingspunkt i miljøet. Alle institutioner fungerer som samlingspunktet i de observerede miljøer. Disse områder er oftest struktureret og bygget af den pågældende kommune, hvor der i ligeledes forefindes ældreboliger eller lignende omkring plejehjemmet/aktivitetscenteret. Denne struktur gør sig gældende i størstedelen af alle de observerede miljøer, hvor der ligeledes forefindes store skilte med kommunens logo og tekst, der beskriver området.

9.2.2.1 Figur 12: Illustration af skiltning i et af de observerede miljøer

Kommunernes beskrivelser indikerer, at nærområdet er forbeholdt ældre, og i de fleste tilfælde er der et kort over området på skiltet. Igennem skiltningen af området, påvirker kommunen tricktyven og synliggør, at der i dette område forefindes egnede mål. Denne struktur hjælper den potentielle gerningsmand med at udvælge de egnede mål, idet skiltet illustrerer nærmiljøet og dets struktur. Dertil anskuer skiltet hvor de egnede mål og kapable vogtere forekommer. Observationerne dokumenterede at skiltning af institution ikke altid indeholdte oplysning om hvilken type bolig miljøet indeholdte. Figur 12 illustrerer, at der i miljøet både er institution og ældreboliger, hvilket ikke var en oplysning ved alle skiltene. Problematikken med skiltning er, at det hjælper besøgende og de ældre til at kunne orientere sig i området, men samtidig kan det påvirke og orientere den potentielle gerningsmand (Se figur 12: 65).

Institutionerne er samlingspunktet i disse observerede miljøer, og trods det har der ikke været én eneste anmeldelse om tricktyveri i beboelse i selve institutionerne. Specialet anser, at der er flere

faktorer, der har forklaringskraft på, hvorfor dette er tilfældet. Ifølge Felson og Cohen vil kriminalitet ikke forekomme, hvis der er kapable vogtere til stede. Kapable vogtere er i institutionerne plejepersonale og pårørende på besøg, hvilket gør at institutionen ikke er attraktiv for den potentielle gerningsmand. Dermed opfylder institutionerne et af Cohen og Felsons elementer, som skal eksistere for at forhindre kriminalitet, og dermed forekommer der et brud på kriminalitetstrekanten (Se figur 4: 40; Cohen og Felson, 1979). Dette element gør ligeledes, at den potentielle gerningsmand ikke anser de ældre, der bor i institutionerne, for egnede mål, og derfor forekommer der ikke nogle anmeldelser af tricktyveri i beboelse.

Der forefindes i det kvantitative datamateriale eksempel på, hvilken betydning kapable vogtere har for tricktyveri i beboelse. I en ældrebolig, i samme miljø som en institution, blev en potentiel gerningsmand stoppet i sit foretagende af ofres besøgendes familiemedlem (Polsas). Dette understøtter Cohen og Felsons argument om, at tilstedeværelsen af kapable vogtere mindsker chancen for at blive udsat for kriminalitet. Miljøet og dets struktur er fremmende når den potentielle gerningsmand vælger område. Dette gør, at ofre og gerningsmand deler tid og rum, men fordi der befandt sig en kapable vogter i ofres bolig, kunne den kriminelle handling ikke fuldføres. Dertil understøtter det argumentet om, at kapable vogtere er årsagen til, at der ikke forefindes nogle anmeldelser for tricktyveri i beboelse i institutionerne. Ligeledes anser Clarke, at; *"(...) many other members of the public might provide a presence that would dissuade criminals from offending in a particular situation"*, hvilket kan antages har været tilfældet i denne anmeldelse (Cullen et al., 2014: 481).

Dertil forekommer der tydelige skilte med videoovervågning af institutionerne, hvilket ifølge Clarke er en situationel faktor, der har en præventiv effekt på kriminalitet. Denne situationelle faktor er ligeledes en regulerende faktor, der gør, at der ikke forefindes nogle anmeldelser om tricktyveri i beboelse på en institution. Welsh og Farrington anser, at videoovervågning har en lille, men ikke signifikant effekt inden for boligbyggeri (Welsh et al., 2006: 65-72). I henhold til observationer har videoovervågningen en fremskyndende faktor, der gør, at ældre, der bor over for eller under halvtreds meter derfra, har været udsat for tricktyveri i beboelse. Den potentielle gerningsmands beslutningsproces ophører ikke på grund af videoovervågning, men fremmes til at fortsætte. Miljøets

strukturelle faktor i form af skiltning gør, at den potentielle gerningsmand anser, at der i miljøet forefindes egnede mål. I henhold til Clarke bliver den potentielle gerningsmand påvirket af den struktur, han integrerer sig med. Det understøtter specialets antagelse om, at strukturelle faktor som institution og videoovervågningen er både en regulerende og fremskyndende faktorer ved tricktyveri i beboelse.

Der forekommer ingen undersøgelser eller dokumentation vedrørende videoovervågning i forbindelse med tricktyveri i beboelse i den eksisterende forskning. Denne strukturelle faktor bliver ikke nævnt eller anvendt som et af de præventive tiltag, de forskellige undersøgelser foreslår. Årsagen forefindes sandsynligvis i, at forskningen har et individperspektiv og ofte ikke antager, at miljøet har en indvirkning på det kriminelle fænomen. Gennem observationerne bliver der dannet et tydeligt billede af, at videoovervågning kan have en forklaring på, hvorfor institutionerne ikke bliver udsat for det kriminelle fænomen. Samtidig bliver boliger/individer i det samme miljø udsat for tricktyveri i beboelse. I henhold til den kvalitative empiri forekommer der kun videoovervågning ved institutioner i de tre udvalgte kommuner. Dermed kan det yderligere antages, at videoovervågning har en betydning for, om en bolig bliver udsat for tricktyveri i beboelse. Denne situationelle faktor kan i følge Clarke have en kriminalpræventiv effekt, idet videoovervågning øger risikoen for at blive opdaget (Cullen et al., 2014: 480-481, 483-486; Downes et al., 2016: 231-232). Hensigten med videoovervågningen er at manipulere den potentielle gerningsmands beslutningsprocesser og igennem dette opnå den præventive effekt. Ifølge Welsh og Farrington kan videoovervågning have en lille effekt, men det afhænger af den kriminalitet, der begås (Welsh et al., 2009: 65-72). Denne situationelle faktor må antages at delvis virke, idet der ikke forefindes nogle anmeldelser i det kvantitative datamateriale fra en institution. Dertil blev der ikke anskuet, under observationerne, nogle boligtyper med videoovervågning i de tre kommuner. Dette argumenterer for, at videoovervågning kan have en betydning for tricktyveri i beboelse.

Miljøerne, der bliver observeret, kan beskrives som sårbare, idet kommunens skiltning og tekst indikerer, at dette område indeholder sårbare individer. Dette sårbare miljø er ligeledes et aspekt, som Thornton et al. argumenterer for eksisterer i deres undersøgelse. Specialets miljøer og Thornton et al. miljøer har ikke den samme skildring. Ifølge Thornton et al. er et sårbar miljø; *“Environmental and external property indicators of a vulnerable resident (e.g. neglected gardens and outside maintenance)”* (Thornton et al., 2003: XiV). Disse indikatorer er ikke til stede i de observerede miljøer, hvor boligerne,

deres haver og de grønne arealer var vedligeholdte. Specialet anser, at miljøerne er sårbare ud fra skiltningen og, hvorledes kommunen har valgt at opbygge området. Opbygning af området var med institution i midten og ældreboliger omkring, samt gode stisystemer og tilgængelige grønne områder (Se figur 10: 58). Boligstrukturen i disse sårbare miljøer vil blive uddybet senere, hvor der vil blive argumenteret for, hvorledes strukturen ved ældreboliger ligeledes indikerer, at der forefindes sårbare individer og, at området er sårbart.

9.2.3 Bolig og struktur for tricktyveri i beboelse

Det distinktive ved tricktyveri i beboelse er særligt de boligtyper, som eksisterer ved den kriminelle handling (Se figur 10: 58). *“Potential risk factors for being targeted for distraction burglary: housing type, tenure and location”* (Thornton et al., 2003; 13). Thornton et al. anser, at disse udgør blandt flere miljømæssige risikofaktorer for tricktyveri i beboelse. Ifølge Thornton et al. er en ikke synlig hoveddør for naboer og gaden en svaghed ved boliger (Ibid). I henhold til Clarke skal fokus rettes på de situationelle betingelser for kriminalitet og dermed baseres på det strukturelle miljø, som gerningsmanden interagerer med (Cullen et al., 2014: 480; Downes, et al., 2016: 231-232). Den struktur, den potentielle gerningsmand indgår i, har ligeledes betydning for beslutningsprocessen og *benefit* perspektivt hos det kriminogene individ (Rutineaktivitetsteori). Der forefindes delvis uenighed i forskningen omkring de strukturelle faktor vedrørende tricktyveri i beboelse, hvori nogle tilskriver det en signifikant betydning som risikofaktorer (Thornton et al., 2003; Steele et al., 2001; Lister et al., 2004). Kongstad og Kruize anser ikke nogen kausal sammenhæng mellem den kriminelle gerning og selve strukturen, der eksisterer med fremkomsten heraf (Kongstad og Kruize, 2012, 49).

“It is recommended that future research and practice explores: other factors beyond age that might also shape the distribution of distraction burglary victimisation (...) household tenure type, etc: such analyses will enable the development of more intelligence-led approaches towards allocating finite crime prevention resources” (Lister et al., 2004: X).

Boligens struktur har betydning for tricktyveri i beboelse hvilket Lister et al. og den internationale forskning estimerer (Lister et al., 2004; Thornton et al., 2003; Steele et al., 2001). Ligeledes med Thornton et al. (2003) indebærer boligtyper potentielle risikofaktorer, hvilket kan medføre, at tricktyve bliver påvirket. Påvirkninger er ifølge Clarke det beslutningsprocessen bygger på (Clarke, 1980). Dermed har boliger en strukturerende forudsætning for at tricktyveri i beboelse.

Lejligheder og ældreboliger er gennemgående strukturer for det kriminologiske fænomen, hvori disse udgør 71 procent af de anmeldte sager for tricktyveri i beboelse (Se figur 10: 58). Villakvarterer og rækkehuse er en mindre repræsenteret strukturer, og dermed vil specialet kun fokusere på de gennemgående strukturer, der eksisterer med tricktyveri i beboelse (Se figur 10: 58).

9.2.3.1 Lejligheder

Lejligheder estimeres som en udsat struktur for tricktyveri i beboelse, og særligt stueetagen er den klare indikator. Denne struktur udgør 44 procent af de anmeldte sager (Se figur 10: 58) Denne form for beboelse karakteriserer hyppigst en bolig, hvor der forekommer flere beboere i samme etagebygning. Thornton et al. anser, at de signifikante risikofaktorer for at blive offer for tricktyveri i beboelse, forefindes i negligerede haver eller vedligeholdelse af bygningen og udendørsområdet (Thornton et al., 2003: 13). I henhold til de kvalitative observationer er dette ikke tilfældet inden for de anmeldte sager, hvori fællesarealer indikerer formel kontrol, og bygningerne var forholdsvis vedligeholdet (Se figur 10: 58). Thornton et al. antager, at disse eksterne indikatorer udgør en vigtig del af boligtypen, hvori de symboliserer "*vulnerable resident*" (Thornton, et al., 2003: 13). Dette har sandsynligt været tilfældet i forbindelse med Thorntons undersøgelse, men dette har ikke forklaringskraft eller relevans i dansk kontekst. Gennem de anmeldte sager med inddragelse af relevant forskning forefindes der andre risikofaktorer, der sandsynligt har haft en betydning for udvælgelse af boligtypen.

Figur 10 illustrerer, at stuelejligheder udgør en markant andel med henblik på tricktyveri i beboelse (Se figur 10: 58). I den respektive undersøgelse, foretaget af Kongstad og Kruize, anses etageejendomme som de mest udsatte boliger for tricktyveri i beboelse. Alle undersøgelsens respondenter bor i lejlighed, men Kongstad og Kruize tilskriver det ikke større betydning (Kongstad og Kruize, 2012: 29). Forskningen er særligt splittet på dette punkt, da den danske ikke opfatter, at boligens

struktur har nogen signifikant betydning. Den internationale anser, at der eksisterer strukturmæssige risikofaktorer i henhold til boligen som struktur for kriminalitet. Disse tilskrives en særlig betydning, da struktur er noget, som offer og gerningsmand indgår i, og derved baseret på det strukturelle, som tricktyven interagerer med (Thornton et al., 2003; Lister et al., 2004; Cullen et al., 2014: 480; Downes et al., 2016: 231-232). Kongstad og Kruizes undersøgelse foregår primært i hovedstadsregionen, og hertil kan det antages, at tricktyvenes præferencer for byområder i regionen ikke er komparative. I Midt- og Vestjylland forefindes andre byområder og ligeledes provinsbyer, der kan have en betydning for tricktyven i kriminogene miljøer, hvilket der forefindes belæg for (Se figur 8: 53). Dette kan være årsagen til Kongstad og Kruizes antagelser, hvilket den internationale forskning modargumenterer.

Thornton et al. erfarede gennem sin undersøgelse, at særligt lejere som bor alene, er en markant risikofaktor, hvori ofret fremstår mere sårbart (Thornton et al., 2003: 25-27). I henhold til observationer har dette relevans, da dette kan forbindes med stuelejligheder (Se figur 10: 58). Majoriteten af disse boliger er synlige fra gaden, og hertil er det muligt at vurdere, om ofret bor alene gennem dørskilte eller postkasser. I henhold til observationerne kan det antages, at navn ved postkasser eller dørskilte fremstår som understøttende bevis for, om ofret bor alene. “(...) *avoid displaying address nameplates*” (Lister et al., 2004: 18). Lister et al. anskuer ligeledes, at offentliggørelse af beboers navn kan være en potentiel faktor, og dette blev inkorporeret i initiativet i Leeds (Ibid). Dermed kan det antages, at synlighed fra gaden og inddragelse af postkasser eller dørskilte indgår som situationelle faktorer ved denne boligtype. Dette har en fremmende effekt hos den potentielle gerningsmand, når det kan konstateres, at det egnede mål bor alene. Denne oplysning har sandsynligvis påvirket den potentielle gerningsmand (Cullen et al., 2014: 480-481). Endvidere gennem det kvantitative data via resumeerne, forekommer det hyppigst, at ofret var alene, mens handlingen fandt sted (Se figur 10: 58; Polsas). Dette konkretiserer, hvilken risiko stuelejligheder som struktur udgør for det egnede mål. Samtidig indgår strukturen i tricktyvens beslutningsproces om at begå kriminalitet. Dette indikerer, at der kan drages paralleller mellem observationer og Thornton et al. samt Lister et al. argument (Se figur 10: 58; Thornton et al., 2003: 25-27; Lister et al., 2004: 18).

Clarke (1980) argumenterer, at den potentielle gerningsmand påvirkes rationelt af omgivelser eller karakteren af situationen, hvilket må antages at være valideret i henhold til tricktyveri i beboelse.

I henhold til forskningen forekommer ofre for tricktyveri i beboelse oftest at bo alene, hvilket eventuelt kunne anskues ved stuelejligheder i miljøerne. Dette kan påvirke den potentielle gerningsmand til at begå kriminalitet. Ligeledes har der ikke været megen mekaniske sikkerhedsforanstaltninger, som har øget risikoen for at blive opdaget, da tricktyven nemt har tilegne sig adgang til selve etageejendommen (Cullen et al., 2014: 483-486). Dette varierer fra sag til sag, men i nogle tilfælde har det været deaktiverede dørlåse, mens i andre har det været automatisk døråbnere for beboere med gangbesvær. Et fælles karakteristika ved disse strukturer er manglende overvågning, og med inddragelse af ovenstående har dette haft en fremmede effekt hos den potentielle gerningsmand. Clarke argumenterer for, at kriminalitetsforebyggelsen må fokusere på at reducere mulighederne for kriminalitet med henblik på at gøre beslutningen om at begå kriminalitet mindre attraktiv (Ibid: 457). I forbindelse med stuelejligheder kan det være problematisk at reducere synlighed for gaden, og hertil at den ældre bor alene. Dette kræver en ændring af livsstil, hvilket kan være udfordrende. Derved har der ikke været en regulerende, situationel faktor med disse boliger for tricktyven, hvilket konkretiserer overrepræsentation af stuelejligheder (Se figur 10: 58). Dermed forefindes der belæg for, at stuelejligheder som struktur udgør en vis risikofaktor i samtidig med, at den ældre bor alene, hvilket kan antages, i henhold til Clarke (1980), har påvirket den potentielle gerningsmand.

Ydermere estimerer Thornton et al. en anden væsentlige risikofaktor, når tricktyveri i beboelse eksisterer. *“First, risk factors most strongly associated with being a target of distraction burglary were investigated (...) having a door not visible to neighbours”* (Thornton et al., 2003: 31). Thornton et al. antager, at synlighed af hoveddør til boligen har særlig relevans for den pågældende kriminalitet, idet tricktyven er mindre synlig for omgivelserne (Ibid: 3, 13). Den kvalitative empiri anskuer ligeledes denne risikofaktor med synlighed af hoveddør, hvilket figur 13 illustrerer.

9.2.3.1. *Figur 13: Illustration af mindre synlig hoveddør fra vejen og ind til selve boligen*

Figur 13 giver indsigt i en generaliserbar forståelse af, hvorledes denne faktor gør sig gældende i mange af de observerede strukturer. Figur 13 viser, hvordan hoveddøren i dette tilfælde er skjult og delvis isoleret fra miljøet og omgivelserne. Svalegangen skaber en lav sigtbarhed og gør dermed hoveddøren mindre synlig. Det kan antages, at denne lave sigtbarhed til hoveddøren har påvirket den potentielle gerningsmand, da risikoen for at blive opdaget er formindsket. Dermed kan indgange til boliger udgøre en risikofaktor, hvori det kan have en hæmmende og fremmede effekt for tricktyveri i beboelse. Ligeledes er tricktyven bevidst om denne fordel, som strukturen tilbyder (Se figur 13: 72). I henhold til observationer var det fælles karakteristika ved ikke udsatte boliger, at hoveddøren var synlig fra gaden

og ligeledes for naboer. Opdagelsesrisikoen bliver drastisk nedsat, når hoveddøren er isoleret fra det øvrige miljø, og hertil giver det fordelagtige muligheder og motivation for tricktyven (Clarke, 1980). Derudover besværliggør en isoleret hoveddør ikke tricktyveri i beboelse, men derimod fremmer den kriminelle adfærd (Cullen et al., 2014: 480-481). Ligeledes kan det estimeres, at synlighed af hoveddøren til boliger kan være en væsentlig, situationel faktor. Tricktyven har intentioner om ikke at blive opdaget eller set, og dermed kan lav sigtbarhed udgøre en risikofaktor. Endvidere er denne risikofaktor valideret, da en fælles karakteristika ved sagerne er delvis isoleret eller mindre synlige hoveddøre fra gaden. Således kan synlighed af hoveddøre stærk forbindes med at være en potentiel risikofaktor, når tricktyveri i beboelse eksisterer, eftersom det udgør en strukturel svaghed for boligen.

9.2.3.2 Ældrebolig

Ældreboliger har samme struktur som lejligheder, men disse adskiller sig stadig fra almene lejligheder, eftersom ældreboliger er designet ud fra beboerens behov. Ældreboliger er lejemål, som tilbydes af kommuner, hvor beboeren har fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne (Ældre Sagen, ældreboliger). I henhold til observationer indgår ældreboliger i miljøer med tilhørende institutioner som senior- og aktivitetscentre og plejehjem (Se figur 10: 58; figur 11: 59). Dermed anses det nødvendigt at adskille de to boligstruktur, selvom de indgår i samme miljøstruktur. I henhold til lejlighed som struktur og de medfølgende risikofaktorer, som Thornton et al. estimerer, der eksisterer, har ligeledes relevans for ældreboliger. Ydermere er der allerede argumenteret for at miljøet, som ældreboliger indgår i, har en betydning af miljømæssig karakter. Dermed vil formålet her være at anskueliggøre selve boligstrukturen som ældreboliger udgør.

Ifølge Ældre Sagen er disse boliger designet og indrettet hensigtsmæssigt med brede døre, ingen dørtrin og rummelige badeværelser, hvor der er plads til kørestol og hjælpepersonale (Ældre Sagen, ældreboliger). Ligeledes skal hoveddøren være lettere tilgængelig uden trappe, og hertil skal selve boligen være plan med jorden eller have tilhørende elevator. I henhold til den kvalitative empiri var dette fælles karakteristika for udsatte ældreboliger. Selve designet inden for boligen, har gjort, at den potentielle gerningsmand har haft mulighed for at opnå indsigt i beboerens livskvalitet. Ifølge Ældre

Sagen er der tilknyttet omsorgs- og servicefunktion til ældreboliger, og således fungerer de som plejeboliger (Ældre Sagen, ældreboliger).

Cohen og Felson ville antage, at disse social- og sundhedshjælpere vil fungere som kapable vogtere. Ifølge Clarke vil den potentielle gerningsmand slå til, når tricktyven er mest påvirket gennem dets situationelle betingelser. En valideret årsag til, at denne struktur er særlig udsat for tricktyveri i beboelse, forefindes både i selve strukturen af boligen, der er designet til beboernes livskvalitet. Ligeledes er boligstrukturen et blåstempel for et egnet mål. Ydermere forefindes disse strukturer inden for sårbare miljøer, hvilket også kan være en årsag til, at ældreboliger er hårdt ramt af tricktyveri i beboelse (Se figur 12: 65).

Ældreboliger symboliserer typisk et individ med fysisk og nedsat funktionsevne og dermed et let offer for tricktyveri i beboelse, hvilket appellerer til den potentielle gerningsmand (Steele et al., 2001: 56; Clarke, 1980). *“In doing so, they associate the ageing process with increasing levels of vulnerability and therefore construct older people as ‘suitable targets’”* (Lister et al., 2006: 115). Steele et al. erfarede med sin respektive undersøgelse, at sårbarhed hos ofret er essentielt, når tricktyveri i beboelse eksisterer; *“You can see they’re struggling so it’s worth following them home”* (Steele et al, 2001:56). Det kan antages, at ældreboliger indikerer individer, som er sårbare, hvori boligens struktur er udformet efter den ældres fysiske og psykiske behov. Dermed er sårbarhed ligeledes gældende med ældreboliger. Tidligere dømte tricktyve anerkendte, at sårbarhed hos ofret påvirkede dem og derfor fulgte de dem hjem, hvilket også kan associeres i dansk kontekst. Det er uvist, om tricktyvene har fulgt den ældre hjem til deres boliger. Ifølge observationer angående nærmiljøer, som ældreboliger indgår i, anses dette som værende plausibelt. Sårbarhed er en central variabel, når tricktyveri i beboelse eksisterer, hvilket der forefindes belæg for i forskningen (Kongstad og Kruize 2012; Thornton et al., 2003; Lister et al., 2006; Steele et al., 2001). Sårbarhedstesen, der etableres gennem forskningen, relaterer til den funktion, som ældreboliger har. I forbindelse med observationerne var det tydeligt, at ældreboliger hyppigst indgår i miljøer med seniorer, aktivitetscentre og plejehjem. Dette fungerer som et afgrænset miljø, mens selve boligerne udgør strukturen for den pågældende kriminelle handling (Se figur 10: 58; figur 11: 59).

Ifølge Clarke bliver den potentielle tricktyv påvirket gennem det strukturelle miljø, som det kriminogene individ interagerer med, men selve ofret inden for tricktyveri i beboelse er essentielt.

“Offenders appear to assume that older people are more likely than other age groups to exhibit the following range of behavioural traits: live alone, remain in their homes for long periods during the day” (Lister et al., 2006: 115).

Disse adfærdsmæssige træk, som Lister et al. anser, påvirker den kriminelle handling, er ligeledes hvordan Clarke mener kriminalitet udfolder sig. Selve karakteren af situationen påvirker gerningsmanden. Ældreboliger antages som attraktive strukturer for tricktyveri i beboelse, da ældre, der bor i denne struktur, har adfærdsmæssige træk, der påvirker tricktyven. Steele et al. erfarede ligeledes dette med sårbarhed (Steele et al., 2001: 56). Dermed forefindes en form for garanti med denne struktur, da sårbarhed og modtagelighed for tricktyveri i beboelse har størst sandsynlighed (Lister et al., 2006: 115). Ældreboliger former dermed adfærdsmæssige træk, der tydeligvis påvirker den kriminelle adfærd. Ligeledes er tricktyven bevidst om den funktion, som ældreboliger besidder i henhold til nærmiljøet (Se figur 10: 58; se figur 11: 59; se figur 12: 65). Ifølge Cohen og Felson ville denne struktur fremstå som et egnet mål for kriminalitet. Fraværet af kapable vogtere skal være til stede, hvilket det ifølge Clarke vil være i den kriminelle handling (Se figur 4: 40; Cullen et al., 2014: 455, 469, 480-481; Downes et al., 2016: 231-232, 245-246).

Tricktyveri i beboelse varierer mellem 15-45 minutter, hvilket indikerer et forholdsvis kort tidsrum, hvor risikoen for at blive opdaget er lav (Se figur 7: 52; Polsas; Cullen et al., 2014: 480-481). Ligeledes er det ikke besværligt for tricktyven med fiktive historier at distrahere det sårbare offer ved ældreboliger. Derudover har beboere psykiske lidelser som kan gøre dem mere sårbare for tricktyvenes fiktive historier, og dermed er de modtagelige for den kriminelle handling (Se figur 9: 54; Polsas; Lister et al., 2006: 115). Ligeledes er der størst sandsynlighed for tricktyven at konvergere med et egnet mål i disse strukturer, hvilket er en situationel faktor, og dermed kan ældreboliger være særligt udsat.

I henhold til observationerne var der ikke foretaget nogle situationelle faktorer i form af videoovervågning eller dørtelefoner, hvilket Clarke argumenterer kan manipulere og forhindre kriminalitet (Cullen et al., 2014: 480-481). Disse mekaniske foranstaltninger er delvis mangelfulde i de udsatte strukturer. Mekanisk videoovervågning er blevet evalueret og samlet set argumentere Welsh og Farrington, at effekten i boligbyggeri er lille, men ikke signifikant (Welsh et al., 2009: 65-72). Dette

indikerer, at videoovervågning har potentiale for at have en præventive effekt, men det antages, det afhænger af den kriminalitet som begås. Det anskues, at tricktyveri i beboelse som ejendomsforbrydelse muligvis kan forebygges ved mekanisk videoovervågning, men dette er der ikke belæg for. Ligeledes kan dørtelefoner vanskeliggøre tricktyveri i beboelse, og i henhold til observationer iagttages, at mange dørtelefoner er ineffektive og dermed ikke har besværliggjort den kriminelle handling (Clarke, 1980). Ifølge Clarke har det ikke været en hindring for den potentielle gerningsmand, da tricktyven nemt kunne tilegne sig adgang til opgangen ved etageejendomme og har været mindre udsat for omgivelserne. Dermed har dørtelefoner en hæmmende og fremmende effekt for det kriminologiske fænomen og ligeledes en væsentlig risikofaktor, når tricktyveri i beboelse eksisterer.

Ældreboliger og lejligheder er signifikante strukturer, der etablerer strukturelle- og situationelle faktorer for, at tricktyveri i beboelse forekommer. De udsatte boliger er alle sammen lejeboliger, hvilket observationerne anskuede gennem skiltning af boligforeninger og udlejningsfirmaer. Dermed har det ikke altid været muligt at konstatere om nogle boliger var ældreboliger. Mange lejligheder kan karakteriseres som ældreboliger på baggrund af deres placering i forhold til nærliggende institutioner. Dette anser vi ikke er nok til at lave karakteriseringen af boligen som ældrebolig. Derfor var det nødvendigt at antage nogle boliger som lejligheder, på baggrund af svalegange og etagebyggerier. Dette blev gjort selvom disse boligstrukturer indgik i nærmiljøer med institutioner. Således er det uvist hvilken struktur der er mest udsat, men stadigvæk indeholder ældreboliger og lejligheder delvis de samme strukturelle- og situationelle faktorer når tricktyveri i beboelse forekommer.

9.2.4 Hjælpemidler

Feltobservationerne anskueliggør, at der er sårbare faktorer i henhold til tricktyveri i beboelse, der påvirker den potentielle gerningsmands beslutningsproces. Disse anses at have en fremmende effekt og dermed kan være en forklaring på, hvorfor bestemte type boliger bliver udvalgt.

Et af disse faktorer er hjælpehåndtag, der er monteret fast på murstensvæggen ved siden af hoveddøren ved især ældreboliger. Hjælpehåndtag blev observeret i mange tilfælde, og det fremgår tydeligt, at denne ikke er en del af boligstrukturen. Denne faktor gør sig ikke gældende ved alle ældreboliger i de observeret miljøer.

9.2.4.1 Figur 14: Illustration af synligt hjælpehåndtag ved hoveddøren

Figur 14 illustrerer et generaliserbar billede af, hvorledes denne faktor gør sig gældende i mange af de observerede miljøer. Dertil giver figur 14 indsigt i, hvordan hjælpehåndtaget er placeret, og hvor synlig den forekommer for den potentielle gerningsmand i miljøet. Faktoren indikerer, at individet i denne bolig er sårbart og har gangbesvær eller lignende. Dertil giver et hjælpehåndtag uhensigtsmæssigt indsigt i individets aktivitetsniveau og indikerer, at der forefindes et egnet mål i denne bolig. Clarke anser, at måden hvorpå mennesket lever og indretter sig på har en indflydelse på kriminalitetsudviklingen (Clarke, 1997: 12-13). Hjælpehåndtag er indrettet for at hjælpe individet i hverdagen, men samtidig har den en fremmede effekt og påvirker den potentielle gerningsmand. Hjælpehåndtag er en nødvendighed i hverdagen for ældre, men samtidig er det en faktor, som den

potentielle gerningsmand påvirkes af. Dette gør, at den potentielle gerningsmand og egnet mål deler tid og rum, der er afgørende for, at den kriminelle handling kan forekomme (Cohen og Felson, 1979).

Steele et al. dokumenterer at dømte tricktyve leder efter sårbare faktorer i forsøget på at begå tricktyveri i beboelse.

“Sometimes we just drive around looking for old people’s houses. You can tell them by the old paintwork and net curtains or by the overgrown gardens. Hand rails are a give-away, so is invalid cars in the yard” (Steele et al., 2001:56).

Ovenstående citat indikerer, at hjælpehåndtag er en faktor, der er altafgørende for, om boligen er aktuel for at begå tricktyveri i beboelse. Den potentielle gerningsmand bliver dermed påvirket af, at hjælpehåndtag er synlig, og denne faktor har derfor en fremmende effekt. Thornton et al. dokumenterer ligeledes at hjælpehåndtag er en risikofaktor i forbindelse med tricktyveri i beboelse (Thornton et al., 2003: 25-26). Thornton et al. anser at denne faktor indikerer, at et individ og boligen er sårbar og dermed et egnet mål for den potentielle gerningsmand. I Thornton et al. undersøgelse var der ved alle tilfælde af tricktyveri i beboelse mindst én; *“external indicator of a vulnerable resident”* til stede ved den udvalgte bolig (Ibid: 25). Hjælpehåndtag er en af disse indikatorer, hvilket understøtter Steele et al. dokumentering af hjælpehåndtag og specialets observationer.

Observationerne har endvidere givet indsigt i andre sårbare faktorer, der forefindes i de udvalgte miljøer. Et af disse er el-scootere, der befandt sig ved eller omkring ældreboliger under observationer. El-scootere indikerer ligesom hjælpehåndtag, at individet i boligen har gangbesvær eller lignende. Individets aktivitetsniveau vil formentligt ikke være særlig højt, og dermed vil de daglige rutiner være derefter. Denne sårbare faktor giver den potentielle gerningsmand en antagelse af boligen og individet indeni, hvilket har påvirket til den kriminelle gerning. Cohen og Felson anser, at der skal være et egnet mål og fravær af kapable vogter for, at der kan eksistere kriminalitet (Cohen og Felson, 1979). Den potentielle gerningsmand bliver påvirket af miljøet og de faktorer, der eksisterer inde i miljøet og ud fra disse, antages det, at der forefindes egnede mål i boligen. Ifølge Steele et al. og Thornton et al. leder gerningsmændene efter indikatorer på en sårbar bolig/individ, hvor der er

mulighed for at begå tricktyveri i beboelse (Steele et al., 2001; Thornton et al., 2003). El-scooteren er et hjælpemiddel til den ældre, for at gøre hverdagens rutiner nemmere. Den giver mulighed for at handle eller tage i gågaden, samt besøge venner og familie. Dette indikerer, at den ældre kan være spottet af den potentielle gerningsmand i sin hverdagsrutine og blevet anset som et egnet mål. Dermed deler den potentielle gerningsmand og den ældre tid og rum. Antagelse om, at den ældre bliver spottet i sin hverdagsrutine, er veldokumenteret af Steele et al. derfor anser specialet, at el-scooteren har haft en betydning for den potentielle gerningsmands tolkning af den ældre (Steele et al., 2001: 55-58). De sårbare faktorer indikerer, at den ældre har, gangbesvær og er sårbar i den forbindelse, hvilket er en motivation for den potentielle gerningsmand. El-scooteren øger livskvaliteten og livsstilen, men samtidig gør den brugeren af køretøjet mere sårbar for tricktyveri i beboelse. Denne antagelse er sammenlignelig med Clarkes argumentation vedrørende livsstil og dets påvirkning på kriminalitetsudvikling. El-scooteren er en del af den ældres livsstil, men samtidig motiverer denne sårbare faktor den potentielle gerningsmand til at vælge den ældres bolig med el-scooteren placeret uden foran (Se figur 13: 72).

Observationerne anskuer, at boliger med el-scooter foran hoveddør eller i have er mere udsatte end boliger i samme miljø uden. Under observationer blev der ikke dokumenteret el-scootere ved andre boliger end dem, hvor der var en anmeldelse af tricktyveri i beboelse. Dermed kan det formodes, at el-scootere kan være årsagsforklaring til, hvorfor nogle boliger i samme miljø bliver udsat for tricktyveri i beboelse, mens nabohuset ikke har været udsat. El-scooteren antages at være en situationel betingelse ved tricktyveri i beboelse, da denne faktor påvirker den potentielle gerningsmand og er afgørende i beslutningsprocessen. Dertil er boligstrukturerne i miljøerne ens, hvilket yderligere giver argumentation for, at denne synlige sårbare faktor har en betydning for den potentielle gerningsmands udvælgelse af bolig.

Under observationer blev det ofte dokumenteret, at der befandt rollatorer ved hoveddøren hos de anmeldte boliger. Dette hjælpemiddel kan karakteriseres ligesom el-scooteren og indikerer, at den ældre har gangbesvær eller lignende. Dertil er en rollator ligeledes et redskab, der gør hverdagsrutinerne nemmere for den ældre, men markerer en eller anden form for handicap. Dette

synlige handicap kan være motiverende for en potentiel gerningsmand. Figur 15 er generaliserbar for, hvorledes faktoren var synlig i miljøerne, og hvordan den var placeret ved hoveddøren.

9.2.4.2 Figur 15: Synlig rollator ved hoveddøren til tricktyveri ramt bolig

I de observerede miljøer befandt der mange rollatorer ved adskillige boliger og ikke udelukkede ved boliger, der har været udsat for tricktyveri. Dette indikerer, at rollatorer alene ikke er nok til at motivere den potentielle gerningsmand i miljøet. Denne faktor forefindes hyppigt i de observeret miljøer og påvirker formentligt ikke den potentielle gerningsmand i beslutningsprocessen. I de observerede miljøer, hvor der befandt rollatorer ved hoveddøren, var boligstrukturen ens, hvilket understøtter, at en rollator ikke er en situationel betingelse i forbindelse med tricktyveri i beboelse. Den potentielle gerningsmand integrerer med miljøet og i og med, at der i de observerede miljøer hyppigt forekommer rollatorer, vil denne faktor ikke have en fremmede effekt. Rollatorerne antages at være en del af de

sårbare miljøer og vil derfor ikke virke anderledes og give den potentielle gerningsmand motivation. Sagerne, hvor der befandt rollator uden foran hoveddøren, har derfor haft andre faktorer, der sammen med rollatoren har påvirket den potentielle gerningsmand. Disse kunne være: navn på postkasse eller boligens placering i miljøet, hvor hoveddøren ikke var synlig fra vejen.

Ifølge Kongstad og Kruize havde halvdelen af respondenterne i deres undersøgelse enten rollator eller stok, som blev brugt på gaden og i hjemmet (Kongstad og Kruize, 2012: 31). Denne dokumentation fra Kongstad og Kruize indikerer, at mange ældre i Danmark anvender rollatorer i hverdagen. Dette stemmer overens med observationerne i miljøerne, hvor der ofte befandt rollator ved boligerne. Det kan være årsagsforklaring til, at den potentielle gerningsmand ikke udelukkende anser en bolig/individ for et egnet mål på baggrund af rollatoren, idet dette hjælpemiddel er almindelig og ikke er ensbetydende med et egnet mål. Rollatoren angiver et aktivitetsniveau omkring den ældre, der har brug for et hjælpemiddel i hverdagen til hverdagsrutinerne. Rollatoren har en indvirkning på livskvaliteten og livsstilen hos den ældre.

I henhold til Thornton et al. undersøgelse var; *“Just over half of respondents (53%) reported no mobility problems; substantial numbers reported moderate (37%) or severe (10%) mobility problems”*, hvilket angiver, at ofre for tricktyveri i beboelse ikke altid har et større handicap (Thornton et al., 2003:26). Dermed skal rollatoren anses, i de fleste tilfælde, som et hjælpemiddel til hverdagens rutiner og ikke nødvendigvis en sårbar faktor, ligesom el-scooteren. Dette understøtter antagelsen om, at rollatorer ikke er en situationel betingelse for, at tricktyveri i beboelse, idet ofrene ikke nødvendigvis har mobilitetsproblemer. Dertil forekommer det, at rollatorer ude foran hoveddøre er en del af de sårbare miljøer, hvilket gør det vanskeligt for den potentielle gerningsmand at udvælge bolig/individ ud fra denne faktor.

Under observationerne blev der ligeledes dokumenteret forskellige former for ramper ved mange hoveddøre i miljøerne. Denne faktor anses ligesom el-scooter og rollator som et hjælpemiddel til ældre for at gøre hverdagen nemmere. Der er forskellige former for ramper ved hoveddørene i de observerede miljøer

9.2.4.3 Figur 16: Illustration af brosten lagt rampe ved en ældrebolig, der er en del af

9.2.4.4 Figur 17: Illustration af metalrampe ved ældrebolig.

Figur 16 og figur 17 anskueliggør, hvorledes de to forskellige former for ramper integreres i miljøerne, og hvordan de to forskellige faktorer adskiller sig fra hinanden. Rampen på figur 17 var den mest hyppige, der blev dokumenteret i miljøerne, hvor rampeformen på figur 16 kun blev dokumenteret enkelte steder (Se figur 16; se figur 17). De to forskellige faktorer angiver afvigende opfattelser af miljøerne og ligeledes integreres på anderledes måder i miljøerne. Metal rampen forekommer ikke at være en del af den oprindelige boligstruktur i miljøerne, og derfor vil denne faktor være mere iøjnefaldende end rampen på figur 16. I og med at den potentielle gerningsmand bliver påvirket af det

miljø, han interagerer med, vil metalrampen påvirke mere end brostensrampen. Dette antages, da denne faktor er lavet af andre materialer end det omkringliggende miljø og ikke forekommer at være en del af den oprindelige struktur i miljøet. Faktoren indikerer, at den ældre i boligen har gangbesvær, og dette giver en antagelse af den ældres aktivitetsniveau. Dette vil uden tvivl påvirke den potentielle gerningsmand, der vil antage, at der i denne bolig forefindes et egnet mål. Dertil var det yderligere dokumenteret, at der oftest ligeledes forefindes hjælpehåndtag ved boliger med ramper. Denne sårbare faktor kan ligeledes have en forklaring på, hvorfor der er sket tricktyveri i beboelse ved boliger med ramper. Nævnt tidligere var det oftest metalramper, der blev dokumenteret i miljøerne, og disse var ikke kun forbeholdt til boliger, hvor der var anmeldt et tricktyveri i beboelse. Dermed antages det, at rampen, ligesom rollatoren er almindelige miljøfaktorer at finde i de sårbare miljøer. Dertil er der formodentlig en sammenhæng mellem rampe og enten en rollator eller lignende. Hvis der forefindes en rampe ved hoveddøren, er den anbragt der til det formål at gøre passagen til boligen nemmere med rollator. Yderligere var der i nogle tilfælde rollator ved hoveddøre, hvor der ligeledes var rampe, hvilket understøtter antagelsen om, at der er sammenhæng mellem brug af rollator eller lignende og rampe ved hoveddør.

Brostensrampen anses at være en del af den originale struktur i de sårbare miljøer, hvilket gør dette hjælpemiddel mindre iøjnefaldende for en potentiel gerningsmand. Brostensrampen associeres ikke, ligesom metalrampen, med sårbart individ. Dette antages da dette hjælpemiddel er en del af strukturen og ikke en faktor, der er placeret efterfølgende. I miljøerne med brostensrampen havde alle boligerne i miljøet denne type rampe, hvilket yderligere gør, at dette hjælpemiddel forekommer som en del af strukturen. Dermed anses denne faktor ikke som en situationel betingelse for tricktyveri i beboelse, idet faktoren er en del af strukturen i miljøerne. Ligeledes har der ved alle anmeldte boliger med brostensrampe været flere faktorer til stede, der har været udslagsgivende for den potentielle gerningsmands beslutningsproces.

Brostensrampen har samme funktion som metalrampen, men de to ramper indikerer forskellige antagelser omkring boligen og den ældre. Placeringen er ligeledes den samme for begge rampe typer, men måden, hvorpå de forskellige typer er bygget, gør udfaldet. I miljøer, hvor boliger havde metalramper, var der ikke altid andre faktorer synlige ved boligen. Dette illustreres i figur 17, hvor det

kun er metalrampen, som den eneste faktor ved boligen. Dertil har boligen ved siden af ikke en metalrampe, hvilket betyder at metalrampen har en fremmende effekt (Se figur 16: 82; Se figur 17: 82). Metalrampen har i dette nærmiljø påvirket den potentielle gerningsmand, der har anset boligen som et egnet mål, og derfor har det ikke være nødvendigt med andre faktorer. Naboboligen må antages ikke at være attraktiv for den potentielle gerningsmand, da den ikke har en metalrampe. Observationer dokumenterer, at metalrampen altid har en fremmende effekt. Dens betydning afhænger af miljøet, og om metalrampen er den eneste faktor, der forefindes ved én bolig ud af flere i en radius af 30-50 meter. Dermed har forekomsten af hjælpemidler en stor betydning for, om en bolig antages at være et egnet mål for tricktyveri i beboelse. Disse ramper er i de fleste tilfælde ikke alene nok til at påvirke den potentielle gerningsmand. Dette understøtter specialets antagelse om, at miljøet har en betydning for, at der bliver begået tricktyveri i beboelse.

9.2.5 Nabohjælp

Den mest grundlæggende tanke omkring nabohjælp er, at beboerne i bestemte boligområder eller nærmiljøer engageres for at minimere kriminalitet og øge trygheden. Reelt er nabohjælp et præventivt værn mod indbrud og andre ubehagelige situationer (Det Kriminalpræventive Råd og Trygfonden, Nabohjælp). Nabohjælp er den danske pendant for Garlands optik med at kultivere borgernes tilbøjelighed i en retning, der er forenelig med statens målsætninger om at opretholde den offentlige orden. Ifølge Garland kan dette opnås ved at aktivere borgere som medspillere og tildele dem et medansvar for egen tryghed (Garland, 1996: 452-453). Dette er den primære funktion nabohjælp besidder som koncept, og i henhold til observationerne findes der interessante fund, der har en betydning i forbindelse med tricktyveri i beboelse.

Nabohjælp er reelt mangelfuldt i alle observerede nærmiljøer og strukturer, som tricktyve har interageret sig med. Dette indikerer en væsentlig svaghed ved disse miljøer og boliger. Nabohjælp er en form for struktur inden for selve miljøet, der indikerer et fællesskab mellem naboer og medansvarlighed hos selve beboerne, hvilket henleder til en offentlig orden (Det Kriminalpræventive Råd og Trygfonden, Nabohjælp). Potentielt kan dette netværk formindske dannelsen af kriminalitet og hertil fremme trivlsen i boligområder samt nærmiljøet. Specialet anerkender den præventive effekt,

som nabohjælp udgør, og hertil anses det interessant, at skiltning af nabohjælp ikke er tilstedeværende ved majoriteten af anmeldte sager (Polsas). Disse udgør 94 procent af de anmeldte sager og dette signalerer til den potentielle gerningsmand, at social kontrol er mangelfuld i området.

Thornton et al. erfarede ligeledes, at manglede nabohjælp skiltning indikerer tegn på et ignorantfællesskab, og dette medfører mangel på social og offentlig orden (Thornton et al., 2003: 3). Ifølge Steele påvirkes tricktyv af et observant og medansvarligt nærmiljø, hvilket nabohjælp symboliserer som struktur. Steele et al. erfarede gennem sine respondenter, at; *"You cannot be sure they won't call relatives or the police and we'll be caught in the house"* (Steele et al., 2001: 62). Nabohjælp har potentiale for at rekreere en social orden og kontrol i lokale områder, hvor kriminalitet harmonerer med strukturelle forudsætninger, og dette kan potentielt vanskeliggøre den kriminelle handling.

Ifølge Cohen og Felson ville nabohjælp bryde den kriminelle handling, hvori kriminalitet eksisterer på bekostning af egnet mål og fravær af kapable vogtere (Se figur 4: 40). Nabohjælp vil som struktur symbolisere et netværk eller ordning af formelle vogtere, hvilket får tricktyven til at afstå sit foretagende (Steele et al., 2001: 62; Cohen og Felson, 1979). Disse strukturelle faktor for kriminalitet bliver brudt gennem nabohjælp og hertil hindrer dannelsen af tricktyveri i beboelse. Ligeledes kan nabohjælp som struktur indirekte påvirke tricktyvenes integrering med miljøet, hvori der eksisterer en nultolerance for antisocial adfærd i det pågældende område.

"(...) the limits of trying to increase the deterrence achieved by police but suggests that many other members of the public might provide a presence that would dissuade criminals from offending in a particular situation" (Cullen et al., 2014: 481).

Ovenstående citat har relevans for nabohjælp, da netværket er en løsning på den tilstedeværelse, som vil vanskeliggøre den kriminelle gerning i en bestemt situation (Clarke, 1980). Selve karakteren af situationen vil her være, når tricktyven involverer sig med et miljø, hvor nabohjælp skiltning forefindes, og her vil den potentielle gerningsmand plausibilitet afstå sin kriminelle handling. Nabohjælp kan have en indirekte hæmmende effekt for tricktyvens beslutningsproces og hertil en regulerende faktor, som

medvirker til at tricktyven afstår fra sit foretagende. Ifølge Clarke vil nabohjælp have en præventiv effekt på kriminalitet, når man ikke kan forøge afskrækkelsen som opnås gennem tilstedeværelse af politiet (Cullen et al., 2014: 481). Nabohjælp etablerer øget opdagelsesrisiko og vanskeliggørelse af denne kriminelle handling, og dette vil medvirke til mere modstandsdygtige områder (Clark, 1980; Steele et al., 2001: 68; Thornton et al., 2003: 3). Det kan ikke udelukkes, at nabohjælp som struktur inden for udsatte miljøer vil hindre dannelsen af kriminalitet, da ovenstående konkretiserer potentialet med denne sandsynlige effekt. Der er valideret grundlag for, at nabohjælp har relevans, når tricktyveri i beboelse eksisterer, men dette er ikke tilfældet med de anmeldte sager (Polsas). I majoriteten af anmeldte sager forefindes der ikke den sociale kontrol, som nabohjælp pointerer. Hertil anses det som en fælles problematik hos de udsatte miljøer og struktur.

En forklaring på den manglende nabohjælp i henhold til observationer kan skyldes sårbarhed og svaghed. Det vides allerede, at disse variabler forekommer, når tricktyveri i beboelse eksisterer. Det kan antages, at den potentielle gerningsmand er opmærksom på disse egenskaber i forhold til miljøet samt struktur. DKR anbefaler, at der skal være handling bag tilmelding til ordningen, og det kræver engagement hos selve borgeren samt handlekraft (Det Kriminalpræventive Råd og Trygfonden, Nabohjælp). Ifølge Thornton et al. er ensomhed og isolation hos ældre psyko-soziale risikofaktorer, der motiverer den potentielle gerningsmand (Thornton et al., 2003: vii; Clarke, 1980). Ligeledes konkluderer Steele et al. at; *“Many older people are particularly vulnerable to bogus offences because of their isolated lifestyles”* (Steele et al., 2001: 68). Det antages, at den manglende nabohjælp i de observerede områder skyldes de argumenter, som Thornton et al. og Steele et al. pointerer, og hertil kan det konstateres, at tricktyven er bevidst om disse livsstilsrisikofaktorer. *“Der skal handling bag klistermærket - også i hverdagen - før det virker (...) Hils på alle, du møder i nabolaget - dem du kender og dem, du ikke kender”* (Det Kriminalpræventive Råd og Trygfonden, Nabohjælp). Det er essentielt, at der skal være handling bag klistermærket, som DKR selv pointerer, ellers vil tiltaget ikke have nogen effekt på kriminel adfærd.

9.2.5.1 Figur 18: Ramt bolig for tricktyveri i beboelse med afmærkning af Nabohjælp

Figur 18 illustrerer en udsat bolig for tricktyveri i beboelse, hvor der eksisterer nabohjælp på hele vejen, men det har ikke haft nogen præventiv effekt. Det anses som en valideret begrundelse, at der skal være handling med mærkat, ellers fungerer tiltaget ikke, og dermed vil nabolaget ikke være modstandsdygtig mod tricktyveri i beboelse. Det kan antages, at pågældende nærmiljø i figur 18 ikke har levet op til ordningen, men ligeledes afgøres denne kriminelle adfærd af karakteren af situationen. Det kan ikke udelukkes, at den potentielle gerningsmand i dette tilfælde blev motiveret af rampen til boligen eller boligens placering i forhold til de andre boliger i miljøet og hertil ignoreret tiltaget.

Nabohjælp hentyder til, at medlemmer skal være aktive i det offentlige rum uden for deres bolig for derved at skabe et tryggere nærmiljø, hvilket ligeledes er problematisk med ældre. Specialet anser, at livskvalitet og livsstil har betydning for kriminalitetsudviklingen, og disse med henblik på ældre

udgøres af nedsat funktionsevne og hverdagsrutiner (Clarke, 1997: 12-13; Cohen og Felson, 1979). Ifølge DKR har nabohjælp først effekt, når medlemmer engagerer sig, og med ældre, som isolerer sig, kan dette være kritisk for ordningen. Jönsen anser, at ældre tenderer til at isolere sig på grund af frygt for at blive udsat for kriminalitet, hvilket har indflydelse på deres livsstil (Jönson, 2003). Megen aldersrelateret forskning estimerer, at ældre generelt er mere udsatte individer i samfundet end andre aldersgrupper, hvilket kan skyldes svaghed eller sårbarhed hos den ældre population (Jönson, 2003: 180-181).

Inden for de observeret miljøer er ældre måske ikke de mest optimale nabohjælpere i den forstand, at sårbarhed og svaghed er fælles karakteristika ved de anmeldte sager (Polsas). Ligeledes er ældre i disse udsatte boligområder ikke compatible med konceptet omkring nabohjælp. Det skyldes, at miljøerne er sårbare og der er konkrete svagheder ved strukturen. I henhold til sårbarhed og svaghed, der forekommer, når tricktyveri i beboelse eksisterer, vil nabohjælp være ineffektiv. Dermed kan nabohjælp ikke være den overordnet løsning. Clarke estimerer, at målrettet præventive tiltag mod konkrete kriminalitetsformer har potentiale til at forebygge kriminalitet allerede ved opkomsten, men i forbindelse med sårbarhed i miljø, struktur og offer, anses dette for værende kritisk.

9.3 Anden delanalyse

Denne delanalyse skal give indsigt i hvordan overrepræsentationen af ældre kvinder i det kvantitative datamateriale kan anskues gennem den kvalitative empiri. Argumenterne fra ovenstående afsnit vil blive anvendt i nedenstående og forsøge at anslå hvordan miljøet bidrager til at ofre for tricktyveri i beboelse er ældre kvinder. Denne delanalyse vil fokusere på hvorledes observationerne kan indikere at ofrene for tricktyveri i beboelse er kvinder og ikke ældre, da denne indsigt er argumenteret for i første delanalyse.

9.3.1 Navneskilte

Første delanalyse fremviste at ofrene for tricktyveri i beboelse bor i bestemte sårbare områder og i sårbare boliger, hvilket indikerer at ofrene er ældre mennesker (Se figur 10: 58; figur 11: 59). Disse strukturelle betingelser anskuer ikke om ofret er mand eller kvinde, men at der forefindes sårbare individer i området. De tricktyveri ramte boliger indeholder forskellige faktorer der i mange af tilfældene kan afspejle, at individet i boligen er en kvinde. I forbindelse med observationerne blev der oftest dokumenteret navneskilte enten på postkasse eller hoveddør, ved mange boliger og ikke kun tricktyveri ramte boliger. De synlige navneskilte påvirker den potentielle gerningsmand og ufrivilligt angiver køn og aldersgruppe på individet. Denne information hentyder til et aktivitetsniveau og livskvalitet af individet, der påvirker den potentielle gerningsmand. Den potentielle gerningsmand anser at individet i boligen er et egnet mål ud fra synligheden af navn og andre faktorer (Cohen og Felson, 1979, jf. første delanalyse). Den potentielle gerningsmands antagelse omkring individet, har påvirket og været en del af beslutningsprocessen. *“Offenders may also see women as more vulnerable in terms of physical frailty and therefore less likely to offer resistance”* (Steele et al., 2001: 25). Dette argument fra Steele et al. indikerer ligeledes at informationen vedrørende køn af individet er vigtigt og afgørende for den kriminelle handling. Dermed vil et synligt navneskilt der angiver køn af individet i boligen være fremmende for den potentielle gerningsmand, der anser, at ældre kvinder er egnet mål, hvilket det kvantitative datamateriale ligeledes understøtter (Polsas).

Navneskiltet er ikke en situationel betingelse ved ældreboliger, da der i de observerede områder altid var flere faktorer til stede ved tricktyveri ramte boliger, som f.eks. rollator eller hjælpehåndtag.

Navneskiltet var i nogle af de observerede miljøer en del af boligstrukturen og derfor ens for alle lejere. Dertil antages det, at navneskilt er en situationel betingelse ved lejligheder, hvor dørtelefon ikke forekommer eller ikke virker, hvilket indikerer en manglende regulerende faktor (Clarke, 1980). Det kvantitative datamateriale og figur 10 anskuer at det oftest er i stueetagen hvor der er anmeldt tricktyveri i beboelse, og denne struktur påvirker den potentielle gerningsmand til at begå den kriminelle gerning (Se figur 10: 58). Stueetagen angiver, ligesom navneskiltet et aktivitetsniveau, da der oftest ikke er trapper og derfor vil den ældre kunne færdes, selv med et mobilitetsproblem. Strukturen af boligen og navneskiltet angiver ubevidst et sårbart individ, hvilket fremmer den potentielle gerningsmand, der ifølge Clarke bliver påvirket af det miljø han integreres i (Clarke, 1980). Disse navneskilte oplyser både fornavn og efternavn, hvilket giver den potentielle gerningsmand en antagelse omkring individet og påvirkes til at foretage den kriminelle handling. Det var ofte navne som; Betty eller Ingrid, der associeres med en ældre kvinde, som blev dokumenteret ved observationerne. Disse navneskilte var placeret på postkassen eller dørskiltet, hvilket giver den potentielle gerningsmand mulighed for at blive bekræftet i, at den sårbar bolig indeholder en ældre kvinde. Steele et al, dokumenterer ligeledes at navneskilte er en faktor, de dømte tricktyve har for øje, når den kriminelle handling begås (Steele et al, 2001: 56).

Det synlige navneskilt angiver ligeledes om der bor flere individer i boligen. Denne oplysning er ligeledes afgørende i beslutningsprocessen for den potentielle gerningsmand. Hvis et individ bor alene, vil der oftest ikke være nogle kapable vogtere til stede, hvilket vil gøre denne bolig og individet til et egnet mål (Cohen og Felson, 1979). Dertil vil en bolig med to individer ikke være ligeså fremmede for den potentielle gerningsmand, idet den ene vil være en kapable vogter og dermed vil den kriminelle handling ikke være gunstig (Polsas; jf. institutioner). Observationerne dokumenterer at ældre i de sårbare områder oftest bor alene og dette er ligeledes tilfældet ved næsten alle anmeldte sager (Polsas). Dette understøtter Cohen og Felsons antagelse om, at tilstedeværelsen af en kapable vogter vil hindre kriminalitet (Cohen og Felson, 1979, figur 4: 40). Den engelske forskning og det kvantitative og kvalitative datamateriale anskuer ligeledes, at de ældre tenderer til at bo alene, hvilket øger risikoen for at blive udsat for tricktyveri i beboelse (Lister et al., 2004: 20, Steele et al., 2001: 25, Polsas). Dertil anser Cohen og Felson (1979), at individer der bor alene, har større sandsynlighed for at blive offer for

person- og ejendomsforbrydelser. Denne antagelse understøtter både det kvantitative og kvalitative datamateriale samt forskningen. Denne antagelse kunne ligeledes dokumenteres under observationerne, hvor det ikke kun var tricktyveri ramte boliger, men næsten alle boliger i de sårbare miljøer, der kun havde en lejer. Denne observation indikerer, at synligt navneskilt ikke er en situationel betingelse ved ældre boliger, men en risikofaktor der påvirker den potentielle gerningsmand. Navneskiltene er alene ikke til skrækkelig motivation for den potentielle gerningsmand i forbindelse med ældreboliger. Men sammen med andre faktorer som for eksempel hjælpehåndtag eller rampe, kan disse fremme og være afgørende i beslutningsprocessen for den potentielle gerningsmand. Dette illustreres i figur 14, hvor der er et synlig hjælpehåndtag og synligt navneskilt ved siden af hoveddøren (Se figur 14: 77). Disse faktorer har påvirket den potentielle gerningsmand til at begå tricktyveri i denne bolig og ikke naboens, idet boligstrukturen i de sårbare miljøer er ens.

Navneskilte ved postkasse eller dørtelefon ved lejlighed strukturen er en situationel betingelse, idet den potentielle gerningsmand bliver påvirket af navnet og informationen dette giver.

9.3.1.1 Figur 19: Synlighed af navneskilt både på dørtelefon og postkasse ude foran etageejendom

Forklaret tidligere virkede ingen af dørtelefonerne i de observeret miljøer og derfor havde denne elektroniske foranstaltning ikke en hæmmende effekt. Dette illustrerer figur 19 ligeledes, hvor opgangens hoveddør er åben, hvilket gør det muligt for en potentiel gerningsmand at tage kontakt til et egnet mål. Denne faktor har ligeledes været fremmende for den potentielle gerningsmand, men navneskiltet ved opgangens indgang har haft den største påvirkning, og været altafgørende i beslutningsprocessen. Dette antages, fordi den potentielle gerningsmand oftest leder efter ældre kvinder, idet denne samfundsgruppe ansues at være et egnet mål. Derfor er oplysningen af navnet en situationel betingelse i forbindelse med denne bolig struktur, hvor hoveddøren ikke er synlig i miljøet og der ikke forekommer kapable vogtere.

9.3.2 Pyntegardiner og feministiske træk

Under observationerne blev der i mange boliger dokumenteret pyntegardiner i køkkenvinduet. Denne faktor anses at kunne indikere, at den ældre i boligen er en kvinde. Figur 20 illustrerer hvordan gardinerne kunne se ud, og hvor synlige de er i miljøet.

9.3.2.1 Figur 20: Illustration af synlige pyntegardiner

Denne faktor indikerer både køn og alder på individet i boligen og påvirker den potentielle gerningsmand, idet gerningsmanden bliver påvirket af det miljø han integrerer sig i (Clarke, 1980). Denne faktor anses ikke at være en situationel betingelse for tricktyveri i beboelse, idet pyntegardiner ikke forekom ved alle anmeldte boliger. Denne faktor vil være en påvirkning og være med til at fremme den potentielle gerningsmand, men ikke afgørende for den kriminelle handling. Faktoren bekræfter, at individet i boligen er en ældre kvinde, hvilket ifølge forskningen er den ønskede samfundsgruppe for

det kriminelle fænomen (Steele et al., 2001; Thornton et al., 2003; Kongsted og Kruize, 2012, Lister et al., 2006). Pyntegardiner skal anses som en faktor, der påvirker den potentielle gerningsmand i valget af bolig. Der vil forekomme andre faktor eller strukturelle betingelser, der påvirker den potentielle gerningsmand. Pyntegardinerne vil ligeledes påvirke, men ikke på samme niveau, som for eksempel en rampe eller ældreboligens struktur. Ifølge Steele et al. er pyntegardiner ligeledes noget de engelske dømte tricktyve leder efter, for at finde egnet mål. *“Sometimes we just drive around looking for old people’s houses. You can tell them by the old paintwork and net curtains or by the overgrown gardens”* (Steele et al., 2001: 56). De engelske dømte tricktyve bruger pyntegardinerne til at anskue, om hvorvidt der bor ældre personer i boligerne, for på den måde at udvælge boliger og egnet mål. Denne tolkning af faktoren anses ikke være brugbar i Danmark, idet de tricktyveri ramte boliger forekommer i sårbar områder, hvor individerne er ældre. Dermed antager specialet, at pyntegardiner er en faktor der angiver den ældres køn og ikke at individet i boligen er en ældre person. Denne antagelse er allerede blevet bekræftet gennem boligens struktur og det sårbare miljø den potentielle gerningsmand opholder sig i. Dog bekræfter pyntegardiner at kvinden i den udvalgte bolig er ældre.

Blomster var yderligere en faktor, der blev observeret og dokumenteret. Denne faktor indikerer at der bor en kvinde i boligen, hvilket er en brugbar information for den potentielle gerningsmand. Der blev dokumenteret flere blomster i potter udenfor hoveddøren ved tricktyveri ramte boliger, hvilket associeres med at der bor en kvinde i denne bolig. Blomster ved hoveddøren giver boligstrukturen feministiske træk og giver den potentielle gerningsmand information omkring boligens lejer. Denne faktor vil adskille boligen fra de andre boliger i miljøet, idet denne faktor ikke er en del af boligens originale struktur. Blomsterne kan påvirke den potentielle gerningsmand der integreres i miljøet, hvor boligstrukturen er den samme. Dette vil ifølge Clarke påvirke den potentielle gerningsmand (Clarke, 1980). Ligeledes blev der dokumenteret blomster i flere rollatorer ude foran boliger, der giver informationer om, at lejer af boligen er en kvinde, der muligvis har mobilitets besvær. Denne udsmykning af hjælpemidlet, giver den potentielle gerningsmand viden omkring individet i boligen. Dette giver indsigt i den ældre kvindes aktivitetsniveau og hverdagsrutiner, hvor rollatoren bliver anvendt dagligt (Cohen og Felson, 1979). Dette antages ud fra at det er friske blomster der bliver anvendt til udsmykning af rollatoren, hvilket angiver et dagligt brug af hjælpemidlet. Dekoration af

rollator med friske blomster foran boligen indikerer feministiske træk ved lejer, hvilket er en vigtig information. Denne information kan påvirke den potentielle gerningsmands til at tro, at lejeren er en ældre kvinde, der er afhængig af sin rollator i hverdagen, hvilket fremmer beslutningsprocessen.

I henhold til det kvantitative datamateriale og figur 1, er det ældre kvinder der er mest udsat for tricktyveri i beboelse, hvilket den kvalitative empiri indikerer (Se figur 1: 11). Overrepræsentationen af ældre kvinder skal anskues igennem Cohen og Felson forståelse af et egnet mål. Den potentielle gerningsmand forbinder en enlig ældre kvinde med et egnet mål for den kriminelle handling, samt forekommer der ingen kapable vogter i og udenfor boligen. Den potentielle gerningsmand opsøger boliger, hvor der bor ældre enlige kvinder, da den potentielle gerningsmand har en antagelse omkring denne samfundsgruppe. Dette aspekt dokumenterer Steele et al. ligeledes, hvor dømte tricktyve: *“make gendered assumptions about the physical and social vulnerability of elderly women, as well as their overall lack of capability to repel distraction burglars”* (Lister et al., 2006: 6). Denne forståelse understøttes af det kvantitative og kvalitative datamateriale, hvor det fremgår, at den potentielle gerningsmand målrettet opsøger boliger der indeholder ældre kvinder. Den antagelse den potentielle gerningsmand har omkring, at ældre kvinder er et egnet mål, bliver oftest bekræftet gennem miljøet og boligens struktur. Denne antagelse fra den potentielle gerningsmand gør, at tricktyven tenderer til at opholde sig i de sårbare miljøer, hvor der forefindes flest egnet mål. Den potentielle gerningsmand leder efter ældre enlige kvinder og det er miljøet der i sidste ende påvirker og fremmer til den kriminelle handling. Derfor anses den potentielle gerningsmands antagelse omkring et egnet mål som et afgørende forhold i forbindelse med tricktyveri i beboelse. Den potentielle gerningsmands søgen efter et bestemt egnet mål fremgik tydeligt under observationerne, hvor alle tricktyveri ramte boliger indeholdte faktor der indikerer, at der boede en ældre enlig kvinde. Dermed kan den potentielle gerningsmands antagelse omkring et egnet mål være årsagsforklaring til, hvorfor ældre kvinder er mere udsat for tricktyveri i beboelse end andre samfundsgrupper. Dertil påvirker miljøet og dets faktor den potentielle gerningsmand og indikerer hvor et egnet mål forefindes, hvilket resulterer i, at det kriminelle fænomen opstår i Midt- og Vestjyllands Politikreds.

10.1 Diskussion

Dette afsnit har til formål at demonstrere at der kan forekomme forskellige fortolkninger i henhold til de resultater som dette speciale dokumentere både kvantitativt og kvalitativt. Dermed er hensigten at præcisere specialets fortolkninger og resultater, og hertil angive muligheder for videre forskning.

Ambitionen har været at skabe indsigt og forståelse af en højt aktuel kriminologisk problemstilling gennem metodiske og teoretiske værktøjer. Design og tilgang har været med til, at etablere konkrete resultater med afsat i teoretisk viden, og dermed skabt forståelse af et givent miljø's utilsigtede kriminalitets forhold, og påvirkning af kriminel adfærd. Tilgangen til det kriminologiske fænomen, har været fordelagtigt idet skaber funderet empiri, der medvirker til validitet og reliabilitet til studiet. Samvirket mellem teori og metode har fungeret efter hensigten, men dog kan andre fortolkninger præge undersøgelsens resultater.

Uden det attraktive mål kan tricktyveri i beboelse ikke eksistere, hvilket understreges gennem de strukturer som både offer og gerningsmand interagerer sig med. Hjælpemidler er mest synlige i sommer og sensommer, hvor majoriteten af de anmeldte sager forefindes, hvilket ligeledes relaterer til ofrets aktivitetsniveau (Se Figur 5: 50). El-scootere og rollatorer er sandsynligt gemt mere væk fra selve strukturen i kolde perioder af året idet aktivitetsniveauet formindskes. Den potentielle gerningsmand mister konkrete aspekter som fremmer beslutningsprocessen i vinterhalvåret. Det anses som en styrke, at observationerne er foretaget i delvis varme perioder, hvor disse hjælpemidler ligeledes var synlige, og dertil var det muligt at identificere risikofaktorer, som er mindre synlig i koldere perioder af året. Ydermere har det været muligt at genskabe en lignende fornemmelse af området, som har været gældende ved tidligere gerningsforløb, hvilket skaber en god validitet og reliabilitet til den kvalitative empiri. Tricktyven er afhængig af de informationer, der kan drages af el-scootere og rollatorer, fordi disse afspejler et sårbart individ, men disse formindskes i kolde perioder af året. Dermed anskuer varme perioder af året flere situationelle faktorer, hvori tricktyven har bedre mulighed for at konvergere med et egnet mål, og ligeledes mulighed for at konstatere livskvaliteten hos den ældre kvinde.

I nogle nærmiljøer var det nemt at antage at der var ældreboliger i områder, mens det i andre miljøer var problematisk. De observeret miljøer er opstillet delvis ens med en centraliseret institution i midten. Trods dette er det ikke altid ligetil at konstatere, at alle boliger i nærområdet som decideret ældreboliger. Mange lejligheder kan karakteriseres som ældreboliger på baggrund af deres placering i forhold til nærliggende institutioner, men dette er ikke nok (Se figur 10: 58; figur 11: 59). I henhold til de feltmæssige observationer var det nødsaget at antage nogle boliger som lejligheder, på baggrund af svalegange og etagebyggerier, selvom disse indgik i nærmiljøer med institutioner. Dette indikerer, at der reelt kan være flere ældreboliger end det antal som forekommer i den kvalitative empiri, hvilket vil give mere validitet til antagelsen om, at ældreboliger og dets miljøer er de mest sårbare (Se figur 10: 58; figur 11: 59). Dermed forefindes der mørketal i forhold til den mest udsatte boligstruktur når tricktyveri i beboelse eksisterer i Midt- og Vestjylland politikreds.

Det kvantitative datamateriale anskuer hvilke dage om ugen tricktyveri i beboelse foregår. Denne indsigt er ikke anvendt i analysen, idet den kvalitative empiri ikke har anskueliggjort hvorfor fredag er den ugedag hvor flest tricktyveri i beboelse forekommer. Den eksisterende forskning anslår ligeledes, at fredag er ugedagen hvor flest tricktyveri i beboelse foregår. Den engelske forskning estimerer årsagen til at fredag er overrepræsenteret er, fordi ældre i England hæver større beløb denne dag. Denne indsigt har det kvantitative og kvalitative datamateriale ikke kunne anskue og derfor er det vanskeligt at anvende figuren og dens indsigt i specialet (Se figur 6: 51). Kongstad og Kruize dokumenterer, at ældre kvinder bliver forfulgt hjem fra banken, hvilket kan understøtte den engelske forsknings argument, at ældre går i banken om fredagen. Hvis dette ligeledes er tilfældet i Midt- og Vestjyllands Politikreds, vil denne indsigt give et indblik i de ældre kvinders hverdagsrutiner og aktivitetsniveau. Dette gør de ældre kvinder mere sårbare og der vil opstå flere muligheder for, at den potentielle gerningsmand og de ældre kvinder deler tid og rum. Dette aspekt vil være brugbar i en miljøkrimologisk analyse af tricktyveri i beboelse og understøtte antagelsen om, at gågade/bank tæt på det sårbare miljø har betydning for, risikoen for at blive ofre for person forbrydelser. Denne indsigt indikerer ligeledes at den ældre kvinde har flere kontanter om fredagen, hvilket påvirker den potentielle gerningsmand, der typisk stjæler lettere omsættelige tyvekoster. Denne tolkning af ugedagen vil kunne

give yderligere validitet, og dertil skabe større reliabilitet til analysens argument omkring de sårbare miljøer og de omkringliggende strukturer, og hvilke betydninger dette har for tricktyveri i beboelse.

Tidspunktet, for hvornår de forskellige tricktyveri i beboelse er foregået, har desværre været vanskeligt at anskue på grund af fejl journalisering eller uvished omkring tidspunktet fra offeret. Derfor har figur 7 ikke givet den formodede indsigt i det kriminelle fænomen, og derfor er tidspunktet for tricktyveri i beboelse ikke blevet anvendt i analysen (Se figur 7: 52). Der er for mange fejlkilder omkring tidspunktet for tricktyveri i beboelse - derfor har figuren ikke meget validitet og er ikke brugbar. Hvis der ikke havde været disse fejlkilder, kunne figuren have givet yderligere et aspekt til de ældre kvinders hverdagsrutiner, og præciseret hvornår egnet mål og den potentielle gerningsmand deler tid og rum. Tidspunktet for hvornår det kriminologiske fænomen forekommer ville have givet indsigt i aktivitetsniveauet for ældre kvinder og eventuelt være sammenholdt med ugedagen. Dette ville have givet en unik viden omkring livsstil og livskvalitet, og gennem disse antagelser kunne der konkretiseres teser om, hvordan egnet mål og den potentielle gerningsmand deler tid og sted. Dertil kunne denne indsigt være brugbar for andre politikredse i forebyggelsesprocessen for tricktyveri i beboelse.

Tidspunktet for tricktyveri i beboelse kan anskue hvilke hverdagsrutiner den ældre kvinde har. Har den ældre kvinde været ude og handle/i banken om formiddagen og er efterfølgende blevet spottet af den potentielle gerningsmand, for dernæst at blive forfulgt hjem? Dermed deler det egnet mål og den potentielle gerningsmand tid og rum i et miljø, men den kriminelle handling forekommer først i det sårbare miljø, hvor der ikke forekommer kapable vogtere. Denne indsigt vil ligeledes være interessant og give validitet til antagelsen om, at handlemuligheder/gågade i nærheden af sårbare miljøer øger risikoen for at ældre kvinder bliver udsat for tricktyveri i beboelse.

Manglende information om ofrets alder har medvirket til en svaghed i det kvantitative datamateriale, da det har været vanskeligt at få en præcis alder af ofrene, da denne information ikke har været tilgængelig. Denne indsigt, anses ikke at være afgørende i henhold til det kriminologiske fænomen, hvor det ikke er alder der er udslagsgivende for, at en ældre kvinde bliver offer. Alder og sårbarhed hører nødvendigvis ikke sammen og derfor skal man være for påpasselig med at drage paralleller. Den kvalitative empiri giver indsigt i, at det er sårbare og situationelle faktorer der er altafgørende for, at en ældre kvinde bliver udsat for tricktyveri i beboelse. Disse faktorer afspejler livsstil

og livskvalitet, men ikke kvindens alder. Derfor har det ikke været problematisk, at ofrenes alder ikke har været tilgængelig viden, idet denne variabel ikke er altafgørende i forbindelse med tricktyveri i beboelse.

Hvis alderen på ofrene havde været tilgængelig, kunne dette have givet en forståelse af, om alder har en betydning for livsstil og livskvalitet. Dertil vil det yderligere give et aspekt til de observerede faktorer og yderligere indikeret et aktivitetsniveau, og understøtte den antagelse, den potentielle gerningsmand har. Det skal understreges, at ældre kvinder, trods samme alder, kan have forskellige aktivitetsniveau og livsstil, dermed kan et egnet mål ikke antages ud fra alderen alene. Boligernes struktur i de observerede miljøer var ens, og hvor forskellene var i henhold til de synlige sårbare og situationelle faktorer. Men disse angiver ikke en alder, men en antagelse om, at lejeren har mobilitetsproblemer og det er igennem denne information og andre, at lejeren af boligen bliver et egnet mål.

Resultaterne skaber indsigt og forståelse af et kriminologisk fænomen i dansk kontekst, og dette har potentiale for videre implementering. Det er relevant at foretage et *co-creation* arbejde, hvori repræsentanter fra kommunerne kan indgå i et præventivt forum med Midt- og Vestjyllands Politi på baggrund af specialets resultater. Det er kommunerne, der har ansvaret for disse områder, og dermed gøres opmærksomme på de faktorer, der forekommer når tricktyveri i beboelse eksisterer. Det kan ikke udelukkes, at nærmiljøer med centraliseret institutioner og dertilhørende ældreboliger har utilsigtet dannet et område, hvor tricktyve har størst potentiale for at blive motiveret. Det understreges, at disse miljøer anskues, som de mest sårbare i henhold til den kvalitative og kvantitative empiri, på grund af struktur, miljø og ofret. Disse områder anses som et knudepunkt, hvor ideen bag området er positiv, men det har utilsigtet, medvirket til et miljø der indeholder egnet mål. Slutteligt kan specialets resultater inddrages i øvrige politikredses kriminalpræventive arbejde når tricktyveri i beboelse forefindes i døgnrapporten. Dette kan gøres på baggrund af koblingen mellem teori og datamateriale, hvilket gør denne tilgang til det kriminologiske fænomen anvendeligt i et større datamateriale.

11.1 Konklusion

Specialets formål har været at bearbejde en aktuel kriminologisk problemstilling i dansk kontekst og gennem delanalyser besvare problemformuleringen: *Hvilke strukturelle- og situationelle faktor er fremmende for tricktyveri i beboelse?*

Første delanalyse anskuer, hvilke miljøer er mest udsat for tricktyveri i beboelse, og hertil kan det konkluderes, at nærmiljøer med centraliseret institution er gennemgående i de anmeldte sager. Dette vurderes på baggrund af, disse miljøer gennem skiltning opstiller essentielle informationer om miljøet og den tilhørende struktur, hvilket skaber fordelagtige muligheder for tricktyven. Miljøet gør, at tricktyve nemt og hurtigt kan ledes hen til det mest egnede mål, hvilket gør at disse miljøer er mest udsatte. Det konkluderes, at tricktyve har størst mulighed for at konvergere med egnede mål i disse, og ligeledes er dette baseret på de tilhørende sårbare og situationelle faktorer i henhold til strukturen. Disse miljøer opstiller utilsigtet sårbare strukturer, og det kan relateres til boliger der i fleste tilfælde karakteriseres som sårbare. Ældrebolig er den mest udsatte struktur, og denne forekommer oftest inden for et miljø hvor ældre relateret institutioner eksisterer. Gennem skiltning bliver det ligeledes præciseret hvor disse ældreboliger befinder sig inden for området. Ældreboliger besidder både indirekte og direkte sårbare faktorer som; den ældres livskvalitet, ramper, el-scootere, manglende social kontrol og hjælpehåndtag, der er altafgørende for at denne struktur er mest udsat. Disse faktorer i samvirke med strukturelle- og situationelle faktorer er afgørende omstændigheder for et sårbart miljø bliver udvalgt, hvori sårbarheden i miljø og struktur danner fordelagtige kriminalitetsforhold. Når disse betingelser eksisterer, kan det konkluderes, at potentielle tricktyve drages til disse miljøer, og dermed øges risikoen for, at beboere i ældreboliger er mest udsat for tricktyveri i beboelse. Denne konklusion er baseret på den kvantitative og kvalitative empiri, og de antagelserteoriene har omkring strukturelle- og situationelle faktorer indflydelse på det kriminologiske fænomen.

Anden delanalyse anskuer, at miljøet kan indikere om en egnet bolig indeholder en kvindelig lejer. Den potentielle gerningsmand har en antagelse omkring ældre kvinder, og det er på baggrund af denne, at der søges efter den samfundsgruppe i de sårbare miljøer. Denne antagelse har stor betydning og årsagsforklaring til, hvorfor ældre kvinder er overrepræsenteret i det kvantitative data. Dertil blev

der observeret forskellige faktor, der kan påvirke og overbevise den potentielle gerningsmand om, at den sårbare bolig indeholder et egnet mål. Den faktor, der ansues at have størst forklaringskraft, er synlige navneskilte. Navneskiltene var synlige faktor i alle de observeret miljøer og i nogle tilfælde en del af strukturen af boligerne, hvilket gør, at navneskilte har stor betydning for beslutningsprocessen og det kriminelle fænomen. Dertil indeholder denne faktor brugbare informationer, der indikerer om lejeren er et egnet mål. Denne faktor, der kan forekomme harmløs, er en af årsagsforklaringerne til, hvorfor enlig ældre kvinder er den samfundsgruppe, der har størst risiko for at blive udsat for tricktyveri i beboelse. Denne konklusion er baseret på den kvalitative empiri og teorierne, samt den antagelse den potentielle gerningsmand har omkring et egnet mål. I henhold til lejligheder ansues det, at navneskilt er en situationel faktor der kan stå alene, hvilket den kvalitative empiri understøtter. Dermed konkluderes det, at navneskilt der informerer om køn og civilstatus kan være årsagsforklaring til, hvorfor enlige kvinder er overrepræsenteret i lejlighed- og ældrebolig struktur i forbindelse med tricktyveri i beboelse.

Faktorerne i anden delanalyse, der indikerer at der forefindes en kvindelig lejer ved ældreboliger, er alene ikke nok til at påvirke til den kriminelle handling. Disse faktor anses at være med til at påvirke den potentielle gerningsmand i beslutningsprocessen, hvor der ligeledes forefindes andre sårbare faktor ved den udvalgte boligen. Det konkluderes, at faktor der afspejler en kvindelig lejer alene, ikke er nok til at påvirker den potentielle gerningsmand ved ældre boliger, men sammen med en synlig rampe og hjælpehåndtag, vil det medføre og resultere i tricktyveri i beboelse.

Det er sandsynliggjort, gennem et miljøkriminologisk perspektiv at der eksisterer konkrete sårbare risikofaktor der er fremmede for, at tricktyveri i beboelse forekommer i Midt- og Vestjyllands Politi. Specialet danner funderet resultater, der skaber ny indsigt i det kriminologiske fænomen. Dertil anskuer begge delanalyser afgørende faktorer når tricktyveri i beboelse eksisterer, og dette estimerer den indflydelse strukturelle- og situationelle faktor har på den kriminelle fænomen og det egnet mål.

12.1 Litteraturliste

12.1.1 Bøger, rapporter og artikler

Andersen, Lotte Bøgh, Binderkrantz, Anne Skorkjær & Hansen, Kasper, Møller (2012). Forskningsdesign. I *Metode i statskundskab*. Kapitel 3. (s. 66-77, 85-95). København: Hans Reitzels Forlag.

Balvig, Flemming. Holmberg, Lars. Nielsen, Marie P.H. (2009). *Politireformen år to*: Befolkningens og samarbejdspartnernes syn på politiet i november/december 2008. Københavns Universitet, Rigspolitiet.

Cohen E., Lawrence. Felson, Marcus (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity approach. American sociological Review. I Cullen, Franchis T. Agnew, Robert & Wilcox Pamela (Red.) (2014). *Criminological Theory: Past and Present*. 5 udgave. sektion 4. Kapitel 12. (s. 454-479). Oxford: Oxford University Press.

Coleman, Roy. Joe, Sim (2000). 'You'll never walk alone'; CCTV surveillance, order and neoliberal rule in Liverpool city centre. *The British Journal of Sociology*. 51, (4). s. 623-639.

Clarke, Ronald V. (1980). Situational crime prevention: Theory and Practice, British Journal of Criminology. I Cullen, Franchis T. Agnew, Robert & Wilcox Pamela (Red) (2014). *Criminological Theory: Past and Present*. 5 udgave. sektion 4. Kapitel 12. (s. 480-488). Oxford: Oxford University Press.

Clarke, Ronald V. (1997). *Situational Crime Prevention: Successful Case Studies*. School of Criminal Justice Rutgers University. 2 udgave. (s. 1-15). Guiderland, New York: Harrow and Heston Publishers.

Clarke, Ronald V. (2009). The theory of crime prevention through environmental design. *Police management studies quarterly*. 3, (3). s. 1-20.

Davies, Matthew (2016). To What Extent Can We Trust Police Research? - Examining Trends in Research 'on', 'with', 'by' and 'for' the Police. *Nordisk Politiforskning*. 3, (2). s. 154-164.

De Vaus, David A. (2001). The Context of design. I *Research Design in social research*. Kapitel 1. (s. 1-16, 47-53). Sage Publications: London.

Downes, David. Rock, Paul. McLaughlin, Eugene (2016). Control Theories. In *Understanding Deviance*. 7 udgave. Kapitel 9. (s. 221-247). Oxford: Oxford University Press

- Fibiger, Marianne Qvortrup** (2000). Det forudsigeliges uforudsigelighed: Refleksioner over feltarbejdet som forskningsstrategi. *Religionsvidenskabeligt Tidsskrift*. 37. s. 73-88.
- Garland, David** (1996). The Limits of the Sovereign State: Strategies of Crime Control in Contemporary Society. *The British Journal of Criminology*, 36, (4). s. 445-471.
- Garland, David** (2001). The New Culture of Crime Control. I *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. Kapitel 7. (s. 167-192). Oxford: Oxford University Press.
- Hart, Chris** (1998). *Doing a literature Review: Releasing the Social Science Research Imagination*. Kapitel 1. (s. 1-10). London: Sage Publications
- Holmberg, Lars** (2014a). Nordisk politiforskning– udfordringer og muligheder. *Nordisk Politiforskning*. 1, (1). s. 24-40.
- Holmberg, Lars** (2014b): Hva gjør politiet?. I Paul Larsson, Helene O. Gundhus & Rolf Granér. *Innføring i politivitenskap*. (s. 153-172) Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Holmberg, Lars** (2015). Challenges to Nordic Police Research. I Granér, Rolf & Kronkvist, Ola. *The Past, The Present and the Future of Police Research*. Kapitel 3. (s. 43-45). Proceeding from the fifth Nordic Police Research Seminar. Växjö: Linnéuniversitetet.
- Huisman, Wim. Van Erp, Judith** (2013). Opportunities for Environmental Crime: A Test of Situational Crime Prevention Theory. *The British Journal of Criminology*. 53, (6). s. 1178-1200.
- Jönson, Håkan** (2003). Constructing Crime against the Elderly in Swedish Crime Prevention Campaigns. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*. 4, s. 180–203.
- Kongstad, Annalise. Kruize, Peter** (2012): *Tricktyveri i beboelse*. Justitsministeriets Forskningspulje og Det Kriminalpræventive Råd.
- Lister, Stuart & Wall, David** (2006). Deconstructing distraction burglary: an ageist offence?. Centre of Criminal Justice Studies. United Kingdom, University of leed. In Wahidin, Azrini. Cain, Maureen. *Ageing, Crime and Society*. Kapitel 7. (s. 107-123). Oregon: Willian Publishing
- Lister, Stuart. Wall, David. Bryan Jane** (2004). Evaluation of the Leeds Distraction Burglary Initiative. *Centre for Criminal Justice Studies*. University of Leeds. Home Office Online Report 44/04.
- Møller, Kim** (2013). Rational Choice. I Jacobsen, Michael Hviid og Sørensen, Anne-Stina (Red). *Kriminologi - En introduktion*. 1 udgave. Kapitel 9. (s. 193-203). København: Hans Reitzels Forlag.

- Santos, Rachel Boba** (2008). *Crime Analysis with Crime Mapping*. 4 udgave, (s. 1-185). Radford University: Sage Publishers.
- Scherg, Rune H.** (2013). *Kriminalpræventiv og utryghedsforebyggende miljø- og byplanlægning. En vidensopsamling*. Kapitel 1. (s. 11-15). København SV: Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet København.
- Sørensen, Anne-Stina** (2010). Akademikerne og politiet - kampen mellem teori og praksis. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*. 97, (3). s. 268-274.
- Swedberg, Richard** (2012). Theorizing in sociology and social sciences turning to the context of discovery. *Theory and Society*. 44, (1). s. 1-40.
- Steele, Brian.** Thornton, Amanda. McKillop, Clarie. Dover, Helen (2001). The Formulation of a Strategy to Prevent and Detect Distraction Burglary Offences Against Older People. *Police Research Award Scheme*. London
- Thornton, Amanda.** Hatton, Chris. Malone, Caroline. Fryer, Tamsin. Walker, David. Cunningham, Joanne. Durrani, Nazia (2003). Distraction burglary amongst older adults and ethnic minority communities. *Home office Research Study 269*. Development and Statistics directorate.
- Waard, Jaap De** (2017). What Works?; A systematic overview of recently published meta evaluations, synthesis studie within the knowledge of Situational Crime Prevention, Policing And Criminal Justice interventions. The Hague, Ministry of Security and Justice, Law Enforcement Department, Unit for General Crime Policy.
- Welsh, Brandon C.** Farrington, David P. (2009). Public Area CCTV and Crime Prevention: An Updated Systematic Review and Meta-Analysis. *Justice Quarterly*. 26, (4). s. 716-745.
- Wortley, Richard.** Mazerolle, Lorraine (2011). Environmental Criminology and Crime analysis: situating the theory, analytic approach and application. I *Environmental Criminology and Crime analysis*. Kapitel 1. (s. 1-18). London & New York: Routledge Taylor & Francis.
- Zahm, Diane** (2007). Using Crime Prevention Through Environmental Design in Problem-Solving. *Center for Problem-Oriented Policing. U.S. Department of Justice*. Office of Community Oriented Policing Services. Problem-Oriented Guides for Police Problem-Solving Tools Series No. 8. s. 1-12.

12.1.2 Internet

Dagbladet Holstebro-Struer, 2018

- <https://dagbladet-holstebro-struer.dk/struer/Snedig-tricktyv-gaar-efter-aeldre/artikel/368536> (03-06-2018)

Danmarks Statistikbank, Tricktyveri i beboelse 2012-2017

- <http://statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1600> (17.05.2018)

Det Kriminalpræventive Råd og Trygfonden, Nabohjælp

- (<https://xn--nabohjlp-o0a.dk/til-hverdag/>) (04-05-2018)

Folketingets retsudvalg, 2016

- <http://www.eu.dk/samling/20151/almdel/EUU/bilag/237/1585880.pdf> (17.05.2018)

Politi, 2009, Tricktyveri i beboelse

- https://www.politi.dk/da/borgerservice/Serviceerklarerer/sd_tricktyveri_beboelse/?WBC_MODE=p (17.05.2018)

Tv MidtVest, 05.02.2018: Offer for tricktyveri: Sagde de var fra hjemmehjælpen

- <https://www.tvmidtvest.dk/artikel/offer-tricktyveri-sagde-de-var-fra-hjemmeplejen> (17.05.2018)

Ældre Sagen, ældreboliger

- <https://www.aeldresagen.dk/viden-og-raadgivning/vaerd-at-vide/b/bolig/aeldreboliger/indretning-mv>, (08-05-2018)